

ועדה לאיכות הסביבה

ו' תמוז, תשפ"ה
2 יולי, 2025
סימוכין: 2025-0103-587

דוח משיבה מספר 6 של הוועדה לאיכות הסביבה שהתקיימה ביום חמישי, ל' בסיון תשפ"ה (26.06.2025)

השתתפו:	מר יונתן פלג פולק	חבר הנהלה, יו"ר הוועדה
	גב' מירי רייס	ממונה על איכות הסביבה
	גב' מיה טפיארו	נציגת ציבור, חברת עמותת 'קרן ירושלים ירוקה'
	גב' לטיציה פיאטלי	נציגת ציבור, חברת 'שדולת ירושלים בת קיימא'
	מר יואב גואל	משקיף, המשרד להגנת הסביבה
לא השתתפו:	מר אריה קינג	סגן ראש העיר
	מר אלחנן מנחם גרוסבוים	משנה לראש העיר
	מר יוסף חיים מועלם	חבר הנהלה
	מר מתן נחום	משקיף, החברה להגנת הטבע
נכחו:	מר ניר מרגלית	מנהל מחלקה בכיר לתכנון סביבתי וקיימות
	גב' ענת שטר	מנהלת תחום בכירה לתעשיות, זיהום אוויר וחומ"ס
	גב' מאיה סטאר	פרויקטורית בנושא משבר האקלים, מנהל תכנון
	עו"ד שמואל שפט	ראש צוות בכיר חקיקה-ייעוץ וחקיקה
	גב' טל פרי	מתכננת, המשרד להגנת הסביבה
	מר ישראל גלון	יועץ בנושא היער העירוני
	מר זאב גוטמן	פעיל סביבה בשכונת הר חומה
	גב' דפנה נוביק	נציגת 'לובי 02'

מזכיר הוועדה: ישראל בלנקו

ועדה לאיכות הסביבה

על סדר היום נדונו הנושאים הבאים:

1. פתיחה - מר יונתן פלג פולק, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה

מר יונתן פלג פולק, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה, פתח את הישיבה וברך את הנכחים.

2. סקירה על גז הראדון – מר ניר מרגלית, מנהל מחלקה בכיר לתכנון סביבתי וקיימות

מר ניר מרגלית הציג לנכחים סקירה בנושא גז הראדון, וציין כי ירושלים מתאפיינת בריכוזים גבוהים יחסית של גז ראדון בשל סוג הקרקע. אחריות העירייה בנושא גז הראדון מתמקדת בשלבי התכנון והבנייה, ולאחר סיום הבנייה האחריות מועברת לתושב.

מצ"ב מצגת.

3. סקירה של סטטוס תכנית האב להצללה – גב' מאיה סטאר, פרויקטורית בנושא משבר האקלים, מנהל תכנון

גב' מאיה סטאר, הציגה את תכנית האב להצללה ומטרותיה. התוכנית שואפת להרחיב את כיסוי הצל בעיר באמצעות שימור ושתילה של עצים במרחב הציבורי. במסגרת התוכנית בוצע מיפוי בעזרת כלים שונים לזיהוי אזורים הסובלים ממחסור בצל. התוכנית קובעת יעדים לשיפור הצללה, תוך התמקדות במדרכות, מוסדות חינוך ומרחבים קהילתיים.

גב' סטאר הציגה את האתגרים השונים המדגישים את הצורך בתיאום בין האגפים השונים בעירייה בין אם באכיפה ובצורך בהכשרה מקצועית לשמירה ותחזוקה של העצים.

מצ"ב מצגת.

4. סיכום - מר יונתן פלג פולק, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה

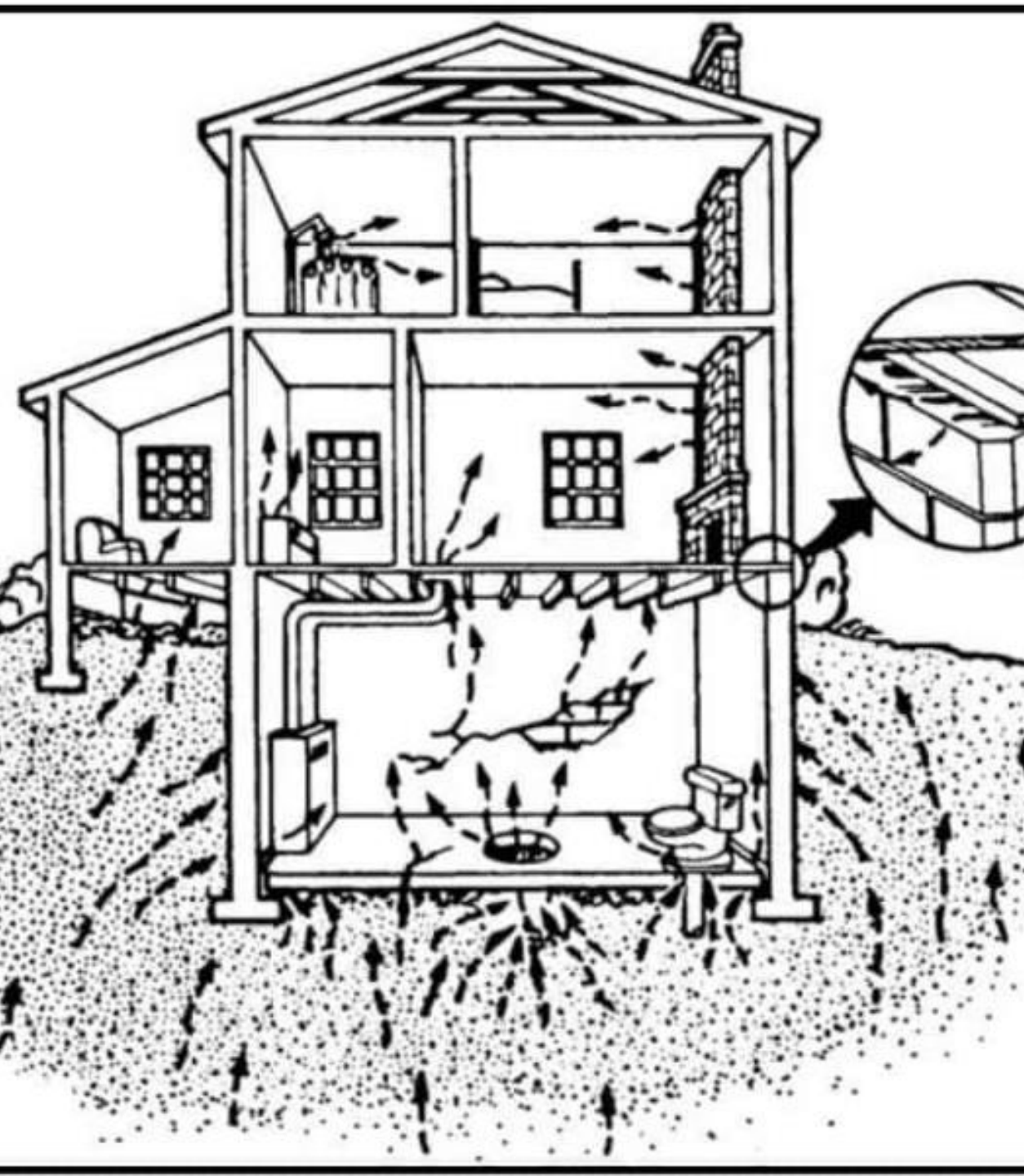
מר יונתן פלג פולק, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה הודה למשתתפים על תרומתם הרבה לדיון.

בנוסף, ציין מר פולק כי יבחן עם הייעוץ המשפטי את הכלים המשפטיים העומדים לרשות העירייה, לצורך חיזוק ההרתעה כנגד פגיעות בעצים על ידי הציבור.

תמליל הישיבה מצ"ב והוא מהווה חלק בלתי נפרד מהדו"ח.

יונתן פלג פולק

חבר הנהלה
יו"ר הוועדה

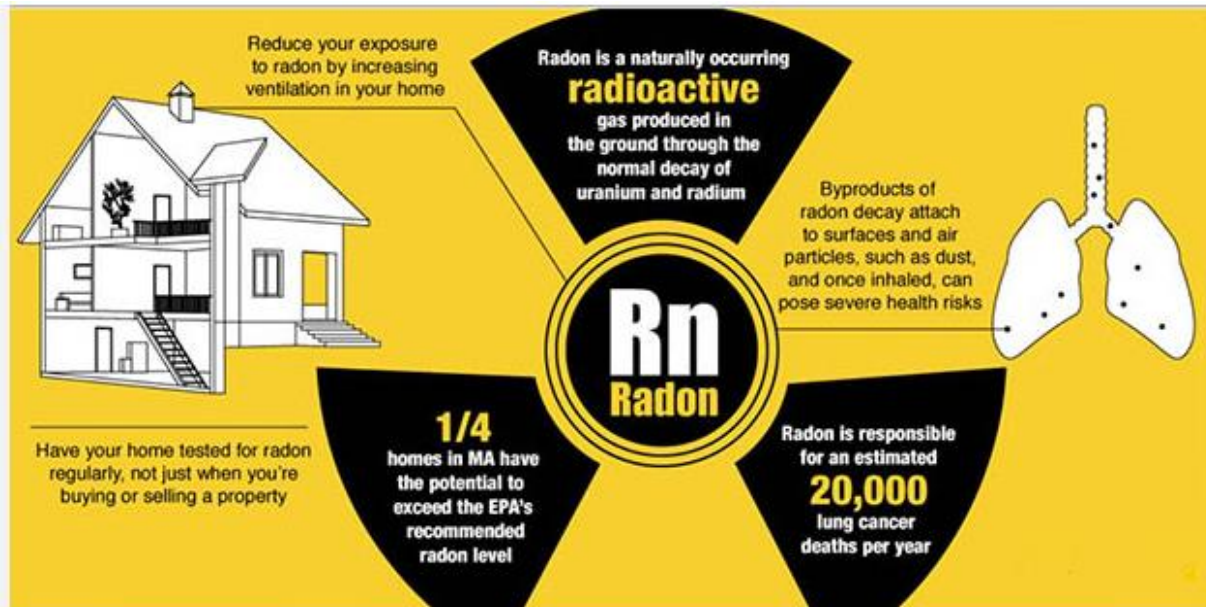
גז ראדון

המחלקה לתכנון בר-קיימא,
הרשות לאיכות הסביבה.

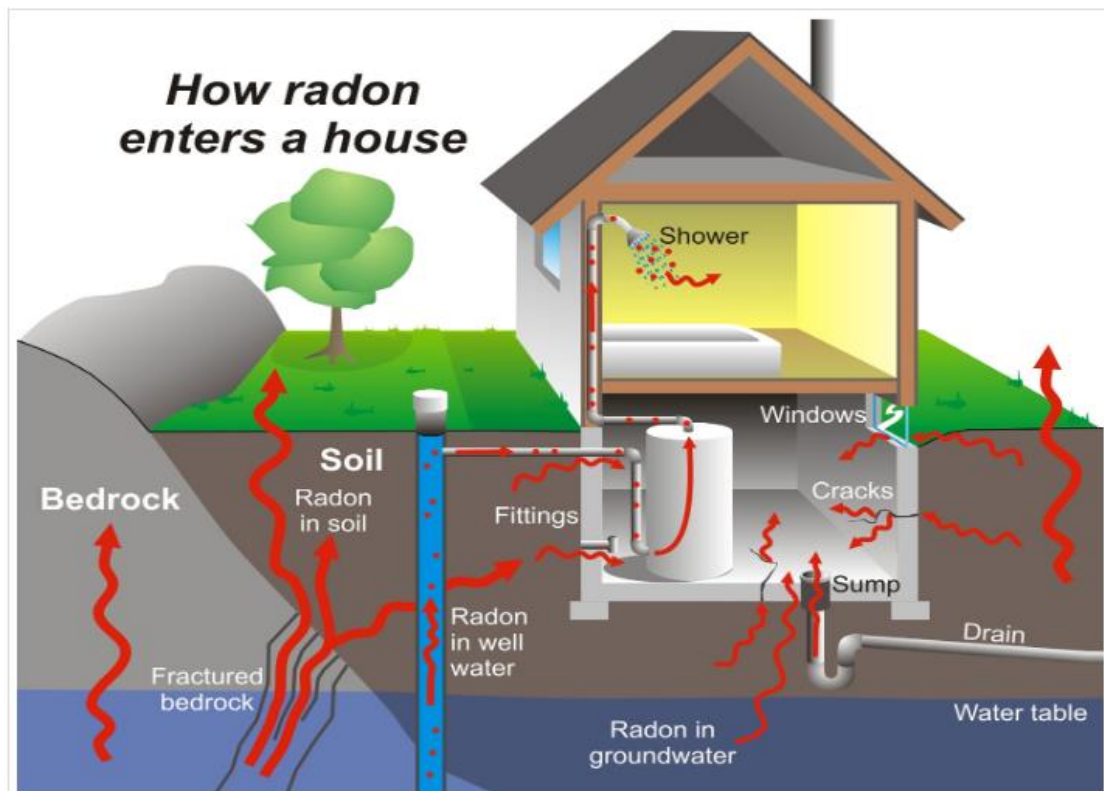
ניר מרגלית

גז ראדון

- הראדון הוא גז אציל רדיואקטיבי הנובע מהתפרקות רדיואקטיבית של היסוד ראדיום הקיים בכל סוגי הקרקע ובחומרי בנייה העשויים מאדמה. בכל בית, אפילו המאוורר ביותר, קיים ראדון, מכיוון שכל סוג קרקע וחומר בנייה המכיל אדמה הפולטת ראדון.
- המשרד להגנת הסביבה קבע, לפי המלצות הוועדה הבין-לאומית להגנה מקרינה ש"רמת הפעולה" – ריכוז הראדון המרבי המותר בבתי מגורים תהיה 200 בקרל/מ"ק.
- כאשר הממוצע השנתי של ריכוז הראדון בחדר בתנאי מחיה רגילים עולה על רמת הפעולה, יש לעשות פעולות להקטנתו.
- מדידה תקינה נמשכת 3 חודשים לפחות (באופן מעשי בין 3 ל-6 חודשים) בתנאי מחיה רגילים.

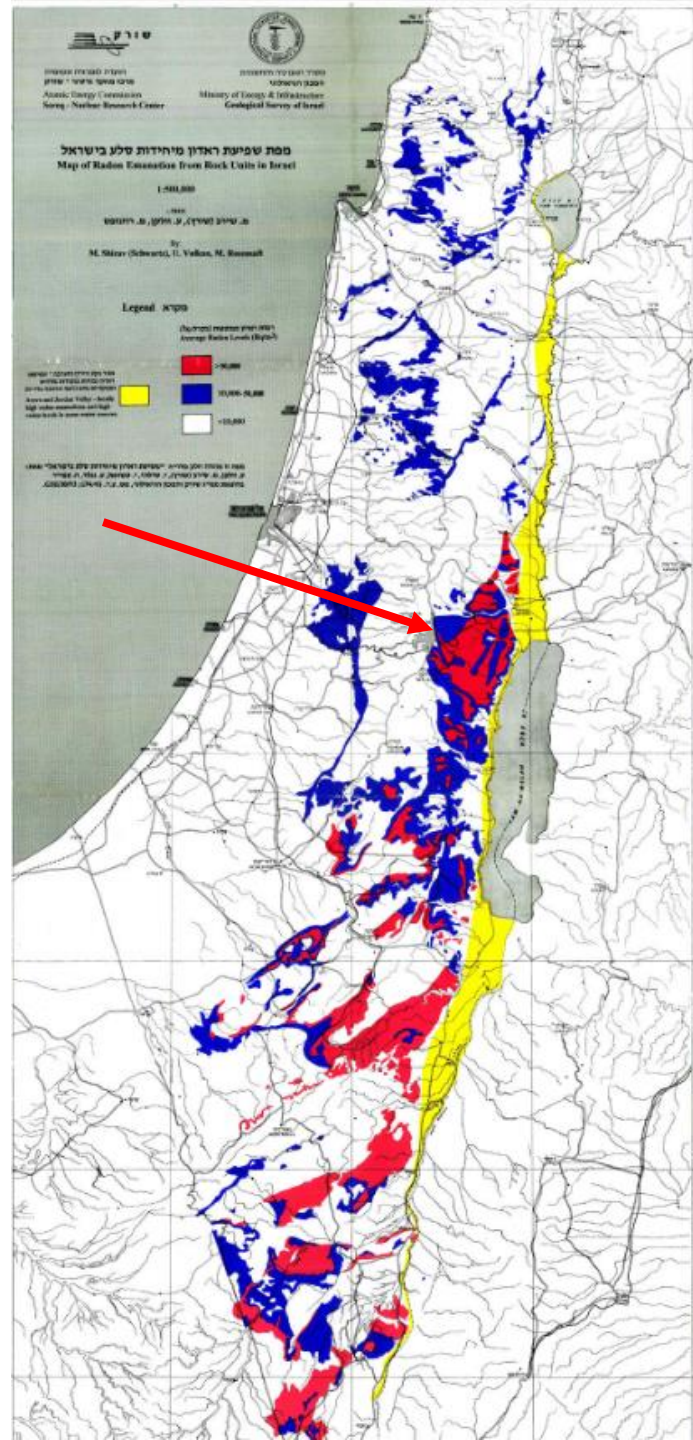
גורמים המשפיעים על ריכוז הראדון בבית

- סוג הקרקע: ריכוז הראדיום, פליטת הראדון מהקרקע, לחץ האוויר, טמפרטורה ולחות.
- תנאים אטמוספריים: תנועות האוויר, לחץ האוויר, הטמפרטורה, הלחות ומזג האוויר.
- מפרט הבנייה: חומר הבנייה, שיטת הבנייה, עובי הרצפה או הקירות צמודי הקרקע.
- פתחים במבנה המובילים לקרקע: צנרת מים, גז, ביוב, חשמל, שברים או סדקים ברצפה.
- מפלס המבנה: מרתף, קומה צמודת קרקע, קומה עליונה.
- אטימות המבנה: אטימות החלונות והדלתות, פתחי אוורור.
- הרגלי אוורור: תדירות פתיחה וסגירה של דלתות וחלונות, הפעלת מערכת האוורור.
- חומרי בנייה: קצב האקסהלציה (כמות הראדון הנפלט מיחידת שטח ביחידת זמן) מהקירות, מהרצפה ומהתקרה, עובי הקירות.

איך חודר גז הראדון למבנים ?

- הגז חודר מן הקרקע דרך צנרת (עובר במים) ופתחים של הצנרת שמובילה למבנה, דרך סדקים ונקבוביות של היסודות ודרך הרצפה.
- הכוח המניע של חדירת הראדון הוא הבדלי הלחצים שקיימים בין פנים וחוץ המבנה.
- "לפי סקר שערך המשרד להגנת הסביבה – בירושלים, מעלה אדומים, ערד וכרמיאל קיים סיכון רב יותר להימצאות ראדון במבנים לפני ואחרי בנייה".

במודיעין וירושלים גז ראדון בכמות מסוכנת אך למרות תנופת הבנייה תקן הגז לא נאכף

בשנים האחרונות התגלה, כי הגז הוא הגורם השני בעולם למחלת סרטן הריאה

גז ראדון

הסיכון הבריאותי, הכרוך בחשיפת בני האדם לגז הראדון, תשער בשנים האחרונות דיונים נכבדים והולכים. גז הראדון או בשמו המדעי רדון-222, הוא גז רדיואקטיבי סבך, הנוצר בקרקע כתוצאה מהתפרקות רדיואית - זהו גז אינר, חסר צבע, ריח ואטום. בהתאם לו, אטור, הראדון אינו מגיב לתגובות כימיות, ולכן הוא נודד בקלות מהקרקע דרך סדקים וחוליות בריצפה וסביב צנרת המים והביוב. לרוב יימצא גז הראדון במקומות ובמבנים, בשל מסת החומר והרכיב הבטון הרב המציב בהם.

לדברי ד"ר אהוד נאמן, לשעבר הממונה על הקרינה במשרד לאכות הסביבה וכיום יועץ חיצוני של חברת בזק ביתי, "המכון למדידת קרינה בגז שרק שך ערך ב-1998 מחקר העוסק בראדון ומיקומו. נתוני המחקר העלו מספר אישים שסובייקטיבית, בהם מצי הגז בכמויות מסוכנות, בין יתר המקומות, ניתן להצביע על מרחי ירושלים (תלפיות), מעלה אדומים, ערד, כרמיאל ומודיעין".

רמות גבוהות של גז רדון התגלו בבתי ספר בירושלים ובמעלה אדומים

במסגרת יישום תקנות חופש המידע החל המשרד להגנת הסביבה לפרסם נתונים מפורטים על זיהום אוויר קרינה מסוכנת. מנהל הנתונים עולה שבמנה יישובים נמצאו בשנים האחרונות רמות גבוהות של הגז במבני ציבור

נחה בתי ספר באזור ירושלים והרי יהודה נחשפו בשנים האחרונות לרמות גבוהות של הגז הרדיואקטיבי רדון - כך עולה מנתונים של המשרד להגנת הסביבה. המשרד החל לפרסם בשבוע שעבר נתונים מפורטים על זיהום אוויר, קרינה ומגנט הגורמים, במסגרת יישום תקנות חופש המידע שעברו החודש האחרון.

מתנתונים עולה כי בכמה יישובים בישראל היו בשנים האחרונות מבני ציבור, ובהם בנים וילדות בית ספר, שבהם התגלו רמות גבוהות של הגז. בעקבות כך, החל המשרד להקטין - כתחום עם המשרד להגנת הסביבה - לבצע פעולות אורזור ווטום, ונבש נוהל ויחיד לטיפול בבעיה.

מסגרת חוקית

תקנות תכנון ובניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות)(תיקון) התשס"ט-2008 חלק כ"ב הגנת מבנים מפני גז ראדון

- מניעת חדירת ראדון והצטברותו בבניין 22.01 תכנונו של בניין ובנייתו ייעשו באופן שימנע חדירה של ראדון לתוך הבניין והצטברות הראדון בתוכו, בכמות העלולה לגרום לסכנה בריאותית; פרטי אופן ההגנה על בניין מפני חדירת ראדון ייקבעו על פי פוטנציאל הראדון בקרקע, בהתאם לכללי המקצוע המקובלים.
- ריכוז ראדון בחדר 22.02 בחדר המיועד לשהיית אדם לא יעלה ריכוז הראדון על הקבוע בנספח ב' לחלק זה.
- דרישות הגנה מפני חדירת הראדון 22.03 (א) בכל בניין יש לבצע הגנה מפני חדירת ראדון באמצעות איטום נגד ראדון סביב כל הצנרת החודרת מהקרקע לתוך הבניין ואיטום מפני חדירת ראדון של כל תפרי החיבור בין הרצפה לקיר, תפרי התפשטות ותפרי הפסקת יציקה; האיטום ייעשה באמצעות חומרי איטום שקיבלו אישור של מעבדה מוסמכת.
- (ב) באזור בעל פוטנציאל ראדון גבוה, נוסף על האמור בפרט משנה (א), יש להתקין מערכת הגנה סבילה באופן שיהיה ניתן להסב אותה למערכת הגנה פעילה על ידי התקנת מפוח לשאיבת הראדון מיסודות הבניין.

תעודת אכלוס – נושא לדיון

בשלב הבקשה לתעודת אכלוס אנו דורשים:

1. הצהרת יועץ אינסטלציה לכך שהתכנון שלו לפריט הראדון בוצע ע"פ המתוכנן.
2. בדיקת ראדון קצרת טווח בכל החדרים הנמצאים במגע עם הקרקע.
3. חתימה על מסמך המיידע כי ממולץ לבצע בדיקת ראדון ארוכת טווח לאחר האכלוס בתנאי מחייה ולאחר כל 5 שנים.

כיצד ניתן למנוע שימוש בחללים תת קרקעיים בלתי מאוישים ?

מעלות בצל
תכנית הצללת ירושלים

תכנית אב להצללה בירושלים

אפריל 2025

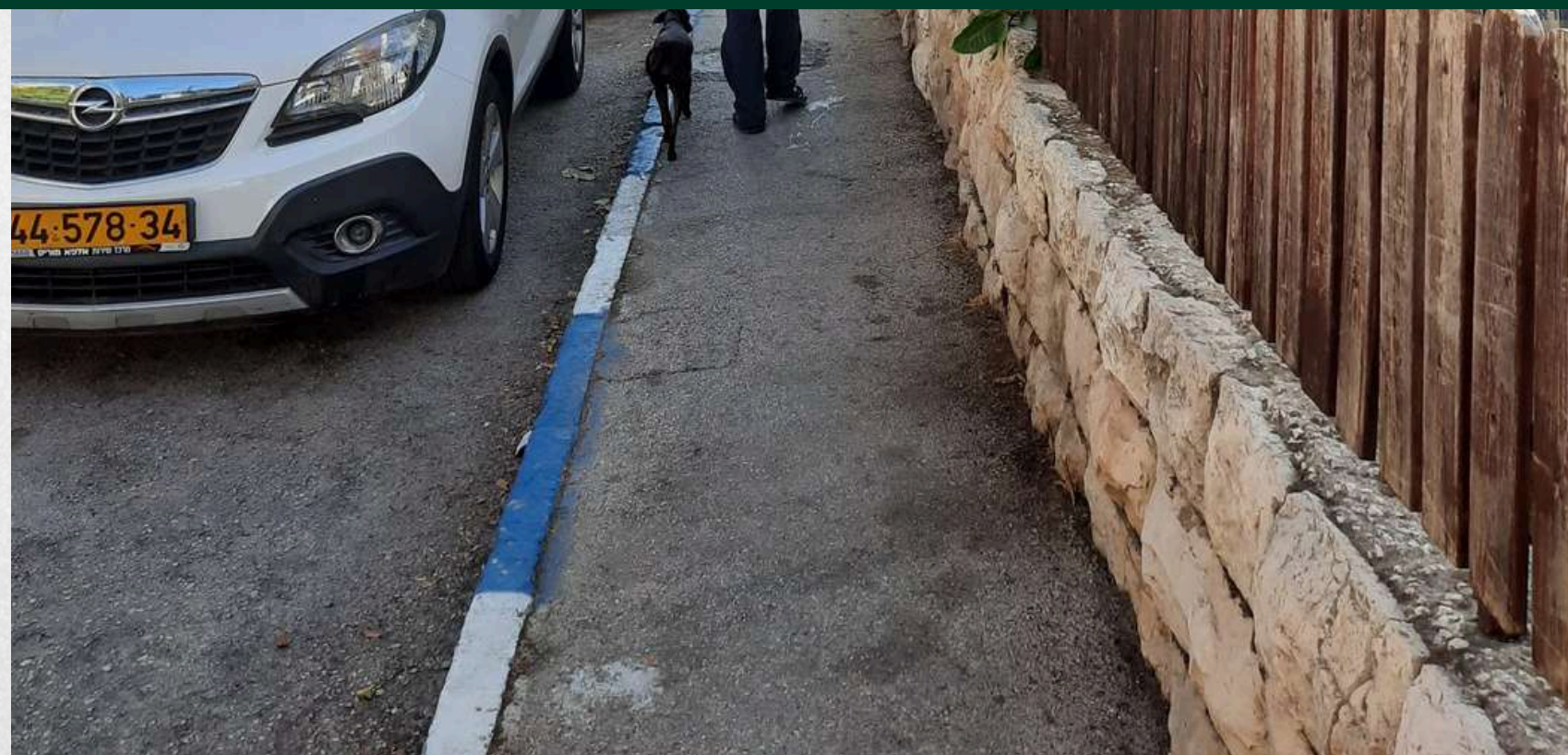
↑ מנחת (מלחה)
مانحات (مالحة)
Manahát (Malha)

↑ הדסה עין כרם
هداسا عين كرم
Hadassah En Kerem

הטיילת בין ניות להדצוג - הצללה של עצים צעידים

בשטחים הפרטיים - עצי פרי תאנה ואגוז ברחביה

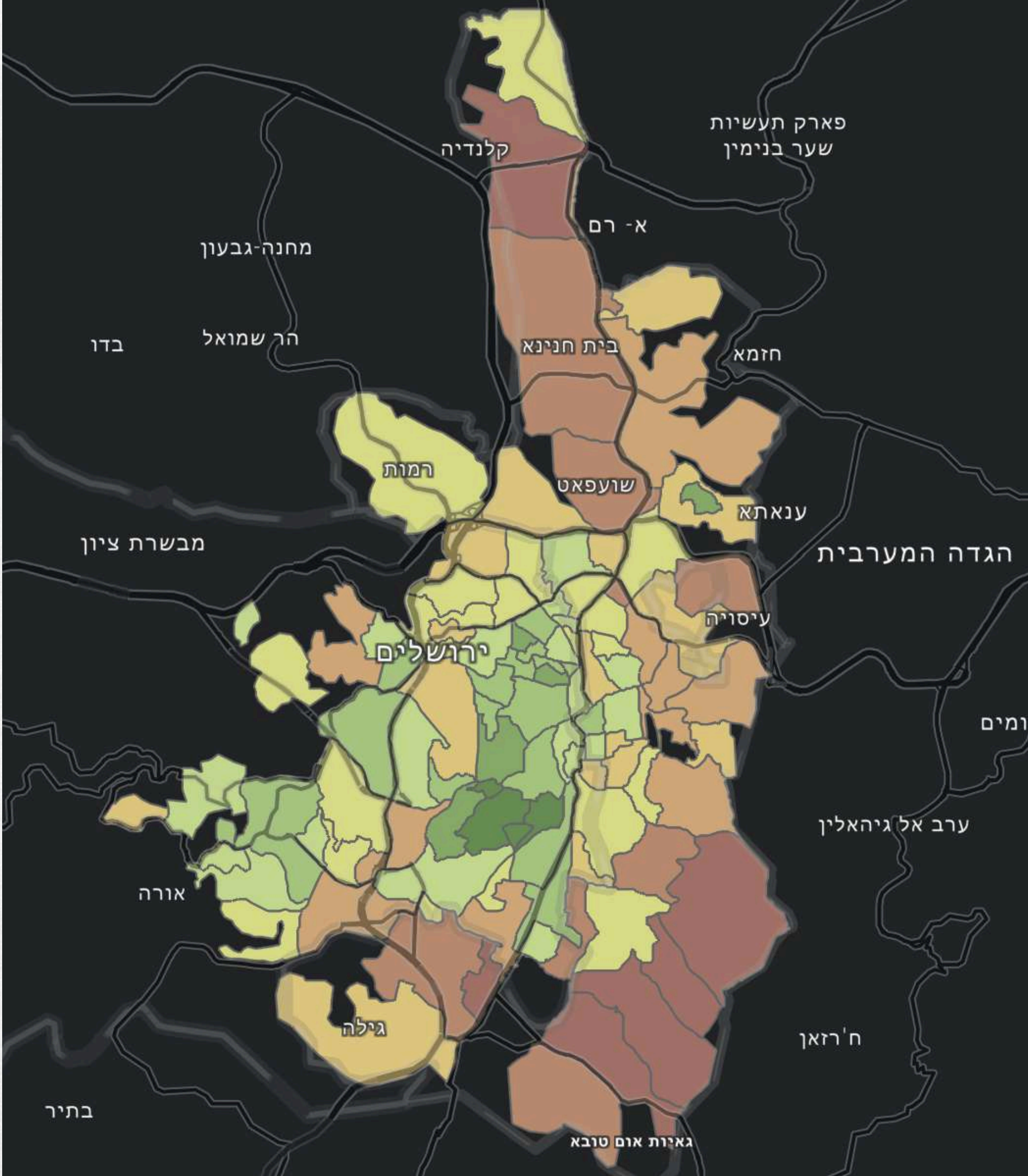

מיפוי פיזי ומדיניות עירונית

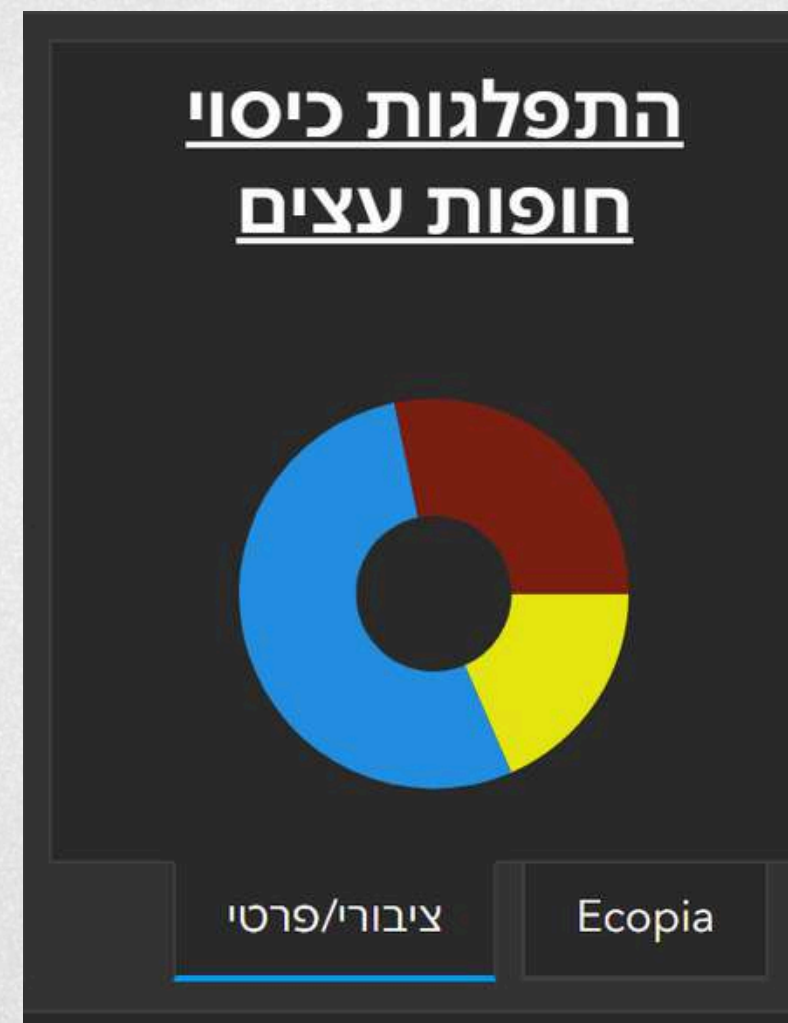
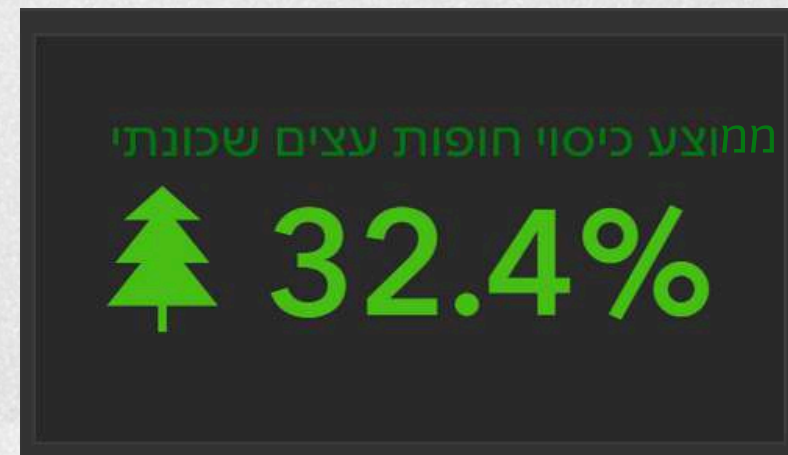

מיפוי הצללה ב-GIS

- נמדדו ערכי צל מעצים, ממבנים קיימים ומבנים עתידיים (תב"ע מאושרת) במקטעים של 50 מ"ר בכל העיר.
- ניתן ציון זמינות צל מ-10-1 לפי כמות שעות צל ביום (בקיץ).
- נערכה חלוקה לשכונות שונות
- חלוקה לשטח ציבורי לעומת פרטי
- חלוקה לשימושי קרקע שונים: מדרכות, שבילים, פארקים, כבישים, ועוד.

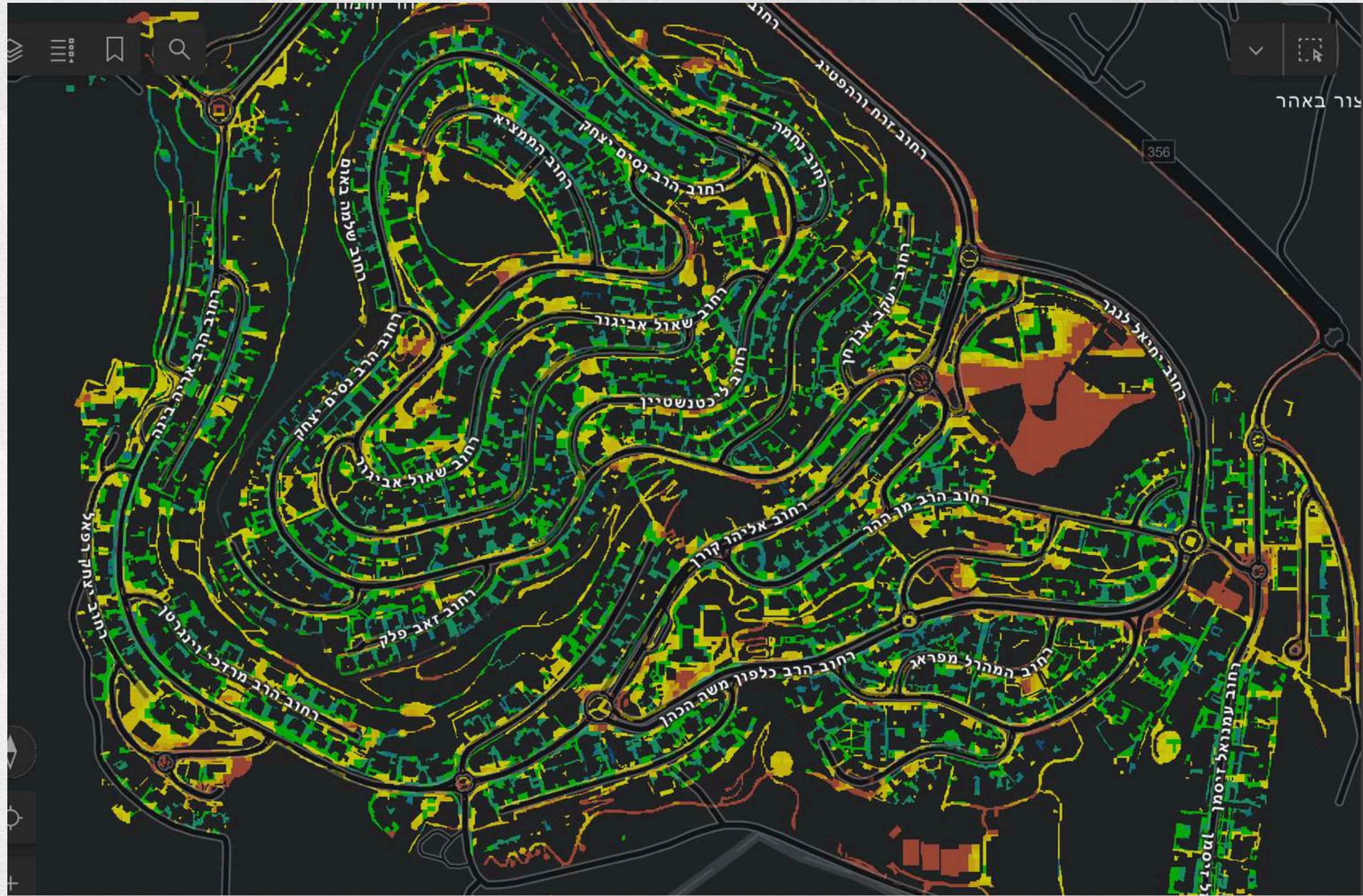

בקטמון עצים וותיקים גדולים מאוד שניטעו ללא הגבלה לבית השורשים, בעיקר בשפ"פים. הם עושים את השכונה למוצלת ונעימה.

מיפוי צל הר חומה

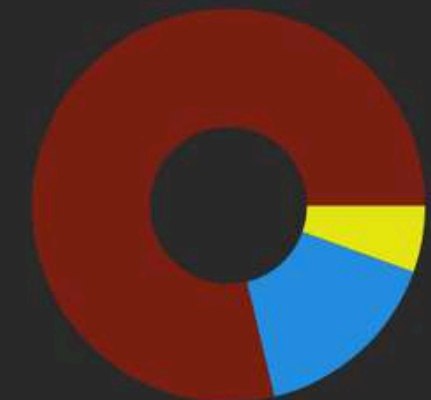
הר חומה שכונה יחסית חדשה שניטעו בה הרבה מאוד עצים
ללא בית גידול מספק, לכן לא יתפתחו כראוי ויתנו צל משמעותי.

חמצע כיסוי חופות עצים שכונתי

20.4%

התפלגות כיסוי חופות עצים

ציבורי/פרטי

Ecopia

מסקנות מיפוי GIS

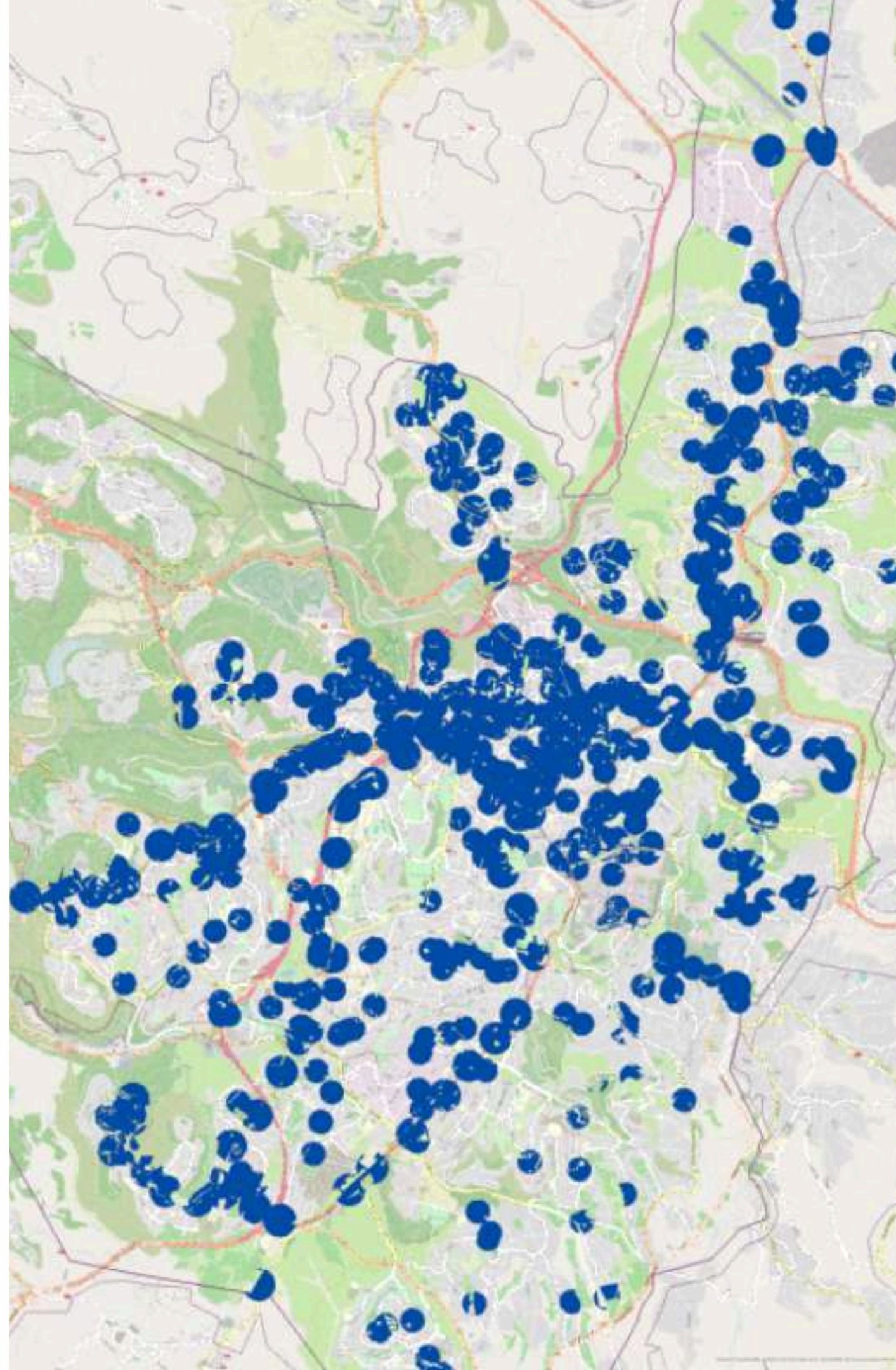

16%
צל במדרכות
מעצים

22%
צל במדרכות מעצים ומבנים

- שכונות מזרח העיר ושכונות הלוויין חסרות צל.
- שכונות ותיקות רבות מקבלות צל מעצים בשטחים פרטיים ולא ברחובות שם יש מדרכות צרות מאוד.
- מתוך סה"כ המדרכות בעיר, רק ב-16% יש כיסוי חופות עצים.

מיפוי מרחבים מועדפים להצללה

תחנות אוטובוס,
תחנות רק"ל,
בתי ספר,
מנהלים
קהילתיים

שתילה לעומת כריתה

בירושלים נכרתים כל שנה בממוצע 3818 עצים ותיקים בצורה חוקית ועם רשיונות כריתה. למרות דיבוי פרויקטי בניה בשנים האחרונות, ניתן להבחין בירידה בכריתות והעתקות. בנוסף, עצים נפגעים ומתים מפיתוח ופגיעה באתרי בניה.

במרחב הציבורי נשתלו ב2024 כ5500 עצים. עצים אלו יספקו צל ונוף משמעותי בעוד 10~ שנים, בהנחה שישתלו ויטופלו באופן מקצועי.

שנים	סה"כ עצים שנכרתו או הועתקו
2018	4619
2019	5135
2020	2877
2022	2961
2023	3640
2024	3674

מדיניות וניהול - מסקנות

1. נדרשת מדיניות לתוספת עצים ושמירה על עצים במרחב העירוני.
2. בשל ריבוי הגורמים העוסקים בתחום העצים במקביל בתכנון, יש צורך בהגדרת גורם מוביל ולחזק את התיאום בין הגורמים השונים.
3. קיימת מדיניות תכנון בנושא עצים, אך יש מקום לעדכן את ההנחיות התכנוניות והאדריכליות בשלבי התכנון השונים.
4. קיים צורך בהכשרת כוח אדם מקצועי ומיומן לתחזוקת עצים מיטבית.
5. חלק מן העצים המיועדים לשימור נפגעים במהלך עבודות בנייה, בין היתר בשל מחסור בפיקוח ומנגנוני אכיפה אפקטיביים.
6. תחרות על תת-הקרקע מול תשתיות, וכן הרצון לעמוד בלוחות זמנים של פרויקטי פיתוח מובילים לכך שעצים רבים שתוכננו – אינם נשתלים בפועל.

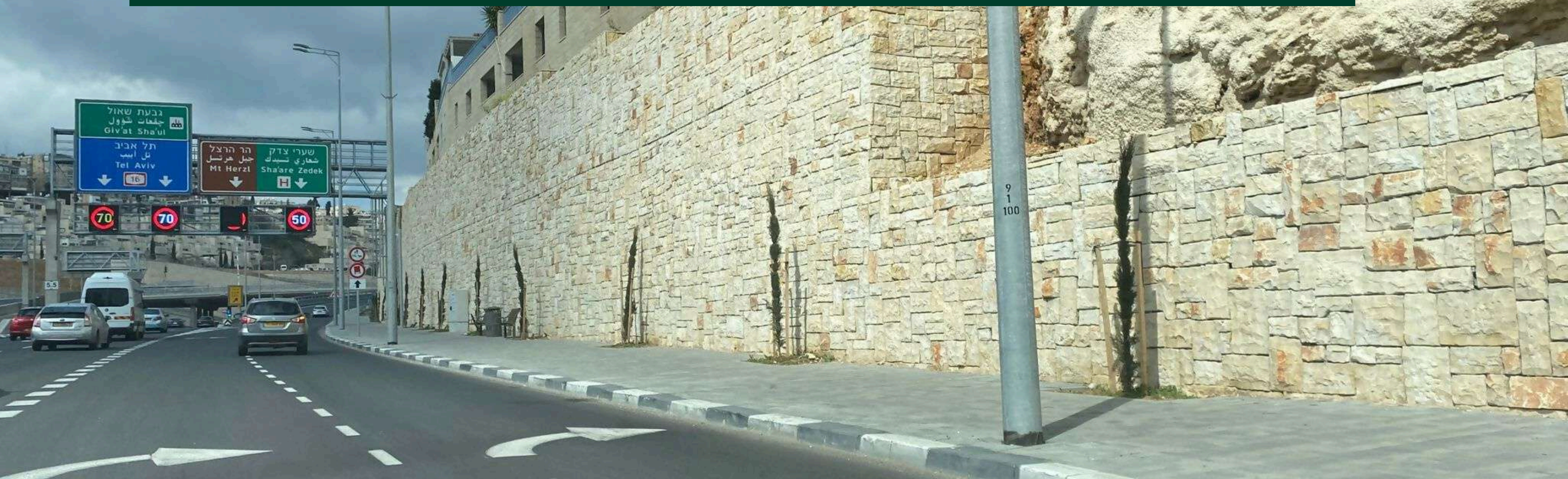
דרך אגרון - התרומה האדירה של עצים ותיקים

עמק המצלבה - אלות אטלנטיות קודסות תחת שפך אספלט
אי שמירה על נוהל עבודה בקרבת עצים

רחוב בייט - תוכנן כרחוב מוצל, התשתיות לא אפשרו

שיתוף ציבור

מסקנות מהשיתוף ציבור

- התושבים מבקשים יותר פיקוח ואכיפה לנושא שמירה על עצים בתכניות פיתוח ובאתרי בניה.
- מייחסים חשיבות גדולה יותר לשמירה על עצים בוגרים ועתיקים לעומת שתילה חדשה
- מעדיפים שבשתילת עצים חדשים ינתן דגש לעצים גדולים, מגוונים מותאמים לאקלים ולסביבה, הקפדה על תנאי השתילה והשקיה.
- ישמחו לפרויקטים חינוכיים וקהילתיים: אמצ' עץ, חידוש ימי שתילה בבתי ספר, עבודה בשיתוף עם נאמני עצים; מינוי 'אחראי עצים' שכונתי.
- "הזכות לצל": מבקשים מתן קדימות לשתילה באזורים פחות מוצלים.
- בטיחות: שמירה על רוחב מדרכות ומעברי הולכי רגל, טיפול בשורשים ולכלוך.

יום עיון תיאום תכנון - עצים

המזמין - מהנדס העיר

משתתפים - עובדי עירייה מתחום התכנון,
נציגים מחברות הבת (מוריה) וחברות התשתית
(חשמל, מים, תקשורת). ~100 איש.

נושאים -

1. התחרות בין תשתיות לעצים במדרכה
2. סיפורו של עץ בתכנית התחדשות בעיר

+ סדנת תכנון

חזון, מטרות, יעדים ומדדים

חזון

ירושלים תהיה עיר ידוקה ומשגשגת, בריאה ומקיימת, בה עצים
ממלאים תפקיד מרכזי ביצירת סביבה מוצלת, מזמינה ונעימה עבור
כל תושביה, מבקריה ולמען הדורות הבאים.

מטרות

1. **הרחבת כיסוי הצל והיער העירוני של ירושלים** - בדגש על מדרכות, מרחבים מועדפים ומוקדים משמעותיים, לתמיכה בהליכה ותחבורה מקיימת ושמירה על המורשת הנופית של ירושלים.
2. **הגנה, ניהול ונטיעה מקצועית של עצים** – שמירה על עצים ותיקים, נטיעה בתנאי גידול מיטביים, ותחזוקה יעילה מבוססת נתונים.
3. **שיפור הבריאות ואיכות החיים** – צמצום אי החום העירוני והורדת הטמפרטורות, שיפור איכות האוויר ועידוד פעילות גופנית ע"י יצירת סביבה עירונית מוצלת.
4. **חוסן עירוני, חברתי וסביבתי** – ניהול היער העירוני כמשאב כלכלי, אקולוגי וקהילתי, תוך חיזוק שוויון חברתי, יצירת מרחבים ירוקים ומזמינים, עידוד מעורבות ציבורית, שותפויות והנגשת הידע לציבור על חשיבות העצים ואיכות הסביבה.

יעדי הצללה וייעור עירוני ל2040

*מרחבים מועדפים: תחנות תחבורה ציבורית עתידות משתמשים, סביבת מוסדות חינוך, מנהלים קהילתיים

הצגת פעולות ראשי אגפים

אגף אדריכל העיר

אחריות: שילוב עצים בתכנון העירוני ליצירת אסתטיקה ירוקה ומרחבים מוצלים ונעימים בעיר			
לוח"ז	תשומות	פעולה	
2025	מתוקצב	1	קביעת מדיניות ויעדי הצללה כמותיים וגיאוגרפיים למרחב הציבורי
		2	שיפור ההנחיה להיקפי בית הגידול של עצים במסגרת המדריך לתכנון רחובות.
	משתנה	3	זרישת תקצוב לפרויקטי שדרוג רחובות שיאפשרו העתקת תשתיות לצורך רציפות עצים.
2025		4	שיפור תהליך בקרת סקר עצים - בחינת ערכיות העצים בשטח לפני שלב סיווגם לכריתה, העתקה ושימור.

אגף שפ"ע

אחריות: הגדלת כמות העצים במרחב הציבורי ושמירה על עצים בפרויקטים לפיתוח העיר

לוח	תשומות	פעולה	
	אש"ח 360 בשנה (2) (קניות שירות)	הרחבת צוותי הבדיקה לאישורי תכניות/היתרי בניה, לבקרה מעקב וביצוע. בדיקת תשתיות המאפשרת תוספת עצים במרחב הציבורי.	1
		אישורי תב"ע והטמעת הסקרים לשימור העצים, אישור תכניות פיתוח במרחב הציבורי והפרטי המשלבות תוספת עצים ותשתית מתאימה	2
	תוספת 2 תקנים	פיקוח ובקרה על ביצוע עבודות לאורך כל תקופת הביצוע	3

שמירה על ערך נופי של העיר

פיצוי נופי - לפי שתילה

ערך נופי לפי נוסחת
משרד החקלאות

ערך חליפי - הפרש מערך נופי לפיצוי נופי
עצים, השקיה, בית גידול, סקר עצים.

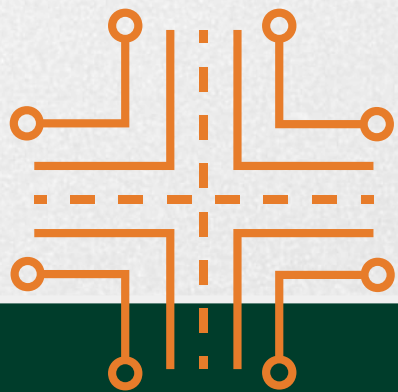
דוגמה לחישוב ערך נופי

ערך נופי - עץ מיש דרומי בן 10 שנים, קוטר גזע 100 ס"מ. ערך לשנה 5,525 ש"ח, ל-10 שנים 55,250 ש"ח.

פיצוי נופי - נשתלו 10 עצים צעירים בתכנית בערך של 1,500 ש"ח לעץ.

ערך חליפי להיטל כספי - נדרש להוסיף היטל כספי על סך 40,250 ש"ח.

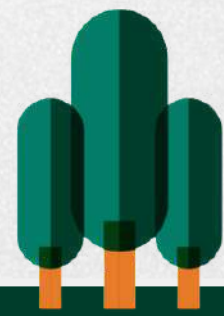
מין העץ *	
מיש דרומי	▼
סוג הגזע *	
חד גזעי	▼
מכווץ	
קוטר הגזע *	
100	
מיקום העץ *	
0.2	●
מצב העץ *	
0.2	●
ערך העץ 5526.40 ₪ לשנה	

אגף תושי"ה

אחריות: שמירה על עצים בעבודות תשתית, שתילת עצים בדחובות חדשים ומשודרגים

פעולה		תשומות	לו"ז
1	יצירת מדיניות להטמנת תשתיות תת קרקעיות שמאפשרת שתילת עצים מול חברות התשתית	60 אש"ח צתא"ל	בביצוע
2	מיסוד תהליך שיפוט ותיקון חוזר לכל פרויקט שדרוג רחוב - גם לנושא עצים.		בביצוע
3	מיפוי תשתיות תת קרקעיות לפני התכנון שדרוגי רחובות במרחבים מועדפים להצללה	2.5 מ"ש"ח	2025- 2030
4	שטחי התארגנות בפרויקטי תשתית והסדרי תנועה זמניים יבחרו בהתאם להנחיות לשמירת עצים		2025
5	מכרזים לקבלנים של עבודות בשטח יכללו מפרט לשימור עצים והנחיות לעבודה בקרבת עצים		2025

מחלקת תחזוקת גנים במנהל תפעול

אחריות: שתילת עצים, טיפול ותחזוקת עצים

פעולה		תשומות	לו"ז
1	השלמת סקר עצים מלא לכל העיר	7.5 מיליון ש"ח	2026-2030
2	פרויקט שתילת עצים בגומות ריקות, עיבוי עצים בפארקים - 1,000 עצים בשנה	1 מיליון בשנה	2025
3	ביסוס גורמי מקצוע לטיפול בעצים בעיר	בבדיקה	2026-2030
4	השלמת מערכת השקיה לכל העצים בעיר	30 מיליון ש"ח	2026-2030
5	מכרז ייעודי לטיפול ואחזקת עצים	בבדיקה	2026-2030

אגף תכנון עיר

אחריות: שמירה על עצים במסגרת התב"ע, תוספת עצים במגרש

פעולה		תשומות	לו"ז
1	הסטת קו בניין בהתאם לעצים ערכיים במגרש, במרחק של 3 מטר מכל עץ שנקבע לשימור	תידרש עמידה מהיזמים ברשימת הפעולות הנדרשות לביצוע	2025
2	דגש על שימור עצים בחזית המגרש אשר יוגדרו "בעלי חשיבות למרקם העירוני"		
3	לא תתאפשר בניה תת קרקעית מתחת לעץ לשימור (במקרים חריגים תדרש חפירה בעומק 3 מ').		
4	דרישה לנטיעת עצים גדולים בתחום התוכנית, בערך של עץ אחד לפחות לכל 30 מ"ר במגרש.		
5	לכל תכנית יכלל סעיף לנושא שימור העצים ותוספת עצים בחוו"ד מהנדס העיר		

אגף רישוי בניה

אחריות: הטמעת דרישות שפ"ע בתהליכי רישוי הבניה			
לוח	תשומות	פעולה	
2025	עבודת בקרת רישוי שוטפת	הטמעת סקר עצים ונוהל עבודה בקרבת עצים בתיק המידע, לפני פתיחת תיק ההיתר (באחריות מחלקת המידע)	1
		בקרה על העברת התחייבויות וערבויות לשפ"ע ככל שנדרש.	2
		הטמעת חו"ד שפ"ע ונוהל עבודה בקרבת עצים בתנאי ההיתר, בהתאם לדרישת האגף.	3

אגף חברה

אחריות: חיזוק תחושת השייכות והקהילתיות באמצעות יצירה משותפת של מרחב עידוני ידוק ובריא.

פעולה		תשומות	לו"ז
1	יצירת פלטפורמה ליזמות של תושבים בתחום היער העידוני, מתן ליווי מקצועי והכשרות וליווי המיזמים בשטח.	600,000 ש"ח מקו"ק 100,000 ומצינג אגף חברה מתוקצב	2025-2027
2	ארגון אירועים קהילתיים בנושא כולל נטיעות משותפות עם התושבים, הקמת פעוטוני עצים ועוד.		
3	פיתוח שגרות לטיפוח העצים, מעקב אחד המיזמים והבטחת המשכיות הפעילות הקהילתית.		

אגף פיקוח על הבניה

אחריות: סיוע בשמירה על עצים באתרי בניה

לוח	תשומות	פעולה	
2025	עבודת בקרים שוטפת	שיתוף פעולה עם שפ"ע - עמידה בנוהל עבודה בקרבת עצים, בהתאם לתנאים בהיתר הבניה	1
2025		הכשרת פקחים להיכרות עם נוהל העבודה בקרבת עצים	2

אגף משאבי חינוך

אחריות: יצירת מוסדות חינוך וקהילה מוצלים ונעימים יותר לתועלות תלמידים, צוות, קהילה והעיד

אחריות: יצירת מוסדות חינוך וקהילה מוצלים ונעימים יותר לתועלות תלמידים, צוות, קהילה והעיר			
פעולה	תשומות	לו"ז	
1	מתוקצב	2026	גיבוש הנחיות מחייבות לתכנון ושילוב עצים במסגרת המפרט הטכני של אגף משאבי חינוך לתכנון מוסדות החינוך. הטמעת ההנחיות ויישומן בתהליכי תכנון ובניה מחייבים.
2			שילוב של מרחבי למידת חוץ בתכנון בתי הספר, אשר יכללו הצללת עצים מיטבית.
3			הנעת היערכות ומודעות של מנח"י/ בתי ספר ליישום תחזוקה שוטפת לאחר ביצוע.

אגף פדגוגיה

אחריות: העמקת החיבור בין תלמידים לבין עצים בעיד במערכת החינוך הירושלמית

לוח	תשומות	פעולה	
2026		פיתוח תוכן בנושא עצים, חיבור לתכנית הלימודים ולעשיה העירונית	1
		הכשרה וליווי פדגוגי לצוותי הוראה שיכירו את הנושא	2
		הטמעה באמצעות למידה חוץ כיתתית, מבוססת חקר, בחצר בית הספר ובשכונה	3
		שיתוף קהילת בית הספר: ההורים, השכונה, המנהל הקהילתי	4

הרשות לאיכות סביבה

אחריות: גיבוש אסטרטגיות עירוניות בתחום האקלים, הכשרות בתחום, סיוע בבקרה על שמירת עצים

פעולה		תשומות	לו"ז
1	ניהול יישום תכנית אב להצללה במסגרת תכנית היערכות לשינוי אקלים	אש"ח 480 במימון הגב"ס	2025
2	החלת הנחיות תכנון לנושא עצים במסמך מדיניות בניה בת קיימא		2025
3	ניהול הכשרת פקחים בתחום שמירה על עצים באתרי בניה בשיתוף שפ"ע		2025

ROI של עצים בעיר

מחקרים שנעשו בערים שונות בארה"ב העריכו את התועלת הכלכלית שהעצים מעניקים לעיר תוך שנתיים, על ידי השוואת עלויות הנטיעה והתחזוקה של עצים לתרומתם בתחומים כמו חיסכון באנרגיה, ניהול נגר עילי, שיפור איכות האוויר והעלאת ערך הנכסים.

\$3.01

**Largo,
Florida**

\$4.61

**Elgin,
Illinois**

\$5.60

**New York
city**

אגף/מחלקה	פעולה	עלות חד"פ	עלות כוללת חומש
1	מחלקת תחזוקת גנים ונוף	סקר עצים מלא	1.5 מש"ח7.5 מש"ח
2	מחלקת תחזוקת גנים ונוף	פריסת מערכות השקיה עבור כל העצים הנטועים	6 מש"ח30 מש"ח
3	מחלקת תחזוקת גנים ונוף	עיבוי עצים בפארקים, חצרות בתי ספר, מבני ציבור וגומות ריקות	1 מש"ח5 מש"ח
4	תושי"ה	מיפוי תשתיות תת קרקעיות במרחבים ברחובות מיועדים לשדרוג	500 אש"ח2.5 מש"ח
5	תושי"ה	ברחובות משמעותיים - הסטת תשתיות בשדרוגי רחובות	משתנה
6	מחלקת תחזוקת גנים ונוף	אנשי מקצוע יעודיים לטיפול בעצים בעיד	בבדיקה
7	מחלקת תחזוקת גנים ונוף	שיפור מכרזים לקבלני אחזקת עצים	בבדיקה
8	שפ"ע	תגבור צוותי הבדיקה לאישורי תכניות/היתרי בניה - 2 קניית שירות	360 אש"ח1.8 מש"ח
9	שפ"ע	תגבור פיקוח בביצוע - תוספת שני תקנים	שני תקנים
סה"כ תקצוב נדרש (לא כולל תקנים)			9.36 מש"ח46.8 מש"ח

לו"ז להמשך תכנית הצללה

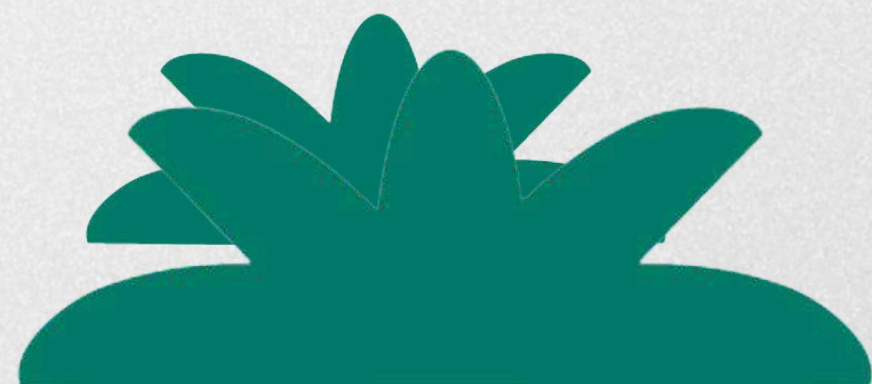
30.4.25 שיתוף ציבור וקבלת פידבק על הטיוטה

14.5.25 הגשה של התכנית הסופית

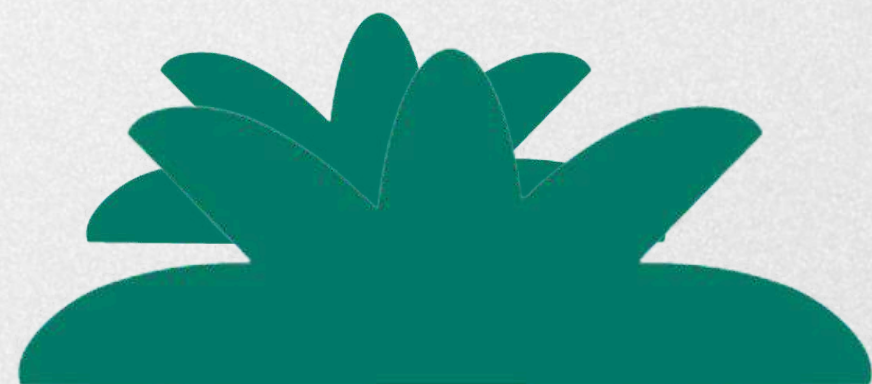
1.8.25 - פרסום התכנית לציבור + אתר

המשך יישום והטמעה

ניטור ובקרה

תודה רבה על ההקשבה

הנחיות לנטיעת עצים: שפ"ע ואדריכל העיר

1. הנחיות ברורות וחד משמעיות שכל מי שבונה מרחב ציבורי מכיר
2. הנחיות לבית גידול לעצים
3. הנחיות לבחירת עצים פר רוחב מדרכה
4. הנחיות לצפיפות נטיעת עצים ופיזורם בשטח במרחבים ציבוריים שונים.

בית גידול מינימלי לעץ

*כאשר קובעים

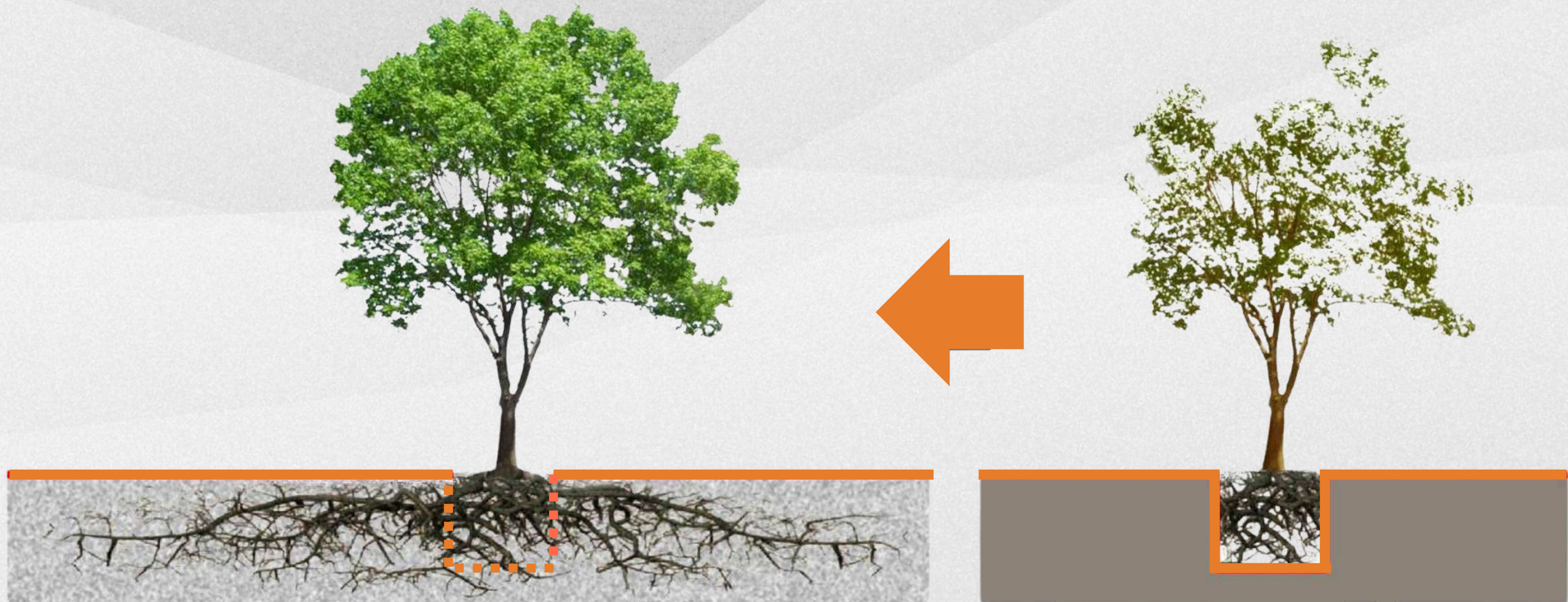
3.4 קוב - לא מתכוונים

שהעץ ישאר רק שם.

לא מופיע במדריך העידוני

רצוי

מצוי

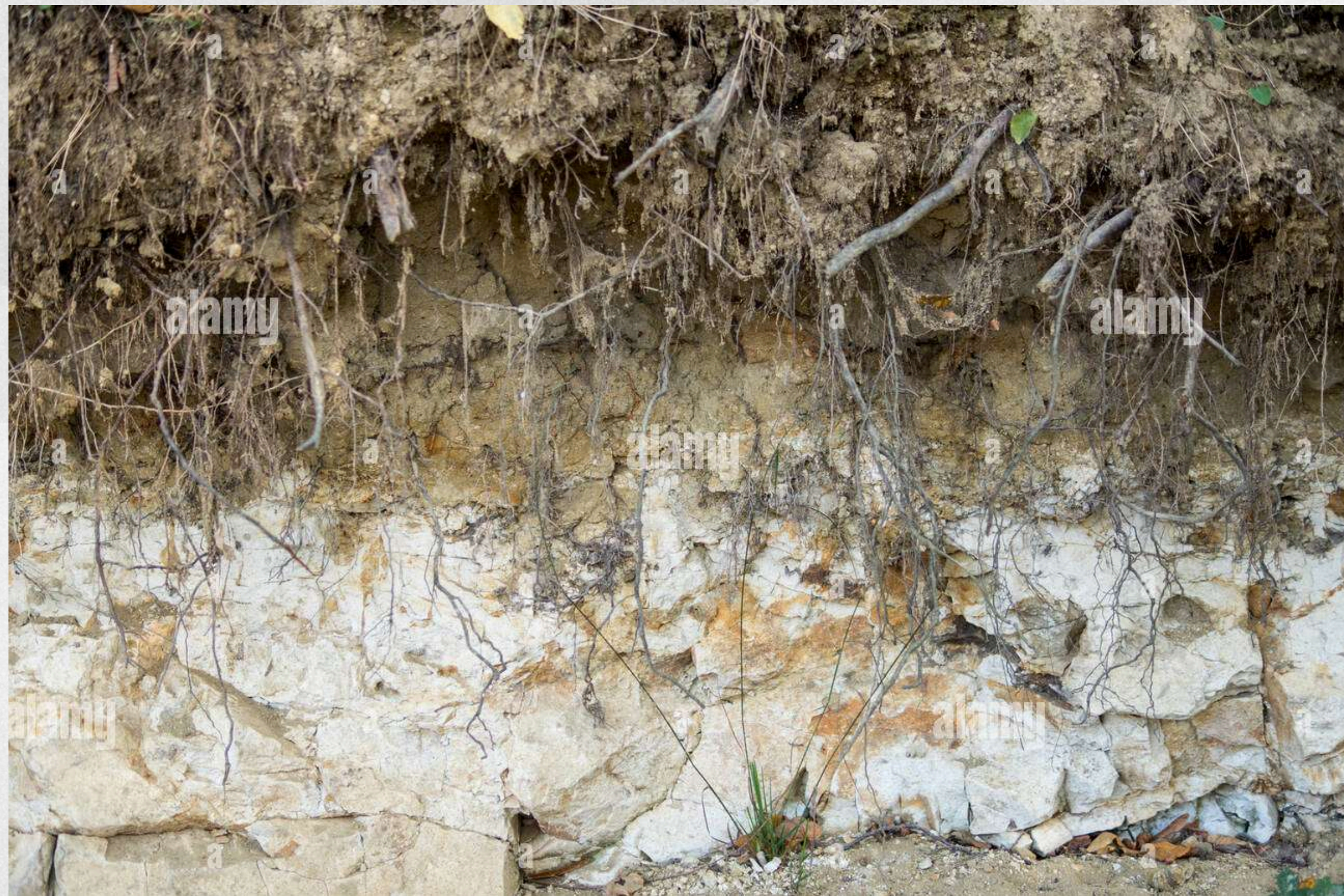
בית גידול מינימלי לעץ

*כאשר קובעים

3.4 קוב - לא מתכוונים

שהעץ ישאר רק שם.

לא מופיע במדריך העידוני

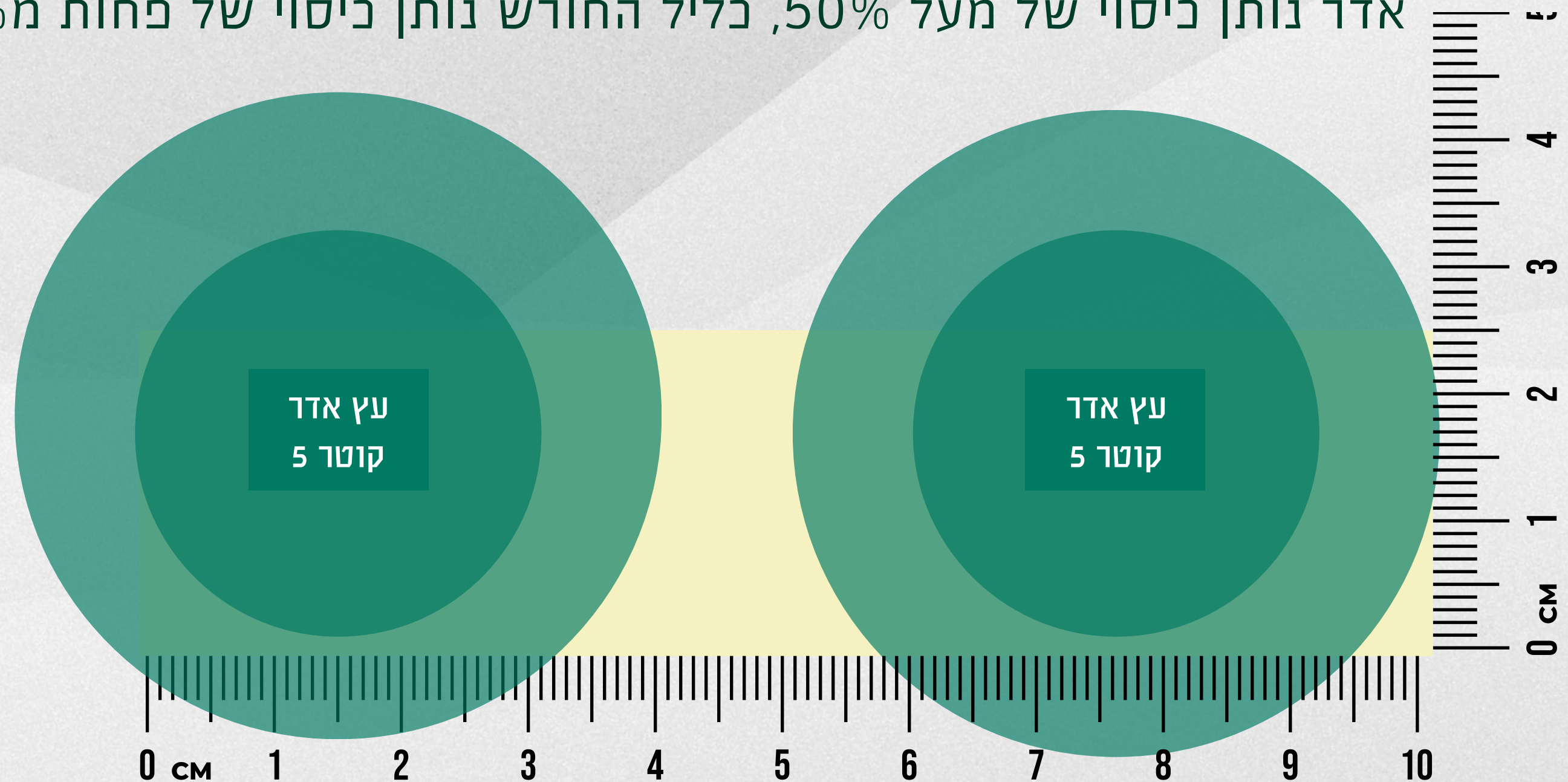

צפיפות הנטיעה ברחוב

מדרכה רוחב 2.5 מטר, עץ כל 6 מטר לפי המדיניות.

אדר נותן כיסוי של מעל 50%, כליל החורש נותן כיסוי של פחות מ-20%

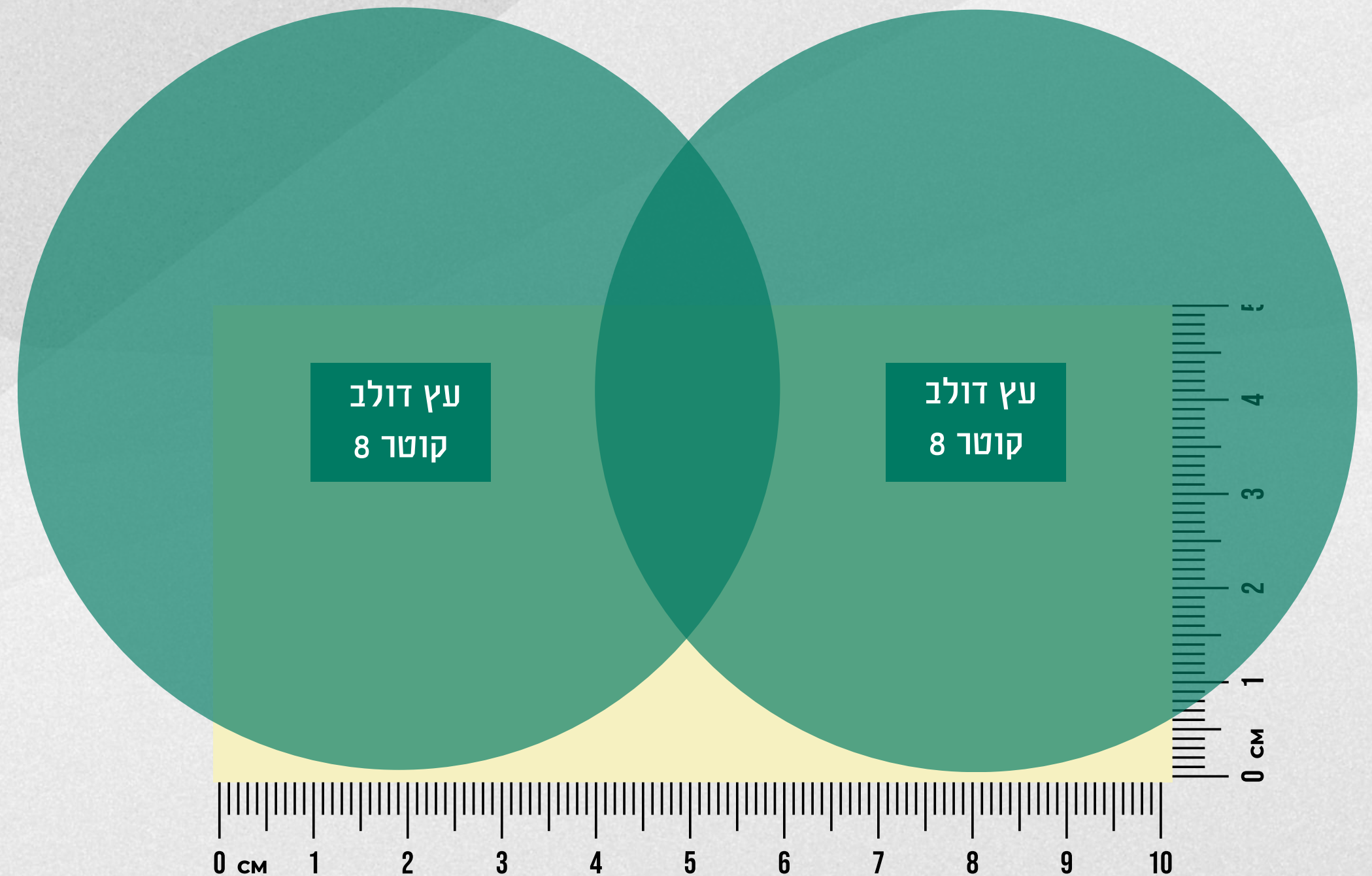
*מאיזה רוחב
מדרכה אפשר
לנטוע עצים?

צפיפות הנטיעה ברחוב

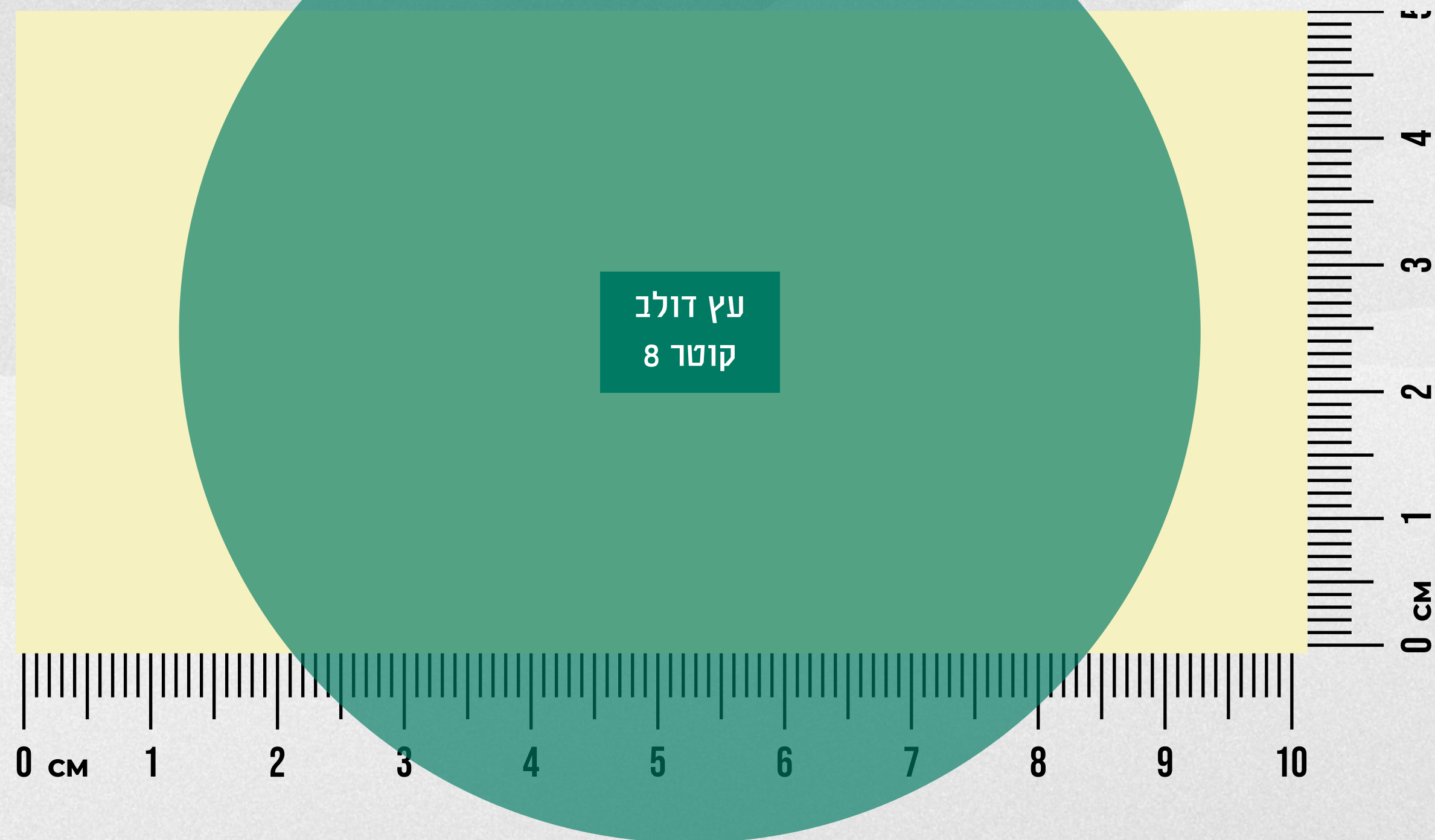
מדרכה רוחב 5 מטר, עץ כל 6 מטר לפי המדיניות. עץ דולב/מיש נותן כיסוי של מעל 85%

***האם יש
מדיניות סוג עץ
לפי רוחב
מדרכה?**

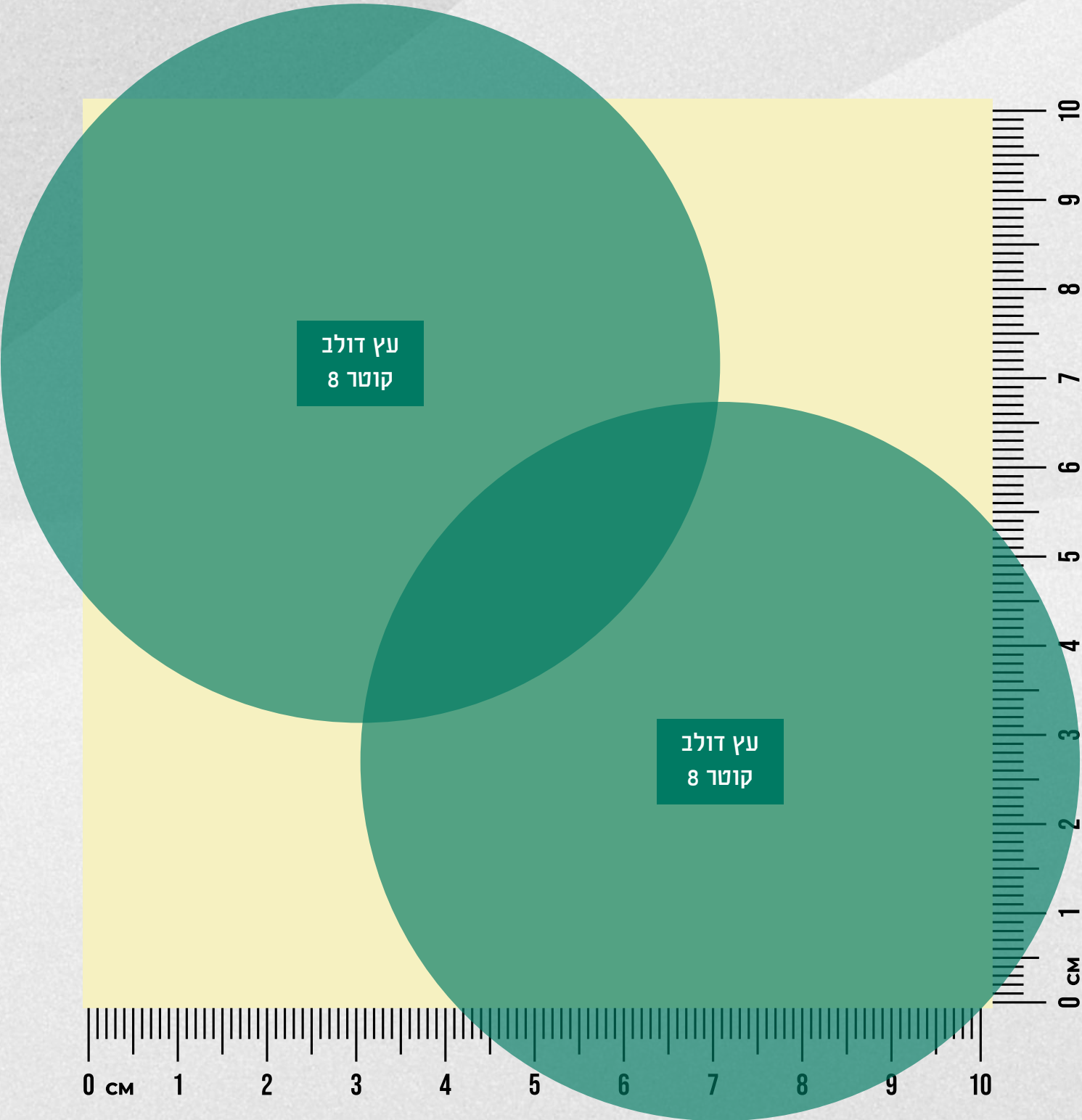
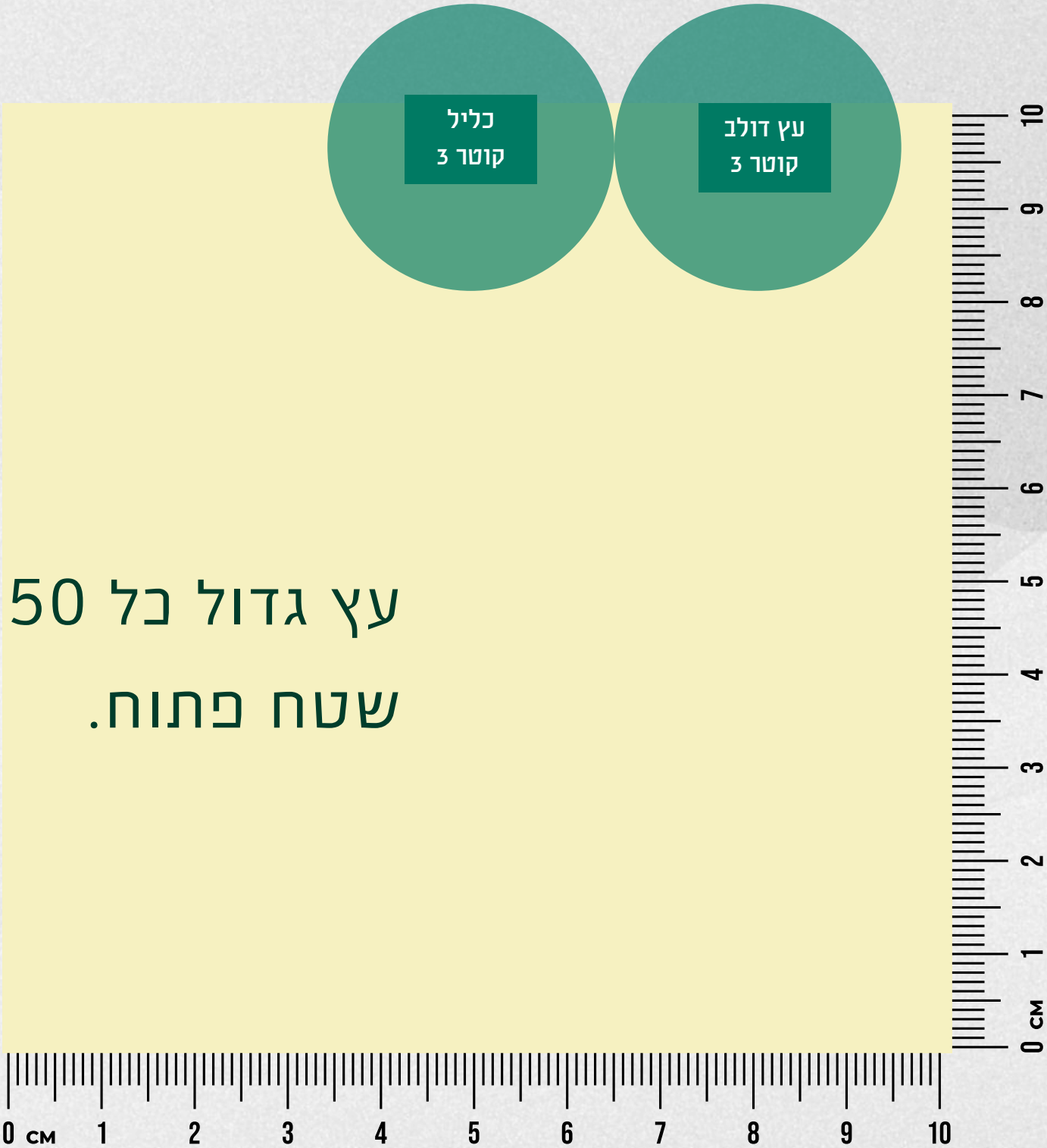
צפיפות הנטיעה בחצר בית ספר

עץ גדול כל 50 מטר
שטח פתוח.

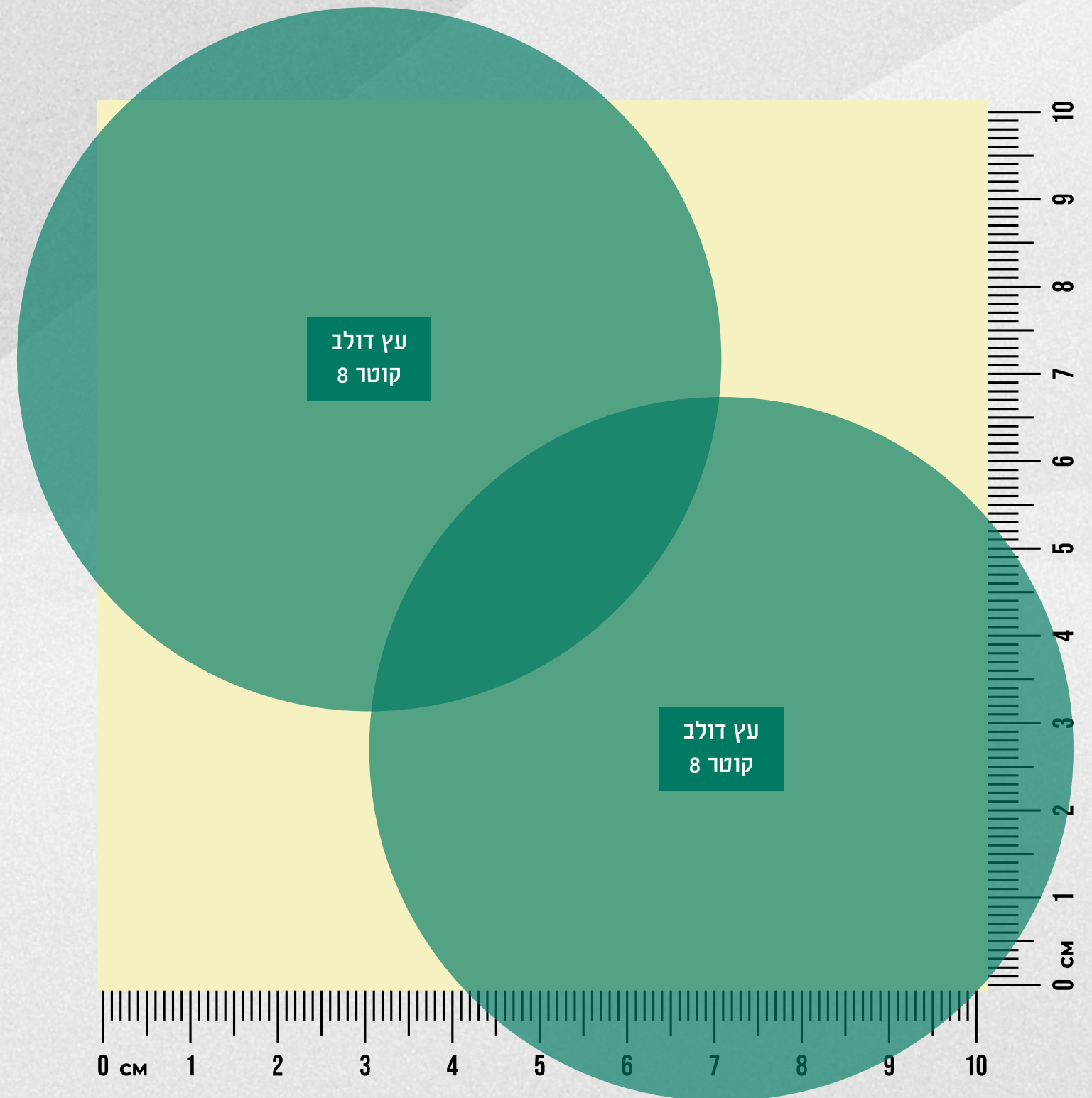
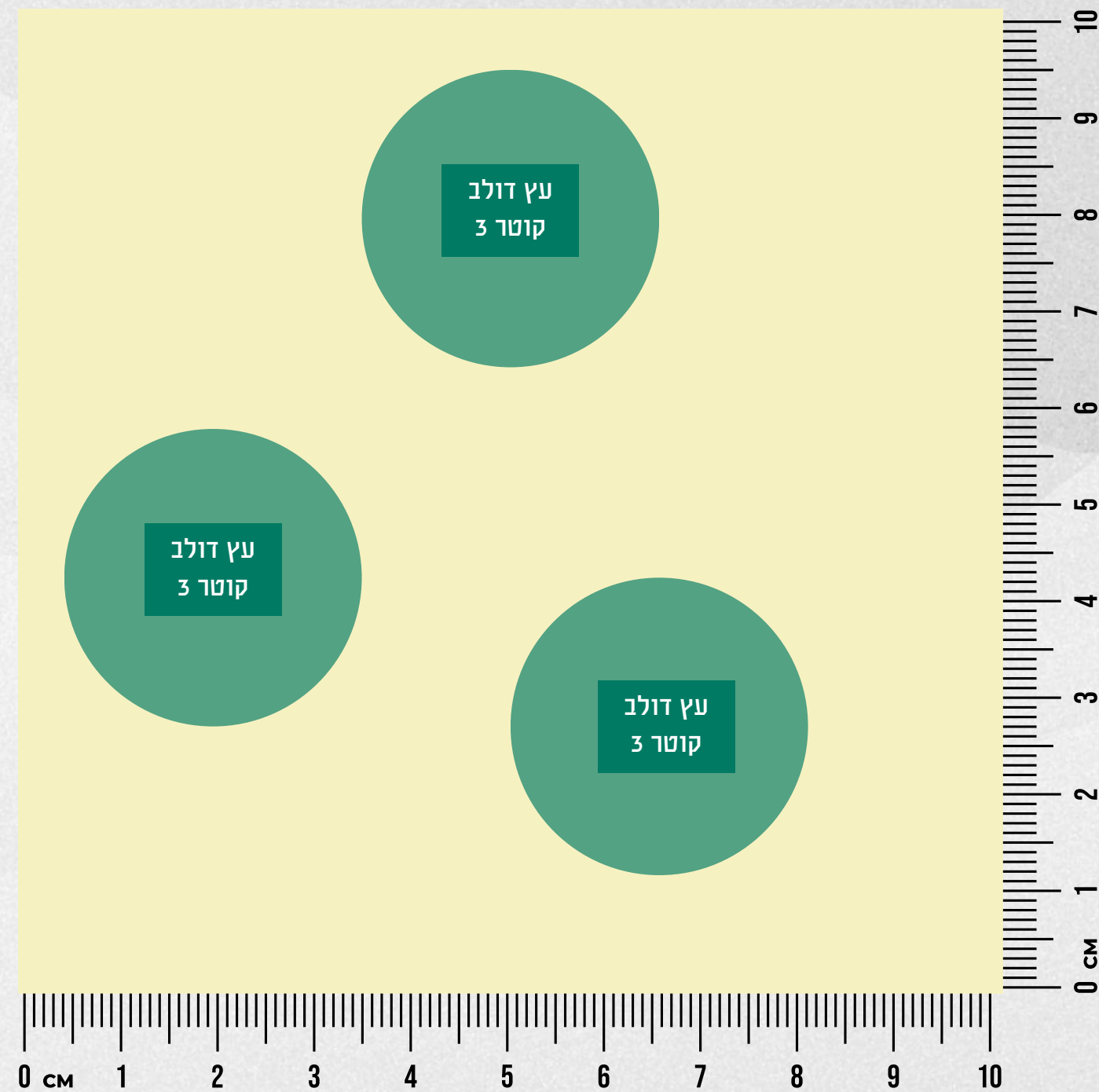

מרחב הנטיעה בחצר בית ספר

עץ גדול כל 50 מטר
שטח פתוח.

מרחב הנטיעה בחצר בית ספר

הנחיה לנטיעות במרחבים ציבוריים שונים - תל אביב

לאחר השלמת עריכת הדו"חות, התכנון יכלול את הדרישות הבאות:

1. עצים

1.1. הוראות לנטיעת עצים:

1.1.1. בתחום המגרש: בתכנית העיצוב תוצג נטיעת עצים בכמות שלא תקטן מעץ בוגר אחד ל-50 מ"ר משטח המגרש¹⁶.

1.1.2. במרחב הציבורי: תכנית העיצוב תציג נטיעת עצים בין ____ לבין ____ עצים. החישוב יעשה לפי מסמך הנחיות לתכנון צל במרחב הציבורי תא/9083 כמפורט בטבלה להלן:

סוג המרחב להצללה	הדרישה לכמות צל
המרחב הציבורי הפתוח	
א. רחובות, שבילים, מעברים לרבות נתיבי הליכה ורכיבה בכל סוגי המרחבים	רצף צל בכיסוי מינימלי של 80% מתוואי הולכי הרגל ורוכבי האופניים במדרכה אחת לפחות (אחד מצדי הרחוב), שביל או מעבר ^{1,2,3}
ב. שטחים מגוננים בפארקים וגינות	לפחות 20% מכלל האזור המגונן
ג. אזורים פתוחים (מרוצפים) כיכרות, רחבות עירוניות	לפחות 40% מכלל האזור הפתוח המרוצף. חלופות עיצוביות ע"פ אדריכל העיר ⁴
מבני הציבור	
ד. חצרות מבני חינוך וקהילה	לפחות 50% מכלל שטח החצר בחצרות בתי ספר למעט מגרשי הספורט ⁵
ה. מרכזי ספורט	לפחות 20% מכלל השטח הפתוח במרכזי ספורט
חניונים	
ו. חניונים על קרקעיים	לפחות 50% מכלל שטח החניון ⁶
הוראה כוללת עבור כל אחד מסוגי המרחבים	
מוקדי עניין ושהיה שטחי ישיבה ספסלים, שולחנות וכד' מתקני משחק וכושר	רצף צל בכיסוי 80% משטח נקודת העניין או אזור השהיה מתקני משחק ⁷ לילדים 100%

נטיעת עצים כל 6 מטר, עץ מסוג X לרוחב מדרכה X.

נטיעה של עצים גדולים לפי מפתח עץ אחד לכל 30 מ"ר. פיזור עצים במרכז החצר ובשוליים.

¹ צל עצים יימדד בהתאם לגודל העץ הצפוי לאחר 7 שנים מנטיעה בהתאם להנחיות המופיעות במדיניות הציבורית לתכנון צל במרחב הציבורי תא/9083 בטבלה 4. בהתאם לחוג העץ הנבחר ובהתאם להנחיות נפחי

משים רבים במרחב הציבורי יש לספק

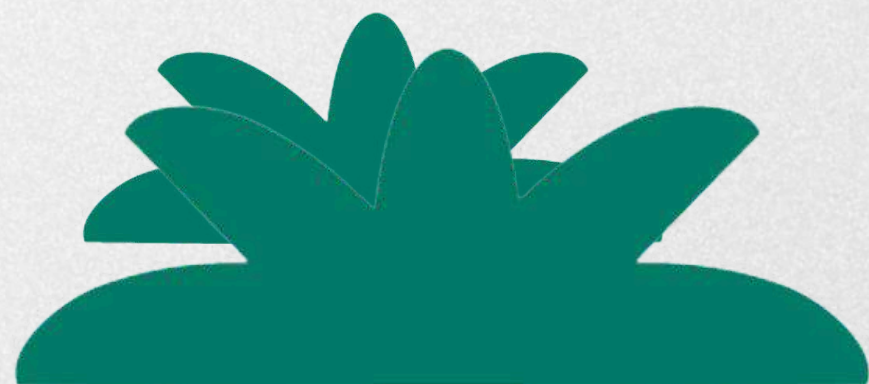
² בהסתמך על מסמך נטיעות והגנה על עצים במרחב העירוני של הועדה המחוזית (דצמבר 2015), אך עם פירוט כמותי.

⁴ 20% ע"פ ת"י 5281 לבנייה ירוקה, 40% ע"פ הנחיות הועדה המחוזית ת"א.

⁵ בהתאם להנחיות המחייבות של משרד החינוך ומשרד הבריאות "הנחיות לתכנון מוסדות חינוך בתחומי בריאות הסביבה", 1997

⁶ במסמך המחוז הומלץ על 30% בתוך 5-7 שנים

⁷ מתקני משחק: בהתאם להנחיות עיריית תל אביב למבני חינוך 100% כיסוי צל

הנחיות לנטיעת עצים: שפ"ע ואדריכל העיר

1. הנחיות ברורות וחד משמעיות שכל מי שבונה מרחב ציבורי מכיר

2. הנחיות לבית גידול לעצים

3. הנחיות לבחירת עצים פר רוחב מדרכה

4. הנחיות לצפיפות נטיעת עצים ופיזורם בשטח במרחבים ציבוריים שונים.

צוות בדאשות אדריכל העיר בשותפות עם שפ"ע, תכנון ואיכות סביבה.

ועדה לאיכות סביבה – תמליל

מספר הוועדה : 6

מקום ההתכנסות : אולם דיונים ק' 0

תאריך הוועדה : כ"ט בסיון תשפ"ה (25.06.2025)

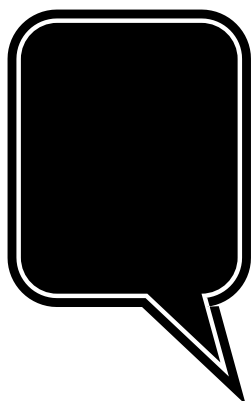
מזכירת הוועדה בדיון : ישראל בלנקו

שעת תחילת הוועדה : 16:35

שעות סיום הוועדה : 18:10

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמליל והקלטה

גולד-וורק ת M ג R ים

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

26 ביוני, ל' סיוון, תשפ"ה. מתכוון לפתוח את ישיבה מספר 6 של הוועדה העירונית לאיכות סביבה. לצערי עדיין צריך לפתוח, עם להזכיר שאנחנו ביום ה-630 של המלחמה, (צלצול טלפון), עם 50 חטופים בעזה, 19 חיילים שנפלו רק מתחילת החודש הרצועה, לפחות המלחמה עם איראן אנחנו כולנו מקווים שהיא מאחורינו. מלחמה שהשאירה גם, 28 חללים ישראלים, יותר מ-3000 פצועים. הרס מטורף. ואני מקווה ש עד הישיבה הבאה והרבה לפני זה נסיים גם את המלחמה בעזה. נחזיר את כל החטופים. הדיון היום מתחלק ל-2: החלק הראשון, שלא נשלח לסדר היום, אבל "און טופ אוף" סדר היום, יהיה סקירה על גז הראדון, שנמצא באחריות הראשות העירונית לאיכות סביבה. אחרי זה כמה שאלות, וב-00:17 נתחיל את החלק של הצללה, ומדיניות הצללה בעיר. נציג קודם כל, את עניין הצללה נציג בהמשך. נתחיל עם ניר מרגלית, מנהל בכיר לתכנון סביבתי וקיימות ברשות לאיכות הסביבה.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כן, תודה. אני אשמח אם תתנו לי לשתף.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

בבקשה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אפשר להעלות את הווליום?

דובר:

אפשר להגביר אותו קצת?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

אתם רואים את המצגת?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

רואים את המצגת, השאלה אם אפשר להעלות את הווליום

דובר:

אני מנסה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אולי בינתיים אז אני אציג את כן מי שפה. נתחיל כבר. מאיה, חברת הועדה,

מאיר נקש:

מאיר נקש

יונתן פלג, יו"ר הועדה:

מאיר נקש, יגיע אריה?

מאיר נקש:

לא יודע, אני לא חושב.

מירי:

מה זה נקש?

מאיר מקש:

אני פה בלי קשר אליו.

דובר:

לא, אני לא חושב שהוא יגיע, הוא במילואים.

יונתן פלג, יו"ר הועדה:

מילואים? אני לא יודע, הייתי, היה להציג אותו בתור סגן ראש עיר, או יו"ר האופוזיציה. אני לא יודע מה הסטטוס שלו כרגע.

דובר:

אני גם לא יודע

יונתן פלג, יו"ר הועדה:

קצת קיוויתי. שיר שרון מלובי 02.

אור ניאגוב, נציג לובי 02:

אור ניאגוב

יונתן פלג, יו"ר הועדה:

אור ניאגוב, גם מלובי 02. מירי רייס, יו"ר הרשות לאיכות סביבה בעירייה. ישראל גלון, יועץ לייעור, יער עירוני ועצים לעיריית ירושלים.

זאב גוטמן, הר חומה :

זאב, גוטמן מהר חומה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה :

זאב גוטמן, מהר חומה. ויואב גואל

יואב גואל, סגן מנהל מחוז ירושלים, במשרד להגנת הסביבה :

יואב גואל

יונתן פלג, יו"ר הוועדה :

משקיף מטעם רת"ג. יואב ממשרד להגנת הסביבה, המשרד להגנת הסביבה, סליחה. זה החולצה, זה הגוון הירקרק שבלבל אותי. תסלח לי. ניר שלך.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא :

אוקיי. אז אנחנו מדברים על גז ראדון. אני אתחיל בסקירה, המצגת היא קצרה מאוד. אני מביא פה את הנקודות העיקריות, וזה פתוח לדיון, ולשאלות, בכל זמן, באמצע, בסוף, איך שתראו לנכון. אז אני מתחיל עם: "מה זה גז ראדון?" בכלל. ראדון, הוא גז רדיואקטיבי, הוא נמצא בקרקע, ובחומרי הבניה שלנו. אנחנו יכולים למצוא גז ראדון, בכל מקום ובכל בית. גם אם הוא מאוורר, כי זה גם מגיע מהקרקע כמו שאמרתי, וגם מחומרי הבניה. המשרד להגנת הסביבה קבע, לפי המלצות הוועדה הבינלאומית להגנה מקרינה, שרמת הפעולה, ריכוז הראדון המירבי המותר בבתי מגורים, תהיה 200 מקרל, למטר קוב. ואלה, מקרל זה יחידות המדידה, שנמדדות בראדון, וכל מטר קוב, אז הבדיקות שאני אדבר עליהן בהמשך, זו רמת הסף שאנחנו חייבים להיות מתחתיה: בחדרי מגורים, בחדרים שיש בהם שהייה, בחדרים שעלולה להיות בהם שהייה, גם אם אני אדבר למה אמרתי עלולה להיות בהם שהייה בהמשך. אם במדידות שלנו, של ריכוז הראדון בחדר, בתנאי מחיה רגילים, עולה על רמת הפעולה, יש לעשות כל מיני פעולות, קנוניות, כדי להפחית את זה. יש 2 סוגי מדידות: מדידת קצרת טווח, ומדידה ארוכת טווח, כדי למדוד את זה. הקצרת טווח היא לא פורמלית, לא קבילה משפטית, אבל היא נותנת תמונה יחסית מדויקת, ויודעת לחזות אם במדידה הארוכה נגיע לחריגות או לא. אפשר להסתמך עליה על פי הנחיות המשרד, אבל כשהתוצאות קרובות ל-200, אם זה בטוח גבוה בהרבה או נמוך בהרבה, אפשר לסמוך על התוצאות. אבל כשהתוצאות של הבדיקה הקצרה קרובות ללימיט, שם אנחנו מחויבים לבדוק עם הבדיקה הארוכה. זו בדיקה שלוקחת לפחות 3 חודשים, והיא תייצג תנאי מחיה רגילים. הנושא של בדיקה קצרת טווח, זה לוקחים חדר, אוטמים אותו לגמרי, לא רק סוגרים חלונות ודלתות, אלא ממש אוטמים את החלונות והדלתות. ואז מודדים במשך 3 ימים. וזה מדמה בין 3-6 חודשים של תנאי מחיה רגילים. של הדלת נפתחת, נסגרת וכו'. נמשיך. הגורמים המשפיעים על ריכוז הראדון בבית, בבית של כל אחד מאיתנו: סוג הקרקע, התנאים האטמוספריים, חומרי הבניה מהם עשויים החדרים שלנו. עכשיו אני מוביל לנושאים שגם באחריותנו: פתחים במבנה

ואוורור החדרים, תת קרקע או עילי- זה כמובן ככל שאנחנו, אם אנחנו רק נוגעים בקרקע, הסיכוי שלנו הוא בינוני, נקרא לזה ככה, בתת הקרקע הוא גבוה, ומעל הקרקע הוא כבר נמוך מאוד. ה... בעיקר, אם זה תלוי בנו- הרגלי אוורור. לפתוח חלונות, לפתוח דלתות, מידי פעם לאוורר את החדר. זה תמיד עוזר, לא רק לראדון, אבל גם. אז הראדון חודר לחללים שלנו, כמו כל גז. העניין, שהוא יודע לחדור בטון, הוא יודע לחדור, הוא יודע לעבור מים, הוא יודע לעבור דרך הצנרות שלנו, הוא גז מאוד מאוד חדיר, מאוד קליל, וכמו כל גז הוא עובר בהפרשי לחצים. הוא נמצא בלחץ מאוד גבוה, בקרקע מסוימת. ביחוד שהבנייה עוד יושבת, ולוחצת, ומן יוצרת איזה מן סוג של כיס כזה. אז הלחצים גבוהים יותר בקרקע. בחלל הבית שלנו הלחצים נמוכים. וככה יש השפעת לחצים כמו בכל גז. לפי סקר שערך המשרד להגנת הסביבה, בירושלים, מעלה אדומים, ערד וכרמיאל, קיים סיכון רב יותר להימצאות ראדון במבנים.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

למה? זה סוג קרקע?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מה זה?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

למה? המקומות האלה בסיכון?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

זה לא קשור, לזיהום קרקע. זה גז טבעי שנמצא בקרקע.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, בגלל סוג קרקע, למה דווקא המקומות האלה בסיכון?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

בגלל סוג הקרקע, כן. כן. חשבתי שאמרת זיהום הקרקע. בגלל סוג הקרקע. כן, סוג הסלע. ירושלים יושבת על סלע. ירושלים, מעלה אדומים- סלע קשה. מאוד ספציפי, לכל מישור החוף לדוגמא. אם אתם רואים במפה, הוא בסיכון מאוד נמוך להימצאות גז ראדון, כי זו אדמה חולית. ככל שאנחנו הולכים מזרחה במדינה, אנחנו רואים שיש יותר סיכויים, פוטנציאל יותר גבוה, להימצאות ריכוז גז ראדון בריכוזים גבוהים. תקנות על פילוג הבנייה. תכנית 2203, ובאזור זה נמצא ראדון גבוה- בירושלים- כל העיר בעצם. נוסף על כך, יש להקים מערכת הגנת סבילה, באופן שיאפשר זאת עם מערכת הגנה פעילה. זאת אומרת, אנחנו בשלב היתרי הבניה, כל חלל מאויש, שנמצא במגע עם הקרקע, אנחנו דורשים ממנו להקים פקק לפינוי גז ראדון באופן סביל, באופן פסיבי. הפקק הזה הוא נראה, יש לו מפרט מאוד ברור. אנחנו מבקשים לייצר מתחת ליסודות החדר איטום, מתחת לאיטום

מנופח צינור שרשורי מחורר. ואז, מה שקורה, שהצינור השרשורי הזה, גם עולה לגג הבניין, הוא מלפף את רצפת החדר. בצינור המחורר, ועם ארובה, כביכול, קטנה, שעולה לגג. מה שקורה, הגז מתנהג כמו גז והולך. הגז לא נלחם להיכנס אלינו לחדר, בוא נגיד ככה. הוא הולך לאיפה שקל לו ללכת. כמו שיש חור בצינור גז, או בצינור מים. ברגע שיש חור- המים יזרמו לשם, או הגז יזרום לשם, הם הולכים לאיפה שקל להם. ברגע שיש לי צינור שהוא מחורר, ויש לו יציאה לאוויר הפתוח, מה שקורה- הגז מתנדף לשם בקלות, וככה הוא לא "נלחם" בבטון, במרכאות, להיכנס לנו דרך הבטון הביתה. מה שכן...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זה גם נבדק שזה עובד, מעבר לרמת התיאוריה, שזה גם באמת קורה ככה?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

בטח, בטח, זה עובד. בדיוק על זה אני אדבר.. רגע, אני אחזור לשאלה. אנחנו בודקים את זה בשלב התכנון. בנוסף, בארובה, יש גם אפשרות להצבת מפוח, ליניקה אקטיבית. כמו שאתם רואים, אנחנו רואים פה: יש להקים מערכת הגנה סבילה, באופן שיהיה ניתן לאפשר אותה למערכת הגנה פעילה. ככל שאנחנו רואים שהתוצאות גבוהות, גם לאחר התקנת המפרט, הפרט הזה, אז מפעילים מפוח, בנקודת היציאה שיונק את האוויר, ואז באופן אקטיבי, יונק את האוויר וככה יותר גז מתנדף.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אבל, רואים שצריך את האקטיבי- מתי רואים את זה? לפני טופס 4? לפני מה?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כן, כן, מדידות.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אוקיי.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כן, זה נבדק לפני טופס 4, יש פה בשקף הזה, 3 דוגמאות לפתרונות שאנחנו מציעים. מצד ימין למעלה, אתם רואים מפרט "נון" קלאסי סביל. מדובר על החללים שנמצאים במגע עם הקרקע, אתם רואים את הסימון הכחול הזה? זה מפרט של, הוראות של צינור שרשורי. התקנה מחייבת שכל חדר צריך לקבל טבעת, כל חלל עד 180 מטר. ככל שהחלל הוא מעל 180 מטר, יש לייצר 2 לולאות, וכן הלאה. כל 180 מטר יש לייצר עוד לולאה, כדי שיותר שטח פנים של החדר יקבל מענה. אז אנחנו רואים את החדרים שבחלל, יתנו מענה לטבעת היקפית, ואנחנו רואים בחיצים של הסימון. מצד שמאל למעלה, קומת תת קרקע. היא קומת חניון לא מאויש, רק משמש לחניון בעצם. והחניון מאוורר באופן מאולץ, וכל החדרים המאוישים- יושבים מעליו. ככל שהחניון מאוורר באופן מאולץ, ומחוייבת בו החלפת

אוויר של 8 פעמים בשעה, לא בגלל הראדון, אלא בגלל זיהום מכניות, אנחנו יודעים בוודאות שבגלל שכבר יש שם החלפת אוויר, לא יצטבר שם גז ראדון. אנחנו מקבלים את זה אמנם מפתרון לזיהום אוויר מרכבים, אבל זה נותן לנו מענה גם לראדון. ובמקרים שהחלל הוא מאוורר באופן מאולץ, אנחנו לא דורשים את הפקק ראדון. באמצע למטה, זו דוגמה להיתרים כמו, מן הכשרת מבערה, או שינוי ייעוד. יש לנו קומה שנמצאה מיועדת למחסנים, או קומה ישנה שבעבר לא נדרש בה מפלט ראדון הזה, עכשיו עושים לו שינוי ייעוד או הכשרת מבערה או אפילו שינויים פנימיים במבנה. אנחנו מבקשים לבצע כבר בשלב ההיתר, בגלל שהמבנה פה בנוי. אנחנו לא דורשים מראש, מבערה של גז ראדון, אנחנו מבקשים כבר בשלב ההיתר לבצע מדידות, ולראות מה המצב שם. ואז בהתאם למדידות, אנחנו מבקשים פתרונות.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מאיזו שנה הפתרונות שאנחנו מבקשים? הצנרת המחוררת הזו?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

בגלל שהוא כבר בנוי, אנחנו מבקשים את זה בשלב ההיתר. ואז יש ליזם, או לעורך הבקשה, 2 אפשרויות: יש או להתאים את המפרט הזה, ולהגיב למספר החדש, פחות נפוץ. יש פתרונות פלסטר, למבנים שהם כבר קיימים, לפי המשרד להגנת הסביבה, הם לא מקובלים לבניה חדשה, אבל הם מקובלים לבניה קיימת.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, אבל ניר, הפתרונות שדורשים עכשיו לבנייה חדשה. מאיזה שנה דורשים אותן?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מאיזה שנה בדיוק נכנס, אני לא יודע. אני יודע שב 2016- תכניות טכנולוגיה ובניה כבר כללו את זה. לא יודע כמה אחורה זה הלך, אני בטוח שמ-2018 זה כבר בוצע.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

סתם דוגמא, בן אדם שנמצא במבנה מ-1970, שנוגע בקרקע, איזה דרך...

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

יכול מאוד להיות שאין לו את זה, כן.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ואיזו דרך יש לדעת שיש בעית ראדון?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מדידות.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זאת אומרת, אקטיבית. או סרטן

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

יש מודדים מוסמכים, הם מוסמכים ויש להם גם ציוד...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אגב, הסרטן זה משהו שהוא ייחודי לראדון? יודעים לשייך סוג סרטן לראדון?

דובר:

סרטן ריאות

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

גז ראדון הוא גורם ודאי לסרטן, הוא גורם... לא זוכר את ההגדרה הרפואית, סליחה, אני יודע שיש גורם ודאי, גורם שזה... אל תתפסו אותי במילה, כי זה ממש הגדרות של משרד הבריאות. אבל הוא גורם, אם אני לא טועה, ודאי לסרטן ריאות, וחשיפה, כמוכן לפי כמות חשיפה, ולפי משך החשיפה. יש מקרים מרובים של סרטן ריאות כתוצאה מגז ראדון בישראל, ובעולם.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה רמת החשיפה שמסכנת אותך?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

אז הנה, הזמן הרב שאנחנו אומרים לתנאי מחייה, שאפשר לחיות עם הריכוז הזה, הוא הסף של 200 מקרל, למטר קוב חדר. זה מה שאמרתי בתחילת השיחה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בלי שזה אומר לי כלום, לא יודע, נניח שיש חלל עם 800 מקרל, כמה זמן השהייה שמסכנת אותך?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

זה כמעט כמו שאשווה גרם לליטר. אני ביחדות מידה של הגז הזה. ומודדים אותם במתחת ל-200, היחידות... ריכוז של 200, אני, המשרד קבע שאפשר לחיות, והמשרד לוקח מקדמי בטיחות. זה ריכוז מאוד נמוך. 200 זה נמוך.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אוקיי.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כי אתה יודע, 200 זה מאוד נמוך. זה ריכוז שאנחנו יכולים לחיות בחדר שיש בו 198. 189 כתוב בתמונה, סתם נתתי פה דוגמא, אני לא יודע אם השהייה קצרת טווח או ארוכה. אם השהייה קצרת טווח, בגלל שזה 189 זה יחסית גבולי, הייתי דורש פה ארוכה.

לטיציה פיאטלי:

ואתה דורש לכל התמ"אות 38, למשל. מי שדורש תמ"א 38, אז עושים את הבדיקה?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

לכל החללים שנמצאים במגע עם הקרקע. אם ב-38, יש רק תוספת קומות, אין נגיעה בקרקע, אז אני לא דורש. זה רק לחלקים במגע עם הקרקע.

לטיציה פיאטלי:

יש לנו שאלה: אני גרה בקומת קרקע. ורק במקרה, מישהו דיבר איתי על ראדון. אוקיי? אז אני לא חושבת שיש מודעות על הדבר הזה. האיש הפשוט, או התושבים של ירושלים, זה רק אם הם שומעים, ואולי הם בודקים. אז באמת הזמנתי מישהו שבדק, ובאמת היה לי ראדון, והכל. אבל מי שגר בבית קרקע, וזה בית שנבנה בשנות ה-40-50-60: כאילו, אין לזה שום בדיקה, שנדרש מהעירייה לעשות כל 7 שנים.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יש הרבה דברים, יש הרבה מערכות,

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

רגב

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

רגע, זה כמו שאין מקלטים ואין ממ"דים במקומות מסוימים. הרשות המקומית נכנסת בבניה חדשה. ואגב, ירושלים היתה הראשונה שהתייחסה לנושא הראשון, אנחנו הבנו את זה לכל הארץ.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אז בפרטי- אין שום חובה, או שום...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מה זה בפרטי? בכל מה שקיים. זה כמו בניין בשנות ה-50, שאין לך מקלט ואין לך ממ"ד.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כן.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

התחדשות עירונית טובה תהרוס את הבית הישן, ותבנה גם עם ממ"דים וגם עם ראדון.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זאת אומרת, מ-2008 והלאה, צריך בדיקות. מה קורה עם מבנים ציבוריים? לא יודע, אני עכשיו...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אותו דבר, הכל...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אנחנו כל יום רצנו פעמיים-שלוש למקלט בבית הספר, שהוא משמש כיתה ביום-יום. משהו בודק שם?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה אותו דבר.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה זה אותו דבר?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

גם בדיקה- בוודאי. אנחנו מחייבים בתעשייה, במסחר, מבני ציבור.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, אז שניה. בית הספר שאני רצתי למקלט שם, יש שם ביום-יום, לא בחירום, יש שם כיתה במקלט. ארבע כיתות במקלט.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה באחריות 34: 15. ניר...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זה מבנה שהוקם בטח בשנות ה-60. האם הם מחויבים לבדוק ראדון? יש שם ילדים כל יום. משהו מחייב במבנים קיימים-ישנים, שהם מבנים ציבוריים, מחייבים לבדוק ראדון?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

התשובה היא- לא.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

יש.. במבני ציבור זה באחריות העירייה, ללא ספק.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

ממש לא

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

ולשאלתך, נכון. אני מבין, אני גם יודע שזה לא מוכר מספיק לציבור. בשונה מאף-בט, שגם משהו, כאילו, נושא, מניח שעלה למודעות לציבור. והיום, בשביל מה שאני רואה, כל אחד יודע, שגם אם לא מבין בפרטים, שאף-בט זה מסוכן, על ראדון לא מקיימים את זה מספיק. אני רציתי להמשיך בנושא, כי זה נוגע בדברים האלה גם, וזה גם חלק מהשאלות, שאני רוצה להעלות לדיון בעצם.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אין סיבה לנסות שאלות ולדיון, בגלל ש...

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

זה נראה שזה השקף האחרון עכשיו, וזה גם קצת קשור לעניין הזה של המדעות, ושל על מי האחריות של הבדיקה. אז אנחנו, דיברתי איתכם עד עכשיו, מה אנחנו עושים בהיתר. בשלב טופס 4- תעודת תכנון, אנחנו מבקשים, אלף'- בגלל שאנחנו רואים את טופס 4, זה לא משהו שאנחנו רואים בעיניים, אם יש משהו שהוא מתחת ליסודות. אז אנחנו מבקשים את ההצהרה, של היועץ והאינסטלציה, שהתכנון שלו מבוצע בפועל לפי התכנון, ותואם את התוכניות. חוץ מחצי הצהרה כזאת, בכל ראייה איננו עוד בקרה, כי אני לא יכול להרים בלטות, ולראות, אתה יודע. אה, בדיקת הראדון, קצרת טווח, אנחנו מבקשים בשלב הטופס 4, של שלושה ימים. ואז, לפי התוצאות, כמו שאמרתי מקודם, אנחנו או משחררים, או מבקשים פעולות שיפור. או דורשים בדיקת ארוכת טווח, אם זה גבולי. לפעמים, אם זה גבולי, כבר מראש אומרים, מציעים הצעות לטיפול, ואז בבדיקה קצרת הטווח הבאה מראה תוצאות נמוכות, ומתקדמים עם זה. אפשרויות לטיפול מעבר למערכת הסבילה, זה אורור אקטיבי. הרבה פעמים ניפוח של החדר, בחללים קטנים, עוזר יותר מלהוציא אוויר מהחדר. כי אז ככה, מעלים את ריכוז האוויר את הלחץ בחדר, והגז לא חוזר. אה, ולסיום, אנחנו מחתימים את זה במקרים פרטיים. במקרים עירוניים, אנחנו בכלל מחתימים את העירייה. אני כבר, כבר אני יכול... רגע, סליחה. אז אנחנו מחתימים את היזם על זה שהוא מודע לכך, שעל פי המשרד להגנת הסביבה, מומלץ לעשות בדיקה ארוכת טווח במועד העיבוד, ולאחר מכן, כל 5 שנים.

(22:33) - מדברים ברקע, ל.ב.)

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מה? שואלים שאלות או שאפשר להעביר? כן? אוקיי. אז היזם חותם לנו על מכתב שהוא מיועד לדרישה הזו, אחרי טופס 4, אנחנו לא ממשיכים לעקוב אחר בניה לפרטיים. לגבי העירייה, לדוגמא, בנקים חותמים על המכתב הזה, או מבני ציבור חותמים על המכתב הזה. אז...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אז, מרגע שזה עבר את שלב ה...

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

אין לנו על זה יותר מידי מעקב על זה, אני בכנות לא יודע להגיד הרבה פעמים אם זה קורה, או לא.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זאת אומרת, אין... הרשות לא קשורה למשהו...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אנחנו לא יכולים להיות אחראים לזה. אחרי טופס 4- אין לנו שום התקשרות עם היזם או עם התושבים. הלימיט שלנו זה טופס 4. אחרי טופס 4, אנחנו יכולים לתפוס בטופס 4, באמת אנחנו תופסים את הבדיקות קצרות הטווח, זה מה שאפשר. זו אחריות של התושבים,

דוברת:

אז מי עושה על זה בקרה אחרי זה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אין, זה אחריות של התושבים.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

זה באחריות בעל הנכס.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אנחנו נמצאים, אנחנו כרשות

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

לא, יש משהו אחר. סליחה שאני קוטעת, יש משהו אחרי טופס 4?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אין. לא, לא, לא, טופס 4 זה תעודת גמר לאכלוס.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

אני חייב לציין ש...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לפעמים עושים כל מיני קומבינות, שעושים טופס 4 לזה, אני לא מדברת על זה. אני מדברת על טופס 4 סופי, שמוסרים את טופס 4 כתעודת גמר. שזה אומר, אפשר לאכלס את המבנים, בסדר? העירייה נמצאת בקשר עד השלב הזה, כן.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מירי, גם באסבסט, אני קודם כל הזמן משווה לאסבסט, כי זה די דומה, מבחינת הרגולטור במשרד לאיכות הסביבה, ואלה נושאים יחסית דומים. גם אסבסט, אסבסט שנמצא בשטח פרטי, 100% באחריות בעל הנכס. העירייה לא אחראית לפנות את זה, לא יכולה לדרוש ממנו לפנות את זה, זה באחריות בעל הנכס, הוא נדרש לפנות רק אם זה שבור מעל 30%, לדוגמא. אבל כל עוד זה בעלות פרטית, בעל הנכס אחראי, גם בראדון, גם באסבסט.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

וכל השנים שאתם עוסקים בזה בעירייה, מנח"י ביקשו להתייעץ, לגבי בדיקות? לגבי משהו?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יש, היה קשר עם מנח"י, כן.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כן, כן, היה קשר עם מנח"י, היה גם פורום סביבה שהמצגת הזו, הוצגה בו, ומהנדסאים ונציגים ממנח"י היו בו.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

תחת מי זה במנח"י? זה בדק בית, מי דואג לזה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה היה אורי אלבז, נכון?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

כן, זה בדק בית לגליון, כי זה השגרה, זה לא, זה כבר הטיפול...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה כבר התפעול השוטף של המבנה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אלבא הוא עדיין אחראי בדק בית?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני לא, אני לא יודעת מה להגיד לך. אנחנו בהרשה שאתם עוסקים בתכנון של...

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

כל מי שלא משנה משהו בבית שלו, אז יכול להיות שיש לו קרינה מסוכנת?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כן, תראה, שוב, יש את ההמלצה הכללית לאוורר את הבית. כן, בקומות קרקע, גם אני בקומת קרקע... לעורר מודעות

לטיציה פיאטלי:

למשל, יש איזושהי בעיה עם הטופס ארנונה שלי שעושים כל שנה, וזה כתוב כל מיני דברים, שהשיפורים שלה היא, וגם הפרחים, גם הטוב וגם הרע. אפשר אולי לכתוב שם, אנחנו ממליצים שכל הבתים הפרטיים, בקומת קרקע, יעשו בדיקת ראדון כל כמה שנים.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני לא יודעת, זה צריך לסכם את זה גם עם הלשכה המשפטית, וגם עם הדוברות, כי אין, זה לא, אפשר לשאול, זה דבר שצריך לבדוק אותו, בסדר?

זאב גוטמן, הר חומה:

ומי אחראי על היועצים? יש מי?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה לא אחריות, צריך להגיד, זה לא אחריות העירייה. העירייה כשנכנסה לשדה של...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בסדר, זה אולי משהו שאפשר לדבר איתו עם משרד הבריאות ומשרד איכות הסביבה.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כן, אבל צריך לחשוב, איך אנחנו יכולים לעשות את זה בצורה שלא תהיה צריך סדר 24:26.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

השאלה אם יועץ אינסטלציה בכלל יודע, הוא חותם על מה שהוא חותם, אבל מה...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, לא, לא, יוצא, לא, לא, זה לא מדויק...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

המשרד לאיכות הסביבה יודע לתת כסף לקמפיין לעידוד מודעות?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מי שמגיש, מגישים תוכניות. אנחנו בודקים את תוכניות האינסטלציה. זה לא, זה לא עכשיו, אתה לא יכול, גם אי אפשר לזלזל במהנדסים. להגיד, יועץ אינסטלציה לא יודע. זה קונסטרוקטור.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, אבל אני אומר את זה בגלל

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא קונסטרוקטור. כאילו, זה אנשי מקצוע שהם חותמים בשלבי ההיתר, זה לא...

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

מירי, לשאלה.. תראי, בגדול, רמאים ושקרנים יש בכל תחום, אבל אני יכול להגיד שאנחנו עובדים עם הרבה יועצים כאלה בשלבי ההיתרים. והיו לנו מקרים שתפסנו אנשים עם דברים לא מקצועיים.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

בסדר, בשביל זה אנחנו בודקים.

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

וברגע שחזר מעבר לפעם אחת, פעם אחת נתנו לו הערות, ולהנות מהספק שזו הייתה טעות תמימה. ויש כמה יועצים שדיווחנו עליהם למשרד להגנת הסביבה, בטענה שהעבודה שלהם לא מקצועית, ושאנחנו מזהים את זה. אז יכול להיות שיש כאלה שלא מקצועיים, ומחפפים ומצליחים לעבוד עלינו, אבל בגדול, זה כמו בכל תחום שאנחנו בודקים אותו. אנחנו מתבססים על המסמכים שמגישים לנו, ובהתאם לזה גם האחריות המשפטית ואחריות ה... האחריות באופן כללי, אנחנו עושים את

המקסימום כדי לוודא את זה, וככל שיש חתימה של יועץ כזה, יש למי לפנות במקרה הצורך. נגיד את זה כך.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אוקיי, תודה ניר. אני רוצה לסכם את החלק של הראדון. האמת שמה

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

משפט אחרון, 15: 28 אני ממוקם למטה, חניוני שירות, ומבנים תת-קרקעיים בלתי-מאוישים. תופעה שאנחנו מכירים בירושלים, של אכלוס חללים שלא אמורים להיות מאוכלסים, בחניונים ודברים כאלה. שאוטמים חללים, בגדול במחסנים, וכאן אנחנו דורשים דלתות הזזה, כדי שהחניון יהיה כאילו חלל אחד, גם אם המחסנים כבר סגורים. ואם סוגרים את החללים האלה ואוטמים אותם, ונכנסים לשם אנשים לגור בהם, זאת הבעיה הגדולה ביותר. כי שם בוודאות ...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אתה רואה פה בעצם יחידות דיור לא חוקיות, כאילו?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

בדיוק,

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

בדיוק. יש השערה...

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

לא משלב התכנון, זה כבר משלב פיקוח, אבל זאת בעיה. זה אחת הבעיות, בנושא הזה. אחת הבעיות, ויש פה הרבה בעיות.

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

יש השערה כמה אחוז מהבתים בירושלים, הם מעל 200 וואטאבר?

(מספר דוברים במקביל)

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אי אפשר לדעת, אי אפשר לדעת את זה.

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

אי אפשר לדעת, אין לך סטטיסטיקה?

ניר מרגלית, מנהל המחלקה לתכנון ופיתוח בר קיימא:

תראו בגדול, הרוב המוחלט בסוף מגיעים אלינו, בטופס 4, והתוצאות תקינות. כאילו, אחרי שעשו התאמות. הרוב הגדול, נדיר שאנחנו רואים חריגות, אחרי שבתכנון הם תכננו נכון מפרצות. זה עובד. במבחן התוצאה, זה עובד.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

תודה רבה ניר, אני סוגר את החלק הזה, אני מבחינת ההתייחסות הדדית, מה שהכי מדאיג אותי פה זה בעיקר גם המודעות הציבורית, זה אולי נפנה לשרה להגנת הסביבה, אולי תסכים לממן איזשהו קמפיין. אני רואה פה לפי החיוד, שיש לנו שיתוף פעולה...

יואב גואל, סגן מנהל מחוז ירושלים, במשרד להגנת הסביבה:

זה כמו הבנק שלה, אנחנו בנק ירושלים

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ראיתי דברים. ראיתי את השרה נותנת כסף לאירועי תרבות למגזרים מסויימים, בטוח שגם לזה נוכל למצוא תקציב. ומנח"י, אני אדבר עם בדק בית ועם אריק, לראות ולשמוע מה... מנח"י מאוד מדאיג אותי. לא יודע, באמת, סתם מהחווייה של השבוע, לא הייתי חושב על זה לפני שבועיים. אבל הייתי במקלט, ב-4 מקלטים, כיתות. יום יום נמצאים שם. שווה לבדוק את זה. אנחנו עוברים לחלק של ההצללה. תציג לנו מאיה סטאר- פרויקטורית מיוחדת לאקלים, נכון? זה הטייטל? למדתי בתקופה האחרונה, דווקא מבת הזוג שלי, דנה, על "איי חום", ועל ההשלכות של זה בכלל. וגם מאוד מעניין אותי מה קורה עם זה פה בירושלים. שהולכת, לא רק ירושלים, אבל הולכת למקום של עלייה בטמפרטורה, הולכת לכיוון של "עיר במרחק הליכה". הולכת לכיוון שבו הרגליים הופכות להיות אמצעי תחבורה יותר ויותר נדרש, ופופולארי. ובלי האלמנט של ההצללה, הכל קורס. זאת אומרת, זה ממש הופך להיות לא רלוונטי. אתה לא תלך בחוץ כשהתנאים לא מאפשרים את זה. המרחב לא יהיה מזמין, העיר תהיה פחות אטרקטיבית. אני רואה שבמסגרת של ה.. הולכים גם להתחדשות עירונית, זאת אומרת מלא, מלא בניינים ישנים שהיו להם חצרות נהדרות. סתם למשל, קריית משה. כמות העצים שהלכו שם היא מטורפת. עיר גנים שעוברת, שהפכה להיות שכונת תמ"א, ומלא מלא עצים שיורדים. יש בקרית משה היום הרבה פחות צל, ממה שהיה בה לפני עשור. יחד עם עוד תשתיות, ודברים שגורמים לכריתה רבה של עצים. אותי גם מעניין, כאילו מעבר ל"איך שומרים על הקיים", גם מה מתכננים לעתיד, ולכן הולכים. נראה לי זה ברור שזה דבר טוב ורצוי. איך זה ברור? לפי כל ההדמיות של היוזמים. תמיד הם מראים את המגדל, כשיש לידו כבר הדמיה של עץ בן 100 שנה. זאת אומרת, הם יודעים מה מוכר ומה טוב. יש ליהודה עמיחי שיר אהבה שהוא כותב בו: "בארץ הלוהטת הזאת, מילים צריכות להיות צל". ואני מקווה שדווקא בנושא הזה, התכנית של ההצללה, שנשמע עליה עכשיו, תעבור ממילים, ל..

מאיה:

הוא כתב את זה כשהיה הרבה יותר קריר

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

נכון.

דוברת:

אני חושבת על האקלים הפוליטי היום, זה בדיוק הפוך. אצלנו מילים הופכות להיות אש, בארץ החמה הזו.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כן, לגמרי. אז נשמע את זה עכשיו. אני אשמח להתמקדות גם במדדים, זאת אומרת, איך נדע מה מצליח, מה לא מצליח. וגם ברמה של משימות, תקציבים.

מאיה סטאר:

יש לי את המצגת, אבל אני אפתח שנייה במחשב שלי את הטבלה של המדדים, כי זה לא מופיע במצגת.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אז תתחילי עם הזה, ואז תרוצי ל...

מאיה סטאר:

שנייה, זה ייקח לי 2 דקות

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

הייתי בנס ציונה אתמול

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מה איבדת בנס ציונה?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אתר, אתר נפילה של טיל, ליד מוסד סיעודי. עכשיו איך שנכנסים לעיר, כל העיר כאילו מלאת עצים וצל. מדהימה. איך שמגיעים לאתר של הנפילה, פתאום יש רדיוס מטורף שכל העצים עירומים. כאילו זה פשוט, וזה מורגש גם, אתה כאילו זה...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

היינו באתר נפילה בראשון ובבת ים...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זה מטורף

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

ומה שהסביר לנו צבי דקל, שיצא, לא נשאר, לא נשאר טיח, ההרס שנוצר זה ואקום ששאב את הכל. גם לא ראינו ריהוט בתוך הבתים שנהרסו. אין ריהוט. הכל הרוס. לא נשאר טיח על הקירות.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

קיץ, ואנחנו מדברים על עצים ערומים.

מאיה סטאר:

(59: 33) טוב, אז תוכנית תו להצללה וייעור עירוני בירושלים, התחילה מתוך קול קורא של המשרד להגנת הסביבה ב-2023. אה, ניגשו סדר גודל של 20 או 20 וקצת ערים, שקיבלו תקציב להכנת תוכנית. זה תהליך שהתחיל לפני הרבה זמן, וזה הבשיל באפריל 2025, כשהצגנו את התוכנית לראש העיר, והיא אושרה במלואה. קצת תמונות אווירה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אושרה כעיקרון? אושרה עם תקציבים?

מאיה סטאר:

אושרה עם תקציבים. אה, כמה זמן יש לי להציג?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מה-- את--

מאיה סטאר:

20 דקות? פחות?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אם אה... יש לנו סך הכל חמישים דקות.

מאיה סטאר:

20 דקות.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

תציגי את זה, ושיהיה גם זמן לדיון. והתייחסויות.

מאיה סטאר:

אוקיי, אז השלב הראשון של התוכנית היה באמת, מיפוי פיזי ומיפוי של מדיניות עירונית, עם שימת דגש על פערים והזדמנויות. זאת אומרת, איפה אנחנו? מה, מה הקשיים, ואיך אנחנו מתמודדים איתם- טוב או לא טוב. המיפוי הפיזי היה, מיפוי GIS עם כלי בינה מלאכותית וכן הלאה, ועשינו 2 מיפויים. פשוט הזום לא רואה את המצגת.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

נתחיל להסביר על זה ואחר כך...

מאיה סטאר:

אז עשינו מיפוי GIS לשני דברים: קודם כול, לצל עצים. וככה יצרנו מעין מדד של, זה נקרא "מדד של זמינות צל". ועשינו חיבור בין הצל של העצים, לבין צל של מבנים, לצל של מבנים עתידיים. זאת אומרת מבנים שאושרו, כדי לקבל מדד לגבי כל חמישים מטר רבוע בעיר- לדעת כמה צל יש שם. יש חלוקה בין כבישים, מדרכות, כניסות לחניות, גשרים. זאת אומרת, יש חלוקה כדי שנוכל גם לאמוד איפה יותר חשוב לנו שיהיה הצל הזה. ואז קיבלנו מפה כזאת מאוד גדולה, וגם, יש לי דשבורד עירוני, שזמין לכל עובדי העירייה, שהם יכולים לצלול פנימה ולראות כל 50 מ"ר. אבל גם יש לנו את המפה הזו, שנותנת לנו, שזה, שהיא מעין כלי, אחר כך, ליצירת מדיניות. כשאנחנו רואים שבגדול שיש לנו את שכונות מזרח העיר, ושכונות הלווין, השכונות החדשות, שהן בצבעים אדומים יותר, יש בהן פחות צל. לעומת השכונות הותיקות, שכונות מערב העיר, שהן במצב יותר טוב. יש לנו פה דוגמא של שכונה ותיקה, עם מדד הצללה כמעט הכי גבוה בעיר, שכונת קטמון. יש בה הרבה עצים ותיקים, גדולים, שנטעו ללא הגבלת בעת שורשים, בעיקר בחצרות פרטיות. ז"א כמעט ואין שם עצי רחוב, רוב העצים הם עצים בחצרות, וזה מאוד משפיע על איך אנחנו מתכננים עתידית. הדרכים, שכונת קטמון- שכונה מקסימה. הדרכים שם צרות, אז אם תרחיב את המדרכה כדי לשתול עצים, אז הדרכים מצטמצמות עוד יותר למכוניות. ומצד שני, כשאתה עושה שם תמ"א וכל מיני פרויקטים- אתה מסכן את מרבית ההצללה ומרבית העצים בשכונה. אז עשינו, אז רואים פה את השכונה, רואים רק את המדרכות בשכונה. אתם רואים שהמדרכות מאוד צרות, אבל הצבעים מאוד ירקרקים וכחולים, וזה, בעצם, מסמל לנו כמה השכונה מוצלת. ממוצע כיסוי חופות עצים שכונתי זה 32%, זה מאוד מאוד גבוה. ופה יש התפלגות לפי ציבורי ופרטי. אנחנו רואים שהפרטי זה הכחול, הציבורי זה החום, וזה פה, דרושה בדיקה ידנית. אבל אפשר לומר שעל פי רוב, רוב הצל הוא באמת בשטחים הפרטיים.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה זאת אומרת בדיקה ידנית? זאת אומרת, לא יודעים הגזע, רואים את החופה, ולא יודעים אם הגזע עובר במדרכה או בגינה?

מאיה סטאר:

אני לא זוכרת בדיוק מה היה שיקול ה-GIS לכתוב שם דרוש בדיקה ידנית, ולא לתת את החלוקה הזאת. אבל זה משהו, שהוא לא לגמרי...

מאיה טפרו, חברת הועדה:

שהוא מה? איפה הגזע...

מאיה סטאר:

לא, אבל אין פה מה עניין של להבין איפה הגזע, אנחנו רק מסתכלים על הצל.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

זה אמור להיות מקרה בוחן של שכונה שיש לה רחובות אידאליים. ברוחב אידיאלי?

מאיה סטאר:

לא. זו שכונה שיש בה מדרכות נוראיות.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כשיש מדרכות

מאיה סטאר:

על פי רוב אין בה מדרכות בכלל.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

הכבישים הם יחסית גדולים בקטמון

מאיה סטאר:

המה?

מאיה טפרו, חברת הועדה:

הכבישים. הם יחסית גדולים

מאיה סטאר:

הכבישים הם יחסית גדולים בקטמון. לעומת הר-חומה, הנה אני, בוא נראה את הר חומה. הנה. שכונה עם כל כך הרבה שטח ציבורי, מדרכות הרבה יותר רחבות, יש פה הרבה יותר צבע, אבל הצבע הרבה יותר צהוב, הרבה יותר אדומים, אנחנו רואים פה עיר שנשתלו בה עצים מה זה? בשנות ה-90, שנות

ה-2000. בבית גידול מאוד מאוד מוגבל. בניגוד לקטמון ששם נשתלו בלי הגבלה לבית שורשים, פה הם נשתלו באזור מאוד מוגבל...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

הרבה טעויות עשו בשכונה הזאת. ממש כאילו...

זאב גוטמן, הר חומה:

אני זוכר את הנקודה, חוויון אותה כששתלו את העצים. אני זוכר שניגשנו לקבלן בזמנו, ושאלנו, בתוך דבר כזה אתה רוצה שיהיה לך עצים, חופה לא יודע אם השתמשנו במילים האלה, אבל הרחוב הראשי של שלב א', נרקיסים, בתי השורשים הם כאלה, כלום.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, אבל שם העצים יותר גדולים. אני וזאב גרים באותו רחוב פשוט

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אז מה אנחנו רואים שם? עצים שלא מתפתחים? או עצים שמתים?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

הם לא מתפתחים

זאב גוטמן, הר חומה:

הם מתפתחים בצורה מאוד מוגבלת עץ בעציץ. במקום שיהיה עץ-עץ, זה עץ בעציץ.

מאיה סטאר:

סליחה שאני חוזרת לקטמון, פשוט שם הכביש הוא כן גדול. כאילו, לא יחסית להר-חומה, כי שם זה הר-חומה. אבל נגיד יחסית לשכונת גנים. לא משנה איזה. את הולכת בקטמון, רוב הכבישים שם- לא משנה אם יש עץ, את תהיי בשמש, כי איפה שהעץ נמצא ואיפה שהמדרכות זה לא מספיק ברוב השעות ביום. אז אני רק אומרת, שהוא יכול להיות המקרה הבוחן, האמצעי הוא לא, מבחינתי הוא לא האידיאלי, מבחינת עבודה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זו דווקא שכונה שקיבלה ציון גבוה, יחסית.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

קיבלה כמעט את הציון הכי גבוה.

מאיה סטאר:

אבל זה לא אומר שהחוויה, שהולך הרגל מוצל

דוברת:

אני לא יודעת, אני הולכת שם כל הזמן, ואני יכולה לומר שלעומת מקומות אחרים- בובה.

דוברת 2:

אני גם הולכת שם, ואני סובלת משמש.

דוברת 3:

הכל יחסי בסופו של דבר.

דוברת:

כמו שאיינשטיין אמר, הכל יחסי.

מאיה סטאר:

הכל יחסי, אני גם רואה, רוב האנשים, זה תמיד מקסים אותי שרוב האנשים שמתעניינים בעצים ובצל, גרים בשכונות עם הכי הרבה צל ועצים, בירושלים.

דוברת:

ברור.

זאב גוטמן, הר חומה:

הניתוח של 50 מ"ר זה פנטסטי, זה ממש, עושים משהו ככה, במיקרוסקופ.

מאיה סטאר:

צריך לומר שהרבה מהנתונים האלה, הם נתוני בינה מלאכותית, ולא שהגיעו לשטח ובחנו. לכן הדיוק הוא לא של 100%, אבל כן, אני מסכימה שזה... בעיני זה נתון מצוין.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

תכנס ל-GIS, תעשה חופות עצים, תוכל לראות, כשעושים זום אאוט, זה נראה כאילו כל העיר צל.

זאב גוטמן, הר חומה:

אני אגיד לך, זה ממש מרשים אותי. אני מסתכל על הרזולוציה.

מאיה סטאר:

כן, טוב, אז דבר אחרון שרציתי שנשים לב, זה שכמעט כל העצים נטועים בשטח ציבורי. זאת אומרת שיש לנו הרבה יותר שליטה בשכונה הזאת על איך יראה היער העירוני.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ואחריות.

מאיה סטאר:

ואחריות. כן. מסקנות ממיפוי ה-GIS: אז כמו שאמרנו, שכונות מזרח העיר, ושכונות הלווין, חסרות צל, שכונות ותיקות רבות מקבלות צל מייצג משטחים פרטיים ולא ברחובות, שם יש מדרכות צרות מאוד. ומתוך סך כל המדרכות בעיר, רק ב-16% יש כיסוי חופות עצים. זאת אומרת, שבאמצע היום כשאתה תעמוד שם, רק ב-16% מהמקרים יהיה לך צל.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

וגם זה לזמן מסוים ביום.

מאיה סטאר:

זה רק באמצע היום, כי פה אני מדברת על מדד כיסוי חופות עצים, ולא מדד זמינות צל. מדד זמינות צל בעצם סוכם את הכמות צל שיש מ-12 שעות שיש בהן אור; מה הסיכוי שכשאתה תהיה שם, יהיה לך צל. זה מ-1 עד 10. עשינו בנוסף למיפוי הכללי של ההצללה, גם עשינו מיפוי של מרחבים מועדפים להצללה, כדי לתת לנו מעין קריאת כיוון לפרויקטים. איך אנחנו משפרים את המצב של ההצללה בעיר עבור כמה שיותר אנשים, בפרויקטים של פיזיביליים. עשינו מיפוי, כל נקודת פה היא תחנת אוטובוס עם מעל 800 משתמשים ביום, או תחנת רק"ל, או בית ספר עם מעל 300 ילדים. או מנהל קהילתי. המוקדים האלה הם המוקדים הראשונים שנבחרו. בעתיד חשבנו גם על קופות חולים, או מקומות כאלה שאפשר להוסיף. אבל בגדול, זאת המפה של איפה, או אם היינו צריכים, אם אנחנו רוצים לעשות שינוי משמעותי בשביל הרבה אנשים, איפה צריך לשתול עצים מחר. יש פה ממש ירידה. פה זו איזושהי דוגמא ממוקדת מרמות, אבל אנחנו רואים שאנחנו יכולים להיכנס פנימה ולראות, ברמה של יותר קטן ממקטעי רחוב. כי יש רחובות שחלק מהם הם כחלחלים כאלה, הם הטורקיז הזה. ויש רחובות שחלק מהם הוא אדום, ואנחנו יודעים בדיוק איפה חשוב לנו לנטוע, לפי מדד זמינות צל. (43: 45) שתילה לעומת כריתה. עשינו בדיקה של כמה עצים נכרתו והועתקו מ-2018 עד היום. זה המידע שזמין לנו. וראינו שאנחנו כורתים בממוצע כל שנה 3,818 עצים ותיקים. זה רק אלה שנכרתים בצורה חוקית, ועם רישיונות כריתה. ולמרות ריבוי פרויקטי בניה בשנים האחרונות, ניתן להבחין בירידה בכריתות ותיקות. בנוסף, עצים נפגעים ומתים מפיתוח ופגיעה באתרי בנייה. זאת אומרת, בתכניות בניה שבהן אנחנו מסמנים עצים לשימור, בגלל היעדר פיקוח הם לא נשמרים בפועל. זה גם בעיה מאוד מאוד חשובה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שאלה, נדבר על ה-5500, עצים שנשתלו ב-2004, זה עצים בוגרים?

מאיה סטאר:

זה הגדרה... נשתלו עצים תחת התקנות של מה שדרושים לשפע. מה זה גודל 9, היום?

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

כן. זה לא עץ בוגר. גם מה שכתוב פה, עוד 10 שנים יהיה לנו צל, זה דמיוני, עוד 40 שנה אולי.

מאיה סטאר:

זה תלוי כמה ...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זאת אומרת, זה לא משנה, אם על כל אחד שכרתנו, אנחנו נשתול 2-3, אנחנו עדיין נמתין איזה 40 שנה?

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

נגיד את זה לפי החוק...

מאיה סטאר:

אנחנו נחכה הרבה שנים. כן.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אם נלך לפי החוק, על כל עץ ששתל... שכרתת, צריך לשתול 200 עצים, לא עושים את זה בעיר. יש דבר שנקרא חוק של.. חליפין.. נו.. עיריית ירושלים. זה... לא עושים את זה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

עוד 40 שנה, נחיה ונראה...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

החוק... לא, לא. אם אתה כרתת עץ חרוב בן 40 שנה, יש להניח שהערך החליפי שלו שווה ערך ל--40 100 עצים. לא עושים את זה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אוקיי, אני רואה תמיד את הטבלה של הערך של...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא עושים את זה. לא עושים את זה. בירושלים זה לא עובד. למרות שזה חוק, זה לא עובד. זה בית 10 שנים או 20 שנה, זה מותנה במיליון דברים.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

תסביר לי את הלא עובד הזה.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה לא עובד כי יש חוק, אבל זה לא פועל. אדם קיבל ראשון כריתה, יום, בנה בית, העירייה בנתה בית ספר, כרתה עץ, הערך החליפי שלו הוא 40 אלף שקל, 40 אלף שקל זה 40 עצים, נגיד. מישו צריך לבדוק שזה מתבצע, אף אחד לא בודק את...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בישיבה הקודמת, הייתה פה מנהלת אגף שפע, שסיפרה שזה קורה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

נכון, שפע לא נמצאים פה, אז... חבל לפתח פה דיון על משהו שאי אפשר להגיד.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אוקיי, אז היא אמרה, זה בסדר שהיא אמרה, אבל זה לא מתבצע,

מאיה סטאר:

זה לא מתבצע.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אני אומר לך, זה לא מתבצע. אתם יכולים להגיד מה שרוצים, להגיד זה בסדר, אבל זה לא מתבצע.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, אה...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אף אחד לא בודק את זה,

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

תואר פה תהליך של שופינג, שהולכים למשתלה ובוחרים עצים.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

מי בוחר?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שכחתי את שמה של מי שהייתה

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אופירה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זיוה?

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

יונתן, זה לא חשוב כרגע החוק

דוברים:

(ל.ב) בסדר

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא, אבל זה לא... אז בוא...

מאיה סטאר:

אז המסקנות של מיפוי המדיניות והניהול, דבר ראשון שנדרש למדיניות לתוספת עצים ושמירה על עצים במרחב העירוני. דבר שני הוא, שבשל ריבוי הגורמים העוסקים בתחום העצים במקביל, בתכנון.

דוברת:

בתכנון. רק בתכנון כרגע

מאיה סטאר:

כן, יש צורך בהגדרת גורם מוביל, ולחזק את התיאום בין הגורמים השונים. קיימת מדיניות תכנון בנושא עצים, אך יש מקום לעדכן את ההנחיות התכנוניות והאדריכליות בשלבי התכנון השונים. קיים צורך בהכשרת כוח אדם מקצועי ומיומן, לתחזוקת עצים מיטבית. וחלק מהעצים המיועדים לשימור נפגעים היום במהלך עבודות בנייה, שזה מה שאמרתי מקודם. ושיש תחרות חמורה על תת קרקע מול תשתיות. בהרבה רחובות ראשיים, שדווקא שם אנחנו רוצים לנטוע הכי הרבה, את העצים הכי מרשימים, ולהשקיע בהם הכי הרבה. דווקא שם גם עוברים צירי התשתית המשמעותיים ביותר בעיר: חשמל, מים, ביוב, כל הדברים האלה. והתחרות על תת-הקרקע קשה. יש לא מעט מקרים שבהם

בתוכנית רואים את כל העיגולים היפים האלה, של מה שמתוכנן להיות עצים שישקלו, ובפועל הם לא נשתלים, או שהם נשתלים בקושי רב, ושמורידים חצי ושוטפים את היתר.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אני גם אוסיף שמבחינת תכנון, הרבה פעמים היזם יכול לשתול את ה-3, לקבל את הצ'ק, מאכלסים. ואז עושים בקשה להפוך את הגוש הזה לחניה...

מאיה סטאר:

את מדברת על שטח פרטי. אני דיברתי על שטח ציבורי

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אה, סליחה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אפשר שנחזור אחד אחורה? אחלה מסקנות

מאיה סטאר:

יש עוד, רגע, כל המצגת- עוד לא הצגתי אותה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כן, לא, כאילו, אבל כבר אני אשאל, זה... תתייחסי, בהמשך שלה

דוברת:

כן, הפעולות

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני דואג לזה... שיהיה גורם 1 מתכלל.

מאיה סטאר:

אז עוד רגע, אז בוא נדלג קצת

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, זה... זה אגב, דוגמא מאוד כואבת

מאיה סטאר:

הנה, זה דוגמא, הנה, זה רחוב שהיה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

היה צריך להתחיל חורש שם,

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ואז שמו קיסמים במקום?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

בצד השני של המדרכה. זה אחד המקומות שסומנו בתור, יש שם 2 מכללות, עם המון המון תיקופים. ובסוף התשתיות באו ואכלו את הכל, אז דחפו את "הגבעולים" האלה. זה בלשון ראש העיר, שהתעצבן ואמר: "לפחות הייתם שמים גבעולים, גבעול יודע שהוא גבעול. ולא את הקשקוש הזה, כי זה לא שווה כלום."

מאיה סטאר:

עשינו...תהליך...

דובר:

זה נראה ברור בשקפים ככה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

יש איך לתקן דברים כאלה?

מאיה סטאר:

שאלה טובה, שאלה טובה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מי יכול לענות עליה? זאת, אומרת...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

הכל אפשר לעשות, תלוי אם רוצים

מאיה:

אני, אתם...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

תרוצי על זה, ותהיי, כי פשוט יש ... צריך להגיע לפעולות, כי זה...

מאיה סטאר:

אני יכולה פשוט לדלג על החזון והמטרות...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, החזון בסדר, המטרות-כן, גם..

מאיה סטאר:

אז החזון- שירושלים תהיה עיר ירוקה משגשגת ובריאה ומתקיימת בה העצים מקיימים תפקיד מרכזי ביצירת סביבה מוצלת מזמינה ונעימה עבור כל תושביה מבקריה ולמען הדורות הבאים. זה מסכם את כל משאלות הלב של מי שלקחו חלק. המטרות הן באמת- 4 מטרות עיקריות של הרחבת כיסוי הצבע- היער העירוני של ירושלים. ניהול ונטיעה מקצועית של עצים, בדגש על מקצועית. שיפור הבריאות ואיכות החיים של תושבים בעיר. חוסן עירוני חברתי וסביבתי. טוב, חיזוק שוויון חברתי, יצירת מרחבים ירוקים מזמינים, עידוד מעורבות ציבורית. אנחנו רואים איך עצים, התכנית נקראת תכנית הצללה, אבל אנחנו יודעים שלעצים יש כל כך הרבה בנפיס אחרים שאנחנו רוצים שזה יבוא לידי ביטוי כשאנחנו עושים את השינויים שאנחנו מבקשים לעשות. אז מבחינת יעדי הצללה ועיור עירוני, בעצם נקבעו 2 מועדים לבדיקה חוזרת של ההצללה. אחד, זה 2032, והשניה זה 2040. למה 2032? למה רק עוד 7 שנים? כי גם עצים ששתלנו אתמול, אנחנו לא נקבל מהם צל עוד... ז"א אנחנו נצטרך לחכות זמן כדי לראות את האימפקט. אבל פה זה, פה סיכמתי את ה... רק 3 יעדים. מאוד קליטים כאלה. אז יעד אחד זה נטיעה של 11,000 עצים בשנה: בפארקים, רחובות, בתי ספר ושטחים פרטיים. ז"א אנחנו גם עכשיו מתחילים לספור בעצם, כמה עצים, כמה.. כמה עצים מקבלים הגגות כל שנה, כמה מוריה בסוף פרויקט, נותנת- בכמה עצים לטפל. כמה עצים נשתלים במסגרת מה שאנחנו מחייבים בטב"עות והיתרים של תכניות חדשות. שאנחנו מחייבים למשל, עץ לכל 100 מ"ר של שטח פתוח, עץ מסוג גדול. בקיצור, אנחנו מתחילים למנות אותם, ואנחנו מקווים להגיע לערך כזה. ציון צל 7 במרחבים מועדפים, אני לא הסברתי כל כך את הגייסט של הציון זמינות צל. אבל בגדול זה אומר 8 שעות צל ביום. זה ציון זמינות צל מאוד גבוה, אבל זה מוקדש רק למרחבים המועדפים, כדי שנהיה בסקופ שהוא הגיוני ברמה מסוימת. ו-50% כיסוי חופות עצים במרחבים מועדפים. גם יעד מאוד גבוה, מאוד שאפתני. ואנחנו מקווים לעמוד בו. אני יכולה למנות עוד כל מיני יעדים, למשל יש לנו יעד ספציפי לשכונות שציון הצל בהן, הוא מתחת ל-5. יש לנו שכונות עם ציון צלל מעולה: רחביה, קטמון, באקה, יש לא מעט שכונות שיש להן ציון צל מצוין. ובהן היעד שלנו הוא לשמור על ציון הצל הזה. כי זה לא מובן מאליו שזה ישמר, עם כל הפיתוח שקורה. ומצד שני, יש שכונות כמו כל שכונות מזרח העיר: פסגת זאב, הר-חומה, שכונות שבהן הציון צל מאוד נמוך, ובהן היעד שלנו הוא שעד 2040- להעלות את ציון הצל בנקודה 1. מציון צל 3, לציון צל 4. זה לא נשמע הרבה, אבל זה דורש המון המון עבודה. במיוחד שאלו שכונות שכנראה לא עוברות מאוד מהר התחדשות עירונית. התחדשות עירונית גם נותנת הרבה צל, מגדלים נותנים המון צל. יש פה ערך... אז בשכונות האלה, זה אתגר גדול במיוחד. יש לנו עוד יעדים שהם לא.. פחות מדידים. כמו מדיניות ורגולציה השומרת על עצים ומקדמת נטיעה

אפקטיבית. למשל, אנחנו כבר עכשיו נמצאים בתוך עבודה, שבה יועצי תשתיות, הנה מתחילים לשבת עם ישראל, כדי לקבוע איך בירושלים מניחים תשתיות ככה, מניחים תשתיות חשמל, ומים, ותקשורת, וכן הלאה, ככה, שישאר מקום לעצים. כדי שלא בכל פרויקט נגיע לשלב של הנטיעה ונגיד אופס, רגע התשתיות חסמו את כל ה...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כל החפירות שעוברות עכשיו בעיר, זה לא עבר ייעוץ. 53:00

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

התשתיות חסמו פה את כל ה...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כל החפירות שקורות עכשיו בעיר, ז"א, זה לא עבר ייעוץ. ז"א

דוברים:

(ל.ב.)

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בכניסה לעיר, אם יעשו את זה כמו שצריך, יש לי תו כחול. הם יודעים לעשות את זה כמו שצריך?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה עבר בתכנון. יש עצים, יש הרבה עצים בתכנון. הבעיה היא שגם בתכנון של בית היה עצים משמעותיים, בסוף לא קרה. אז אני מבינה שהרכבת הקלה זה יש קצת יותר מסודר ויותר ממוקח, אבל עדיין, זה שזה נמצא בשרטוט, זה לא אומר. בשביל זה עושים את העבודה. כדי שלא יהיו לנו הפתעות...

דוברים:

(ל.ב.)

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

החוק מחייב שכל עץ לשימור, יש נוהל עבודה- קרבת עצים.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

רגע, אנחנו... יש לך 2 דברים, ישראל

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

רגע שניה, כל פרויקט שמתכננים, ומתחילים לבנות, ויש עץ שהוגדר לשימור, יש נוהל איך לעשות את זה. הנוהל הזה לא עובד. עד היום הנוהל הזה לא עובד. עד היום הנוהל הזה לא עובד. אבל הוא קיים. לכן, כל העצים...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
לא עובד זה לא נאכף?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
זה לא, לא... לא נאכף,

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
לא נאכף, החברות שבונות

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
מתחרים על העצים

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
מלמעלה עד למטה, לא עושים את זה כי זה מחייב אנשי מקצוע, וכדומה, למרות שהעץ הוא לשימור. ולכן מתים הרבה מאוד עצים בתהליכי בניה ופיתוח. רוצים לשפר את זה.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
גם זה, ותכף גם יש איזשהו... הכשרה שאנחנו עושים גם עם ישראל. אבל חוץ מזה, גם כשמתכננים, למשל, בתוואי של כביש חדש, מתכננים או ברחובות חדשים, מתכננים עצים, ובתכניות העצים מופיעים, בפועל כשאתה בא ליישם את זה, אז העצים באים אחרונים וכבר הסתבר שבזק, חברת חשמל, כבר הרסו את המקום, ולך תמצא ש..

מאיה טפרו, חברת הועדה:
מי אחראי על תכנון תשתיות? באיזה...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
תחת תושיה

מאיה טפרו, חברת הועדה:
תחת תושיה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כן

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אוקיי

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אבל, אבל אנחנו עובדים עכשיו עם צבי דקל, מנהל האגף החדש, על כל התפיסה של תשתיות. וגם הולך להיכנס סגן חדש לתשתיות. ותכף, אחת מהעבודות שנעשות, מה שגם מתייעצים עם ישראל, זה מהנדס של תשתיות, שאו יגיד איך זה עם תשתיות, ואיך אפשר, איך תשתיות יכולות להבין שהן צריכות להשאיר מקום גם לעצים.

מאיה סטאר:

הן צריכות להתחלק. אני אציג עכשיו ממש במהירות, כי לנו, יש 12 אגפים שביקש להיות חלק מהפרויקט ולהציג את החלק שלהם. רגע, הנה, איפה זה? נתחיל מהבריחה לעיר. אז אחריות, שילוב עצים בתכנון עירוני ליצירת אסתטיקה ירוקה ומרחבים מוצלים ונעימים. אז הדבר הראשון שאנחנו עובדים עליו, זו קביעת מדיניות ויעדי הצללה כמותיים וגיאוגרפיים למרחב הציבורי. ז"א זה לומר מה צפיפות העצים שאנחנו מצפים לה בבתי ספר, מה צפיפות העצים שאנחנו מצפים לה בכיכרות עירוניות, מה צפיפות העצים שאנחנו מצפים לה... מה תהיה פריסה העצים, לתת את הדגש האדריכלי לאיך אנחנו משתמשים בעצים כדי לייפות יותר, ושהם לא מפריעים לנו, חס וחלילה. שיפור ההנחיה בבתי גידול של עצים, במסגרת המדריך לתכנון רחובות. ז"א לייצר עוד מנגנון שמקבע את זה שהבית גידול של עצים צריך להיות לפחות 3 וחצי קוב' מינימום. דרישות תקציב לפרויקטי שדרוג רחובות שיאפשרו העתקת תשתיות לצורך רציפות עצים. לפעמים בפרויקטים של שדרוג הרחוב, בניגוד לרחובות חדשים, אנחנו פותחים את הרחוב ומגלים שאיפה שרצינו לשתול כבר יש תשתיות. ואז אנחנו צריכים לעשות העתקת תשתיות, כשאנחנו כבר תוך כדי הפרויקט. ואז זה מכפיל את עלות הפרויקט פי 2 או פי 3. אז המטרה היא להיערך לזה מלכתחילה. שיפור תהליך בקרת סקר עצים, זה משהו קצת אחר. אגף שפ"ע. אגף שפ"ע אחראי על כל הנושא של תכנון המרחב הציבורי, בהיבט הזה של הצמחייה. אז הרחבת צוותי הבדיקה לאישורי תכניות, היתרי בנייה, לבקרה, מעקב וביצוע. לשם כך הם מבקשים לעשות 2 קניות שירות. להביא 2 אנשים צוות נוספים, כי הצוותים שלהם מאוד קטנים. בנוסף לזה, פיקוח ובקרה על ביצוע עבודות..

יונתן פלג, יו"ר הועדה:

שניה, מבקשים ו...?

מאיה סטאר:

ואמורים לקבל. פיקוח ובקרה על עבודות, ביצוע עבודות, לאורך כל תקופת הביצוע. שזה מה שתיארנו על המחסור שלנו בפיקוח גם בשטחים ציבוריים, גם בשטחים פרטיים, הוא אקוטי. יש פקח אחד כרגע על כל העיר. זה משהו שהוא...

דוברת:

הוא גם נעדר סמכויות

מאיה סטאר:

ואנחנו בסיטואציה שאי אפשר להתנהל בה. אי אפשר לתכנן ולקוות לטוב.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה התפוקות של הפקח הזה?

מאיה סטאר:

אני לא הנציגה של אגף שפע ו...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אנחנו לא יודעים מה התפוקות, אנחנו לא יכולים להגיד לך. אבל ברור לנו שצריך יותר. צריך יותר מפקחים מטעם שפ"ע שיש להם גם יותר סמכויות. וגם, בהמשך אנחנו נראה איך ניסינו להרחיב את זה..

דוברים:

(ל.ב.)

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בסוף זה קנס? זה, מה זה? קנס? זה כתב אישום?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

גם את זה צריך...

שמואל שפט, עו"ד:

אבל לדעתי צריך, תקבע איזה ישיבה על הנושא הזה, ותזמין גם את (ל.ב.). העלו כאן את הנושא הזה, צריך שהמנכ"ל

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

רגע, לא, זה לא עניין של..

שמואל שפט, עו"ד:

צריך לחשוב מי עושה. תנו לי רגע,

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

רגע, אבל

שמואל שפט, עו"ד:

מהבחינה האכפתית, אנחנו בעבר בעצם עבדנו לפי חוק העזר. היום אנחנו עובדים לפי חוק האכיפה הסביבתית. ז"א תיאורטית יש לנו פה סמכויות מצוינות

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

הבעיה שסמכויות כאלה הן מצחיקות

שמואל שפט, עו"ד:

שניה אני אסביר רגע.. הן לא מצחיקות. בסוף הן ממש לא מצחיקות. אם נפעיל את זה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה הסנקציות?

שמואל שפט, עו"ד:

סנקציות בעשרות אלפי שקלים, ובכתבי אישום- סנקציות נהדרות. צריך להחליט שרוצים לעשות את זה.

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

אני חושבת שאנחנו יודעים שהיזמים מוכנים לשלם על הסנקציות האלה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לאן הולך הכסף מהסנקציות האלה?

שמואל שפט, עו"ד:

כמו כל דבר, כמו כל כסף אחר זה אמור ללכת לעירייה. העניין שצריך לקבל החלטה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

צריך לעשות ישיבה

שמואל שפט, עו"ד:

לא הבעיה, שצריך בהתחלה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

רק שניה אמרו לי פה שזה השקף הבא. תמשיכי. ספילר

שמואל שפט, עו"ד:

לא, אותי זה כבר...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני רוצה להרחיב על זה. מעבר למה ש.. לעשות טוב יותר, צריך גם להפסיק את הרע שאנחנו עושים.

מאיה סטאר:

השקף השני זה שמירה על ערך

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה בעצם, גם ישראל ציין

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא, זה מה שאמרתי, שלא מתבצע

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אתה ציינת את זה, שצריך באמת ללכת לפי... קודם כל, בדבר הראשון היום, אין לך את הערך, אתה לא מקבל את הערך של העצים שאתה כורת. לא ברישיון וגם לא עצים שהורסים, שהם אמורים להיות לשימור. אז קודם כל...

שמואל שפט, עו"ד:

ערך.. אני לא יודע מה זה פיצוי, יש פה מושגים שבכלל לא קשורים לחוק. יש מושג 1 בחוק שנקרא ערך חלופי. מי שמקבל רישיון כריתה

דוברת:

זה פיצוי נופי

שמואל שפט, עו"ד:

פיצוי נופי אין דבר כזה. זה המצאה של ירושלים. ערך חליפי אומר שאם קבעו לך על העץ הזה שאתה מקבל רישיון כריתה, והערך החליפי שלו הוא 50,000 ש"ח- אתה היזם, או העירייה אם זה פרויקט

של העיריה, צריכה לטעת עצים בסכום הזה בפרוייקט, או בסביבתו. זה החוק. עכשיו, זה שכל מיני רשויות לקחו לעצמן את הכסף הזה במקום לטעת עצים, ושמו להם לקופה קטנה לפיצוי נופי לשטילה, קודם כל זה לא חוקי. זה לא היה חוקי. בעקבות בג"ץ שהיה בעיריית פ"ת, גמרנו. זה לא חוקי לחלוטין עכשיו בהנחיית בגץ. הערך החליפי, איך הוא מתבצע? הוא מתבצע אם מישו יבוא ויבדוק שהיזם בפרוייקט הזה קיבל ערך חליפי של מיליון ש"ח, האם באמת הוא שתל עצים בערך של מיליון ש"ח? מי אמור לעשות את זה? או פקיד היערות שנתן את הרישיון, שלא עושה את זה. או הגוף שקיבל היתר בניה, שגם לא עושים את זה. אז בזה צריך לעסוק.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה ז"א הגוף שקיבל היתר?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

שפי"ע יש להם בתכנית איזה עצים, מה הסטטוס של כל עץ ועץ. אז אתה אמור למעשה לפקח. לדעת מה קרה אחרי ש... במצב הסופי.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אבל שפי"ע לא מפקח על זה

ענת שרטור:

ישראל אני רוצה שתזכיר גם עוד משהו, שלפעמים יזמים מביאים אגרונומים, שלווה דווקא נותנים לנו את הדיווח האמיתי, של מה שקורה בשטח. וראינו את זה כמה וכמה פעמים.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

מה? בסוף העובדה?

ענת שרטור:

בעת ההגשה של...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא דיברנו על זה, בסוף

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אנחנו, בבקשה בואו ניזהר. דברים שזה לא מולנו זה מול שפי"ע. בואו לא נכנס למקום שזה לא הסמכות שלנו, וחס וחלילה להגיד דברים שהם לא נכונים.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שאלה טכנית

דוברים:

(ל.ב.)

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, לא זה שפ"ע

דוברת:

צריך לבדוק איזה ארגונים הם גם לא אצלנו.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שניה, שאלה טכנית, מירי, שאלה טכנית

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה גם לא, זה גם לא.. את לא בודקת ראדון, אני לא בודקת את העצים.

דוברת:

זה לא מה שאמרתי

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

הם לא נמצאים פה. זה בעיה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שאלה טכנית: בשביל טופס 4 אני צריך את שפ"ע? אני צריך את פקידת היערות?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יש.. כל הליך.. אני יודעת ש.. טופס 4 מבחינתי מבחינת איכות הסביבה, דברים שהיו בתנאי ההיתר, כשמגיע טופס 4 אני בודקת האם התנאים מומשו. מאוד פשוט.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

תרשום את זה כשאלתה, תבדקו. לפני שתגיד לא

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

וזה ספציפית? זה לא תחת הרשות?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה לא תחת הרשות. זה שפ"ע. פקיד היערות ומי שמאשר תכנית עצים, זה שפ"ע. לכן אנחנו מדברים
פה..

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אבל זו השאלה הטכנית. האם הם מהווים חסם לקבלת הטופס?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני לא יודעת להגיד לך

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

הבנתי שזה אחריות שלהם

דוברים:

(ל.ב.)

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יונתן, ברגע שאתה תחנה, אז ברגע שאתה תחנה ושפ"ע הם תחנה בטופס 4, הם אחראים לבדוק את
הנושאים שלהם. אני יודעת מה אני בודקת לטופס 4, אני לא יודעת מה שפ"ע בודקים.

מאיה סטאר:

טוב, אפשר להמשיך?

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

אני רוצה רק להגיד, ש...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, אבל רגע. סליחה, זה דברים, גם הנושא של הסנקציה, צריכה להיות בהלימה לערך החליפי.

דוברים:

לא

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

שניה, במינימום היום,

דוברת:

היי מירי, הכנסתי את זה שאילתה..

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
היום, המקסימום זה 5,000 ש"ח. זה מגוחך. היום זה כלכלי.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
זה סנקציה על מה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
על עקירת עץ שהוא לא כדין.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
לזה אתה קורא סנקציות...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
זה לא, זה כלכלי. יונתן, היום אם אני קבלן זה כלכלי לי...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
בעקבות הישיבה הקודמת 01:05:01

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
רק שתדעו לכם שבעקבות הישיבה הקודמת עשיתי בדיקה של חוקים משווים. באנגליה, עד 100,000 פאונד, שזה, לא יודע, 500-600,00 ש"ח היום, לפי Town and Country Planning, מ-1990. מקדימים. בטורנטו, קנדה- עד 100,000 דולר קנדי לעץ, לפי Toronto Municipal Code. זה סנקציות אמיתיות.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
רגע, אבל 5000 ש"ח

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:
אני מחר כורת את זה אם אני יזם...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
סליחה, סליחה, זה קנס של העירייה. כריתת עץ באופן לא חוקי, זו עבירה שבכלל העירייה לא צריכה להתעסק איתה. צריך להתעסק עם זה משרד החקלאות זו עבירה פלילית.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אבל משרד החקלאות מתעסק?

ישראל גלון, מומחה ליעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

רגע תקשיבו, זה עבירה פלילית. הרי מה הטענה של האזרחים? שמשרד החקלאות לא שומר על החוק. יזם שכרת עץ, יכולים... מה שהוא יכול לקבל חוץ מקנסות אדירים בבית משפט- חצי שנת מאסר בפועל, ושלילת... עבירה פלילית: שלילת רישיון העבודה שלו. הבעיה שמדינת ישראל לא עושה את זה, אז לכן היום, אז אם השירותים: אם אני עובר עסק, ומתחיל להיות יועץ יזמים- אני אומר להם חופשי. תכרתו עצים כמה שאתם חופשים, כי האכיפה על החוק גם מצד הרשות בנהלים הפנימיים, וגם מצד המדינה היא 0. לי שווה לכרות, אם אני בונה עוד חניון, או עוד קומה או מתרחק. אז מה? על 100,000 ש"ח, אני מרוויח פה 20 דירות. אתם מבינים? יש בעיה של אכיפת החוק, גם מצד המדינה וגם מצד העירייה. כי מה זה קנס של 5000 ש"ח על עץ?

מאיה סטאר:

להוסיף לסקירה שלך, אני אשמח להוסיף את עיריית תל אביב. שעושה צו הפסקת הרחבה, במשך חודש. והיזם צריך לעשות איך זה נקרא? היתר שינויים?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

היתר שינוי

מאיה סטאר:

היתר שינוי, ז"א להעביר את ההיתר עוד פעם דרך העירייה, כדי לסמן את העץ שבעצם, לגרוע את העץ

שמואל שפט, עו"ד:

בחקיקת עזר?

מאיה סטאר:

אני לא יודעת איך הם עושים את זה, אבל אומרים שזה מאוד אפקטיבי.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אבל כל הדברים שאתם אומרים...

שמואל שפט, עו"ד:

צריך חוק בבניה לא חוק עזר.

ישראל גלון, מומחה ליעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה נורא חשוב מה שמספרים לכם. אבל עיריית ירושלים, בתקופה שאני פה יועץ ואני מכיר את הדברים, בגן השושנים שעשו שדרוג, השקיעו מיליונים. היזם, כרת שם 5 עצים לשימור. איך הוא כרת? הוא לא טיפל בהם כראוי. מה הוא חטף אחרי שעשינו פה רעש בעירייה? מה הוא חטף? כלום. חטף איזה נזיפה, וכמה קנסות. זה יזם שהיה צריך ללכת לבית משפט יחד עם משרד החקלאות, ביוזמת עיריית ירושלים, ולהוציא אותו מהרשימה של הקבלנים. והוא ממשיך לעבוד בחברת מוריה, אז הוא לקח קנס 20,000 ש"ח, בגלל שהוא פישל, ולא השקה עצים ולא טיפל בהם כמו שצריך.

דוברים:

(ל.ב.) בדיוק

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זאת הבעיה המרכזית, ברגע שפעם אחת פרויקטים ציבוריים של העירייה ויזם פרטי שבונה קניון או משהו, ילכו איתו עד הסוף בנושא של העצים, הכל ישתנה. כי כל מה שנעשה זה טוב. מה שמתוכנן פה לעשות, זה טוב. אבל ברגע שהעירייה עצמה, לא הולכת עד הסוף עם יזמים של עצמה, או יזמים פרטיים גדולים, ומאפשרת להם לכרות עצים ומעלימה עין, ולא הולכת איתם עד הסוף... אני אומר לכם דברים בדוקים חד משמעית, לא אכפת לי להגיד את זה גם מול זיווה, היא יודעת את זה. אין סיכוי לשנות את העיניים. כי מה שאנחנו עושים זה פה ושם. פקחים... בסדר, זה בסדר... אבל זה לא הכיוון

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אבל מה שאתם אומרים זה לא במצגת

מאיה סטאר:

זה עוד רגע במצגת, אם..

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא, זה השקף הבא

מאיה סטאר:

כן, לא המשכנו

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני רק רוצה שניה להזכיר איזה.. עצירה. רגע

מאיה טפרו, חברת הועדה:

לא ברור שזה שם

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני אשמח אם אפשר, אני לא חושב שזה יהיה בהובלה של האגף המשפטי. לעשות ישיבה שהיא תכלול גם את רשות איכות הסביבה, גם את זיווה, אנחנו צריכים גם את הפיקוח על הבניה פה.

דובר:

תעשה ישיבה פה, כנס ישיבה פה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אין בעיה, נכנס את הישיבה, אני אשמח שההכנה, שהמשפטי יבוא איתה: א', מה סט הכלים הקיים? מה סט הכלים שלעיריה כעירייה יש? מה סט הכלים שיש מבחינת המדינה,

דובר:

ישראל

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ואני אשמח גם עוד לפני זה, לעשות איזושהי, לפני דיון, ולעשות ישיבה מקדימה לפני דיון, עם רעיונות. ז"א אם בן אדם, יום בא ופגע, אני לא יודע איך אני מוציא אותו מרשימת הקבלנים המאושרים של ישראל. אבל אני יושב בוועדת מכרזים, ואני רוצה שעכשיו 5 שנים הוא לא יכול לגשת אפילו. כתנאי סף. תנאי סף ליזם זה, שלא דפקת לי עץ לשימור. או משהו שעשית. אני רוצה לראות איך מ-5,000 ש"ח הופכים את זה ל-100,000 פאונד, איך הופכים את זה ל-50,000 יורו בברלין. כאילו לראות גם מה אנחנו יכולים, וגם מה... לחשוש מהרעיונות, ומה צריך כדי לקדם אותם בדבר הזה. אני חושב שהדבר הזה,

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
בחקיקה פנימית אתה לא יכול...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה זה?

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
בחקיקת עזר, אתה לא יכול להגיע לסכומים האלה

שמואל שפט, עו"ד:

לא, אנחנו לא צריכים חקיקת עזר, אנחנו יכולים לעבוד לפי החקיקה הארצית. הבעיה שהאנשים שלנו, אנחנו פה עובדים לפי החקיקה הארצית, יכולים לעבוד לפי החקיקה הארצית, אבל לא עשו להם

את ההכשרות החקיקה הארצית. ז"א, זה משהו פנימי אצלנו, שצריך להסדיר אותו. ואנחנו יכולים להשתמש במה שאתה מכיר בחקיקה הארצית, אצלנו.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

ואם.. אפשר לעשות את ההכשרה?

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
אם זה אפשרי...

שמואל שפט, עו"ד:

בוודאי שאפשר. רק צריך רצון

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
לרצות את זה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לרצות. וגם הדבר הזה, יכול בסוף להרים על קרן מסוימת. או להיות חלק ממנה.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:
ברור שההכנסות מכזה דבר חייבות ללכת ל...

שמואל שפט, עו"ד:

אבל קודם כל ההכנסות של הדבר הזה מגיעות לעירייה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, הן צריכות להגיע צבועות ירוק

מאיה סטאר:

כן. אני אמשיך על, אז באגף תושיה יוצרים עכשיו מדיניות להטמנת התשתיות התת קרקעיות

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אגף תושיה זה תשתיות וערכים, שיהיה ברור לכולם

דוברת:

שמה?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

טוב, זה ברור מהר"ת, מה ז"א?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

לא, לא לכולם זה...

מאיה סטאר:

אז זאת עבודה שכבר דיברנו עליה. ובנוסף כשיתקבל התקציב יתחילו לעשות מיפוי תשתיות תת קרקעיות, לפני התכנון. ז"א יש לנו רשימה של רחובות שאנחנו יודעים שב-5 שנים הקרובות יעברו שדרוג, אנחנו רוצים כבר עכשיו לעשות בהם מיפוי של תשתיות תת קרקע כדי לדעת איך אנחנו מתמודדים עם זה, איזה תשתיות צריך כבר מראש לתקצב, הסתה של תשתיות כדי לאפשר לעצים להיות.

דובר:

כמו שעשו לדוד המלך, לדוגמא תורה.

מאיה סטאר:

אה, הלאה. מחלקת תחזוקת גנים ונוף.

דוברת:

רגע, אבל זה דורש המון תקציבים לזה, לא?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

באופן כללי תושייה, צריך מיפוי של תשתיות. שאלת אותי, תשתיות ואחרי זה עשית את הפרצוף הנכון. יש בעיה של מיפוי של תשתיות, ולכן אנחנו צריכים למפות, זה ישמש להמון דברים בעיר, מלבד הנושא הזה

מאיה סטאר:

מלבד העצים

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אבל יש לזה תועלת גם מבחינת תכנון העצים, אתה מתכנן ואומר, "פה יהיה אחלה גומות", וכשאתה פותח את המקום אתה רואה לא יהיה אחלה, ולא גומה ולא כלום.

מאיה סטאר:

אז מבחינת מחלקת תחזוקת גנים ונוף, שבאמת, כנראה אצלה זה רוב העבודה. קודם כל השלמת סקר עצים. יש לנו סקר עצים חלקי, ולא מדויק, שהתחילו איתו ב-2022, 2021, ואנחנו צריכים לעשות סקר עצים חדש. יש כל מיני הנחות האם יש 150,000 עצים בעיר, או 180,000 עצים בעיר, אבל הרבה...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

המספרים פה בתשומות, מה זה? מאיפה?

מאיה סטאר:

אז המספרים בתשומות זה לפי סדרה של הצעות מחיר לא רשמיות, שקיבלנו מכל מיני חברות, לגבי סקר עצים עבור 150,000 עצים, שכולל גם את הפלקט מתכת עם קוד QR, וגם את האפליקציה שמסייעת לגננים העירוניים לעבוד איתה, ולעקוב אחר מצב העצים

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כמה זה? זה מתקצב?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כן. אנחנו עובדים על התקצוב, אבל תבינו שזה סכום לעין שיעור הרבה יותר גבוה ממה שהיה בוורסיה הראשונה. אז יש פה, זה שינוי לחלוטין, הגדרת המשימה היא שונה לחלוטין, וזה באמת המון המון כסף, ואנחנו עובדים על זה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מאיפה?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מהעירייה. אבל זה דרך מחלקת גנים עכשיו.

מאיה סטאר:

הדבר השני זה פרויקט שתילת עצים בגומות ריקות. ריבוי עצים בפארקים. אז אנחנו קבענו יעד, שקבענו את היעד הכללי לכל העיר ש 11,000 עצים בשנה. אבל זה יתקיים דרך הרבה מאוד תכניות פיתוח, ומקומות שעושים שדרוגי רחוב וכן הלאה, ובונים חדש. זו הזדמנות גם לשתול. אבל פה זו הזדמנות לשתול במקומות שלא דווקא יפתחו את הרחובות, אבל יש כבר גומה ריקה שמחכה. ביסוס גורמי מקצוע לטיפול בעצים בעיר. כתוב בבדיקה. האמת שהיום אנחנו יודעים כמה זה. זה 288,000 ש"ח בשנה. ואנחנו...

דובר:

מה זה?

מאיה סטאר:

להביא אגרונום שינהל את היער העירוני. הוא יהיה ראש מדור עצים. מדור עצים, שיקום בתוך מחלקת הגננות. זה משהו שאנחנו מקווים שייתן בוסט מקצועי לכל הטיפול בעצים בעיר. השלמת מערכת השקיה לכל העצים בעיר. תקציב מאוד מאוד גדול המתפרש על פני 5-6 שנים של עבודה. יש לנו הרבה מאוד עצים שלא מחוברים להשקיה.. מרכז ייעודי, מכרז ייעודי לטיפול

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אפשר להוריד את הדבר הזה?

דוברת:

אני לא יודעת איך

דוברים:

(ל.ב) בדרך כלל יש... הנה עכשיו...

מאיה סטאר:

גם בעניין מכרז ייעודי לטיפול באחזקת עצים. כדי שלא... אנחנו ששוקלים את הפטוניות יהיו אלה שגוזמים את העצים. זה גם נמצא, זה עדיין בבדיקה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מה שיש שם בבדיקה- זה בבדיקה של העלויות של זה? או בבדיקה מי מממן את זה?

מאיה סטאר:

בבדיקה מה העלויות

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא, זה החלטה שכבר, ברוך השם החליטו אותה.

מאיה סטאר:

כן, זה גם הולך לקרות, אנחנו לא יודעים כמה זה יעלה.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

צריך להבין שאיך שהדברים תוחזקו עד עכשיו, זה... סכומים שונים לחלוטין ממה שאנחנו מדברים, גם ברמה המקצועית, וגם בתקצוב של זה.

מאיה סטאר:

אגף תכנון עיר. אז אחריות של שמירה על עצים במסגרת התב"ע, בתוספת עצים במגרש. אז הסטת קו בניין בהתאם לעצים ערכיים במגרש, במרחק 3 מ' מכל עץ שנקבע לשימור. דגש על שימור עצים בחזית המגרש, אשר הוגדרו בעלי חשיבות במרקם עירוני. לא תתאפשר בניה תת קרקעית מתחת לעץ לשימור, ובמקרים חריגים- תידרש חפירה בעומק 3 מ' מתחת לעץ, על מנת לשמור על בית השורשים. דרישה לנטיעת עצים גדולים בתחום התכנית, בערך של עץ 1 לפחות, לכל 30 מ' במגרש, זה צפוף מאוד. ז"א אם העצים האלה יוצאים מוצלחים, זה שטח שיהיה מוצל יפי.

דוברת:

(ל.ב) זה הרבה?

מאיה סטאר:

זה לא כזה הרבה. אם את שותלת עץ, שהוא עץ גדול, הוא מתפתח היטב ויש לו קרקע, זה יוצר לך רצף צל.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

נו, ברור, מה ז"א?

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אבל כמה תכניות יש ל...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

עץ ב-30 מ"ר זה אפילו... זה

מאיה סטאר:

לא מעט

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה צפוף

מאיה טפרו, חברת הועדה:

זה צפוף, אבל יש שם חלל שיהיו בכל תכנית חדשה 3 עצים, אז...

מאיה סטאר:

אני לא מכירה את ה...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

שניה, ומי קובע איזה צל... הערך צל שאני מקבל מברוש הוא פחות ממה שאני מקבל מחרוב. אז מי קובע...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
בסדר, מחרוב אתה יכול לקבל גם 100-200 מ"ר.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אז אני שואל, מי מחליט את ה...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
מי שנותן הנחיות בתכנית, מה ז"א?

מאיה סטאר:

זה בשלב התב"ע. בשלב התב"ע יש הגבלה, כמה אתה יכול להיכנס לפרטים. אז זה מעין, זה מפתח שמאפשר אחר כך, בשלבים האחרים של ההיתר, וכן הלאה כשזה עובר אצל אדריכל העיר, וזה עובר...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
זה יפה מאוד כי במנהל התכנון מדברים על 50, על עץ לכל 50 מ"ר, אז זה רמה מעל, מה אני אגיד לך..

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

יש גם מדריכים איך לדעת ל... איזה עצים אפשר ואיזה עצים אי אפשר.

דוברים:

כן

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אתה לא יכול לשתול מה שאתה רוצה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

להגיד שברוש זה לא עץ של צל למשל...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה עץ, זה עץ! ועוד איזה צל בוא אלי לגינה, אני 70 שנה מגדל ברוש ותראה מה הוא עושה. זה לא נכון

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

נראה לי שבבית, גם עוד 70 שנה הגבעולים של... לא יהיו ...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:
בסדר... מה בואו, לא..

מאיה סטאר:

סליחה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כמה עוד יש לך להציג?

מאיה סטאר:

2 דקות. מבחינת אגף חברה, אז כבר יצאו לדרך עם פרויקט קהילתי שנקרא "סביבעץ", אולי שמעתם על זה. זה פרויקט שבעצם לוקח מיזמים של תושבים לנטיעת עצים, במרחבים ציבוריים. ובעצם לעודד את התושבים ליצור תקשורת חיובית עם העירייה, ועם מחלקת הגנות, ולטפח ביחד את העצים האלה, ואת הקהילה מסביבם. אגף פיקוח הבנייה בעצם, התחיל בשיתוף פעולה עם שפ"ע. עמידה בנוהל עבודה בקרבת עצים. שאנחנו בעצם יוצאים לפועל בספטמבר, בהכשרת פקחים להיכרות עם נוהל עבודה בקרבת עצים. המטרה שהפקחים של הבניה שמגיעים לאתרים כדי לבדוק שלל של נושאים, יבדקו גם את הנושא הזה, של נוהל עבודה בקרבת עצים. שהעצים באמת, שומרים עליהם כמו שאמורים לשמור עליהם, לפי הנוהל של משרד החקלאות

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה בעצם המכפיל כוח של הפקחים. דיברנו על זה שהפקחים, גם אם לזיווה יהיו עוד פקחים, זה עדיין מדובר בבודדים. אם אנחנו רוצים להיות, שיהיה לנו הרבה עיניים

דוברת:

מדובר בעשרות פקחים

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כדי שיהיה לנו הרבה עיניים בשטח, אז אנחנו בעצם קיבלנו את השותפות של אגף פיקוח ובניה. שזה לא בסקופ שלהם אבל הם כן מוכנים, הם כן הביעו מוכנות להכשיר, הכשרה שהיא מאוד מאוד בסיסית, באיך, על נוהל העבודה בקרבת עצים.

דוברת:

למה זה לא ב..

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כדי שאם הם רואים, זה לא בסקופ שלהם. גם דברים סביבתיים זה לא בסקופ שלהם. אנחנו עושים את הפיקוח בבנייה. ישראל באמת עזר לנו להבנות את זה, ושותף מלא

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

הרעיון שיהיו עיניים. הם באים לשטח, הם רואים משהו, הם רואים את הדברים. יהיו להם כללים, כלים להבין את העניין, ואז הם יכולים ללכת הלאה, לעבור לפיקוח.

דוברת:

אבל יש.. הם צריכים עדיין ללכת לעוד גורם?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

הם צריכים עדיין להפעיל את שפ"ע, אבל שפ"ע... זה הרבה יותר קל לשפ"ע שהם באים בצורה ייעודית, ופחות

שמואל שפט, עו"ד:

הם יבנו את התשתית של...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אבל זה גם הרצון שלהם להיכנס לעניין. אם הם יבינו שהעניין חשוב. אז אם אני פקח בניה, אני רואה משהו חריג, אני יכול לעשות משהו? גם אם אני רואה משהו חריג בנושא העצים, שזה בניגוד לתכנית. אני יכול לעצור. זה לא שאני לא יכול לעצור. השאלה גם המוטיבציה. ובגדול היינו יכולים לפנות ישירות לפיקוח של אגף שפ"ע. אבל הם, עובדים זה עיניים. זה תמיד עובד ככה. הם נכנסים לפרויקט, הם רואים את כל הפרויקטים בשטח.

מאיה סטאר:

אז אני ממשיך ואסכם על אגף משאבי חינוך: מי שבונים את כל בתי הספר החדשים בעיר, ובונים הרבה מאוד בתי ספר. אז הם עובדים עכשיו על מפרט הנחיות חדש, לאיך בונים בתי ספר, ואנחנו הולכים להיכנס גם לשם. וכל הנושא הזה של שתילת עצים מרובה בבתי ספר, שם באמת, ל-wel being של התלמידים, זה חיוני לחלוטין. שילוב ל של מרחבי למידת חוץ אשר יכללו הצללת עצים מיטבית. כמובן הנעת היערכות ומודעות של מנח"י בבתי ספר לסוג של תחזוקה שוטפת לאחר ביצוע. אגף פדגוגיה גם נרתם להכין תוכניות לשנת 2026. להכין תוכניות שנוגעות לנושא של עצים, והערכיות שלהם, והחשיבות שלהם במרחב העירוני. והרשות לאיכות סביבה, אז אנחנו עושים את הניהול-יישום של תכנית תו ההצללה. במסגרת התכנית, היערכות לשינויי אקלים. וזהו. ויש פה כל מיני שקופיות נחמדות נוספות. זה התקצוב הכולל. זה עלה קצת מאז. מה שאנחנו מבקשים שבעצם, באופן

מיידי זה יהיה בסדר גודל של 100,000 ש"ח, אה... לא. 10 מיליון ש"ח, ועל פני 5 שנים של ה.. שאנחנו מחלקים את זה לחומש, זה כמעט 50...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מי השותפים במימון של הדבר הזה? זה הכל עירייה? בלי... משרדים...

מאיה סטאר:

הכל עירייה, הגשנו... הגשנו

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

המשרד?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

המשרד מימן את הכנת התכנית האסטרטגית. אבל אני חושבת שאנחנו צריכים פה עוד שותפים. שוב, יש הרבה דברים שכבר עכשיו...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כן, איך זה לא נשאר ברמת התכנית?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יש הרבה דברים שהם כבר עכשיו, הם מתוקצבים. למשל אני אתן את משרד התחבורה כי יש פה הרבה פרויקטים של תשתית. אבל עדיין, כמעט 50 מיליון, זה משהו תוספתי של העירייה. זה בנוסף לכל התקציבים האדירים שמושקעים בתשתיות, שמשולבים בהם גם עצים. אבל כן

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

וזה פה הובטח?

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מה זה מובטח?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

יש עליו הבטחה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

תודה. זה, כרגע מאיה עובדת עם לשכת ראש העיר. מעבירה לנו כל היום טבלאות, ועושה את סגירת הנתונים מול שפ"ע והגננות, שזה עיקר הכסף למעשה. יש פה המון עבודה שהיא לא מתוקצבת, שזה

חלק מהשוטף. יש דברים שפשוט, שעובדים ופשוט עושים את זה. אבל אם רוצים לעשות שינוי תשתיתי פה, צריך השקעה של כסף...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אבל זה לא הכל, ניתן דוגמא של תקציב. היום זה בתוך ה... לא זה עבר לגנות כאילו. אז אם יש תקציב לטיפול בגנים, ובתוך זה יש תקציב לטיפול בעצים, אלה מה לעשות שלא מטפלים בעצים כמו שצריך? אז אם עכשיו אתה מייעד ומוציא את הכסף הזה או חלקו, ואומר זה התקציב לטיפול בעצים ומתחיל להתייחס לזה אחרת, אז אולי אתה מוסיף 10-20% ואתה עובר סוף סוף למקצועיות. למשהו אחר. זה לא הכל תקציבים. הרבה מספרים שכתובים פה הם מספרים שקיימים היום ועושים איתם דברים בצורה לא...

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

הצביעה של זה

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

כן אגיד שיש כל מיני דברים בתשתית .. 7 מיליון על סקר עצים זה חד פעמי.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

חדש, אם נעשה אותו טוב.

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

זה חייב אי אפשר בלי זה. 30 מיליון מתוך זה זה הנושא של השקיה. יכול מאוד להיות אתה יכול להלביש על פויקטים שממונים ע"י כל מיני דברים. אבל זה המון המון כסף בבוסט אחד אתה חייב לבדוק.

זאב גוטמן, הר חומה:

יש לי שאלה. גם כאן, בעניין ההשקיה, יש עצים שהם זוללי מים. יש עצים שמותאמים, שמספיק כפית אחת של מים. אחרי שהתבססו, אחרי כמה שנים כבר לא צריכים אפילו מערכת השקיה. השאלה יש... מי קובע, מי מייעץ? מי..

דוברת:

ישראל

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

בסדר, אז אני רוצה להגיד כמה מילים. בטח יש שאלות, או משהו כזה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לובי02, אתם רוצים?

שיר שרון:

אה, כן. אני...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני אוכל להגיד בזום את..

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

רגע, לפני הם שואלים, או מה?

שיר שרון, נציגת לובי 02:

לא יודעת אם זו שאלה, הערה או...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אז אני רוצה להגיד לפני זה משהו, אחרי שמאיה הציגה כל כך יפה. תקשיבו, הנושא של היער העירוני הוא נושא משמעותי היום בכל העולם. ירושלים לדעתי, אני לא מדבר על מה שהיה בעבר, אני חושב שהמצב של העצים בעיר לא היה טוב. אבל מה שאני מרגיש בשנה, בשנתיים האחרונות, גם מבחינת ראש העיר וגם מבחינת כל האנשים הבכירים, מנהלי האגפים למיניהם, וגם תכנית ההצללה חד משמעית שמה את זה, מיקדה את זה טוב. הדיבור היום בירושלים הוא אחר לחלוטין

דובר:

(ל.ב) אחר לחלוטין

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

חד משמעית. רבותיי, גם זה שראש העיר בא ואמר אני מאשר את תכנית ההצללה, ואפילו אמר גם "לא תהיה בעיה תקציבית", זה מסר לכולם. עכשיו הכל תלוי באמת בביצוע של כל מנהל אגף. וראש העיר ביקש, פעם ב-3 חודשים, לראות כל 3 חודשים את ההתקדמות של הדברים. יש פה דברים, אני חושב שהתכנית עצמה שהתקבלה היא מעולה. עכשיו איך אומרים, הביצוע. ביצוע לוקח יותר זמן, צריך לראות מה לשנות בה, והנושא המקצועי למשל, באגף שפ"ע. זה שאגף שפ"ע עובד כבר כמה שני בלי אגרונום פעיל, שמנהל את המחלקה מבחינה מקצועית, זה תקלה גדולה. אבל הנה עכשיו יוצא מכרז של אגרונום, שרוצים להכניס אותו. וגם הנושא הזה של המנהל או אגרונום שינהל את הנושא של העצים. דבר שני, זה שהצלחנו לשכנע את העיריה אחרי שנתיים, לעשות מכרז ייעודי לטיפול בעצים, ולא שזה יהיה עבודה של קבלני הגינות, שבעצם די לא עשו את זה. זה מצוין. עכשיו יש הכשרה של העובדים, שיהיו ברמה מקצועית יותר. זה תהליך, זה לא ביום אחד קורה, אבל אני חושב שיש פה

תהליך שהוא מאוד, לפי דעתי תוך שנה- שנתיים נראה איך אנחנו מתקדמים. כי לדבר נורא יפה, איך אומרים "אם תרצו אין זו אגדה" אפשר לדבר. אבל אני יש לי תחושה טובה שהולך להיות שינוי. המצב היום מחייב הרבה דברים, לשפר, אבל יש כמה דוגמאות להצלחות, שהצלחנו כבר לעשות. אני אתן לכם רק דוגמא 1 שתבינו. יש דבר שנקרא "סטנדרט עצים", אם שותלים עץ חדש, גודל 8 או 9, זה לא אומר לכם כלום אבל זה סטנדרט עם 6 מדדים. עד לפני שנה, עיריית ירושלים, קבלן שהביא עץ שעומד בסטנדרט, הוא לא עמד בסטנדרט. נקודה. למה? כי הוא לוקח עץ בסטנדרט זה עולה יותר, וזה לא מה שהוא זכה במכרז. מלפני 8 חדשים, בפרויקט שניים להחזיר מאוד עצים. הרבה צעקות על קבלנים. הם מאוד ממורמרים, המשתלות כועסות. אבל זהו, מעכשיו אפשר להגיד שיש עכשיו תהליך, שכל עץ שנשתל בירושלים עובר בדיקה, והוא עומד בסטנדרט. וזה עשה שם בכל הארץ. גם במשתלות. אמרו עיריית ירושלים משתגעת, פתאום מתחילה לבדוק דברים..

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

טוב לשמוע, וגם כיף לשמוע את האופטימיות..

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

תקשיבו, זה לא אופטימיות מה שאני אומר, זה עובדה שהצלחנו

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

גם זה וגם האופטימיות לגבי מה שאמרת על כל ה..

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

כן, ברגע שכל מנהלי האגפים מדברים על העניין, וראש העיר רוצה, ויש את החברה של מירי, ומאיה שהן אמורות לתכלל, שיושב על הזנה. גם אני יושב להם על הזנב, הוא לא נהנה ממני כל כך. כי אני, אני מבחינתי, אני הסכמתי להיות יועץ של העירייה רק כדי שדברים יתקדמו. אני לא באתי להרוויח פה כסף, אני בפנסיה. אני לא מעוניין לעבוד. אז אם מבחינתי אני לא רואה תהליך התקדמות, אין לי מה לבוא, להיות חותמת גומי של ראש העיר שיגיד טוב, אנחנו עושים טוב. אז הם יושבים על הזנב, אני יושב על הזנב. אני אומר לכם, בנושא העצים, התקדמנו. עכשיו, זה עולה יותר? אז זה עולה יותר. אבל אף אחד לא אמר שזה עניין של כסף. כי אם במקום לשלם עליו 200 ש"ח, הוא עולה 400, אבל עשינו עבודה טובה מבחינת הסטנדרט של העץ, זה לדורות, זה לא לשנתיים שלוש.

מאיה סטאר:

אני צריכה לזוז, אז, אם יש שאלות?

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

אני אגיד אותם ביחד, ואז תתייחסו למה שאתם יכולים. פשוט... סליחה על העברית, אנגלית זה השפת אם שלי. Urban Runoff? איך אומרים את זה בעברית?

דוברת:

נגר?

מאיה טפרו, חברת הועדה:

כן. אז, זה לא הוזכר בתכנית. אני יודעת שזה אמור להיות 1 היעדים, כאילו, שיהיה שיפור בזה. ובמיוחד במזרח העיר, זה ממש בעיה שם כי זה יותר, כאילו, קראתי חלק מהתכנית שהעלית. אז שם, זה יותר חמור, כי אין זה לא, המים לא מחלחלים... כמו שבמרכז העיר

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

מאיה, יש המון תועלות שלא הזכרנו, את צודקת לחלוטין, מבחינת הנגר...

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אז אני שואלת מה התכנית? כדי לעשות...

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני אגיד 2 דברים. אז קודם, ברור לנו כשיש יותר שתילות אז זה פתרון מצוין, ומבוסס נגר לאנרגיה. אני כן אגיד, שבימים אלה, במקביל, אנחנו מכינים תכנית אב לניהול נגר. אבל ההערה שלך היא נכונה, ובמסגרת התועלות המרובות של העצים, זה גם תועלת מרכזית.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אוקיי. זה מתחבר לשאלה השניה, של מזרח העיר. כאילו, בתכנית האסטרטגית שהצגתם, לא היה, לא הזכרתם במיוחד את מזרח העיר, אבל בגלל שזה כל כך מאתגר שם. אז השאלה זה כאילו, לרוב אנחנו יודעים, אין תשתיות בנטיעת עצים. אז מה באמת עושים? כאילו, כל הדברים שנאמרו היום, האם הם רלוונטיים בכלל? האם יש תכנית חדשניות?

מאיה סטאר:

זה חלק מהשלב הבא, אני אגיד שגם באמת ירושלים, קיבלנו תגובה לטיוטה, מאיזשהו ארגון של סטודנטים למשפט, שכתבו לנו ממש מסמך תגובה, מאוד מאוד מושקע. ובו הם הדגישו כמה פעמים, כמה הנושא של מזרח העיר לא קיבל התייחסות ספציפית, כשהקושי שם הוא כ"כ שונה ממזרח העיר.

דוברת:

הקליניקה האורבנית בטח

מאיה סטאר:

הקליניקה האורבנית, כן, תודה. והתשובה שלי גם להם, וגם לכם היא שנכון, נכנסנו לזה, כי פשוט כשראינו את ה, כשאני את המיפוי הצללה, חילקנו, אפשר לחלק את זה לפי כבישים, מדרכות, פארקים וזה...

דוברת:

אין פארקים שם

מאיה סטאר:

אין מדרכות

דובר:

אין מדרכות

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אין מדרכות

מאיה סטאר:

אין מדרכות. דרכים ראשיות בתוך שכונות, הן ברוחב של רכב 1.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

את פותחת את הדלת לכביש

מאיה סטאר:

ז"א, האתגר של גם הצללה, גם עצים, במרחב של מזרח העיר, אנחנו הרגשנו שזה לא לסקופ של התכנית הזאת. והחלטנו להתייחס לזה אחר כך. ז"א להתחיל לעבוד, ובעצם הפרויקט היחיד שהשקנו כבר, זה פרויקט שנקרא "צל לכל תושב". זה פרויקט שמתקיים, זה פיילוט בשכונת עטור, שהם יוצרים מפרט של תושבים, שיש להם חצר שפונה לרחוב. ונותנים להם הדרכה, כלים, עצים. נותנים להם במטרה שהם יטפלו בעצים. יש פה מעין סוג של השבת אחריות של העירייה, לתוך התושבים. אבל במקרה, שכדי לעשות מדרכה אנחנו צריכים להפקיע קרקעות מאנשים,

מאיה טפרו, חברת הועדה:

לא, זה לא ילך

מאיה סטאר:

אני מעדיפה. אז זה כרגע מתקיים בתור פיילוט. הם כבר עשו כמה מפגשים. יש 45 משתתפים, בעיקר משתתפות. אנחנו מקווים שהתוצאות יהיו טובות. בעיקר מה שחששנו שתושבי מזרח העיר יגידו

שהרבה פעמים ההתערבות עם העיריה מאיימת עליהם. ודווקא ראינו שהיה המון עניין. ז"א 50 אנשים הגיעו למפגש התעניינות, ו-45 נשארו לאורך הפרויקט.

דובר:

וואו, המון

מאיה טפרו, חברת הועדה:

זה אומר שמי שבעל החצר הוא צריך, כאילו להחליט שהוא נותן שטח לציבור?

מאיה סטאר:

הוא לא... מה פתאום נותן שטח לציבור?

מאיה טפרו, חברת הועדה:

הוא צריך לשים עץ בחצר

מאיה סטאר:

הוא נהנה ממנו. זה נותן בנפיט גם לעצמו וגם מצל. זה כן, בוא נגיד שהוא יהיה אחראי על הגיזום וההשקיה, וכל הדברים האלה. אבל התרומה של זה תהיה גם פרטית, וגם משותפת.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

העץ מהעירייה?

מאיה סטאר:

כן, העץ מהעירייה

מאיה טפרו, חברת הועדה:

כן, אבל זה עדיין מתחבר לשאלה הבאה, גם במערב העיר, וגם במזרח העיר... האם... אני חושבת שכן אמור להיות בתכנית הזאת. אני יודעת שזה המון המון עבודה מה שעשיתם, והאתגרים הם כל כך גדולים ולא בסקופ, אבל החשיבה החדשנית על דרכים אחרות לייצר צל, מעץ או מצמחיה או משהו כזה...

מאיה סטאר:

רגע, שניה, אני רק רוצה לקחת אותך אחורה, ליצר רצף, זה הרבה יותר קל והרבה יותר זול. אני רק אגיד שמבחינת המשרד להגנת הסביבה שנתן לנו את 40,000 ש"ח לתכנית: התכנית, הם הביעו את הזה הרבה לאורך הכל, הצללה מעצים. ז"א הם לא רצו לראות בתכנית שום אזכור להצללה מעצמים אחרים. וגם זה שאנחנו מיפינו הצללה שנותנים מבנים, כי מבנים עוזרים להצללה

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אבל אתם אומרים את זה כ.. זה לא, אולי צריכים להגיד...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

התכנית היא תכנית להצללה וקטנת התחממות גלובאלית. זה הרעיון של החלטת ממשלת ישראל.

מאיה סטאר:

לא, אבל גם הצללה מלאכותית, רשת של צמחייה, היא גם מגנה.

אור ניאגוב, נציג לובי 02:

החיסרון הגדול של עצים זה שזה לא עץ מחר בבוקר. זה עץ עוד 30 שנה.

דוברים:

נכון. צריך לעשות... ברור, בסדר...

אור ניאגוב, נציג לובי 02:

צריך גם וגם וגם

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אני חושבת באמת, גם נגיד במערב העיר. אנחנו מדברים על מזרח העיר. יש צמתים שבמדרכות אין מקום באמת לשתילה. דיברנו על זה, הייתי בשיתוף ציבור, לא יודעת אם אתה זוכר. ואמרתי לדוגמא, אולי נשים אדניות גדולות, ניידות, וככה זה מייצר צל לצומת.

מאיה סטאר:

אסור לשים עצים בצומת מטעם משרד התחבורה

מאיה טפרו, חברת הועדה:

לא, אבל לפי התקן אפשר למצוא איך לעשות את זה. אני רק אומרת שהמנגנון של חדשנות, של לחשוב על אדניות..

מאיה סטאר:

אני אגיד לך משהו שהיה אמור להתחיל ואז פרץ המבצע

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אני רק רוצה לסיים, אני חושבת שצריך סעיף בתכנית שמדברת על חשיבה, יצירה, ופרסום לדברים חדשים, למקומות שאי אפשר לשים עצים בצורה מסורתית

מאיה סטאר:

אני חייבת לומר שלשים עץ בעציץ, בעיני זה לא חדשני, ולשים הצללה מרשת זה גם לא חדשני.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

זה חדשני לעירייה

מאיה סטאר:

לשים עצמים... אבל.. לפני שהתחיל המבצע המוטרף האחרון, הייתה אמורה להתקיים פגישה שנקאת "פופ אפ" הצללה. הופ הגענו לקיץ, כמה מפתיע. בואו נייצר הצללה זמנית במקומות שהם במרחבים המועדפים במיפוי הזה, בוא נעשה פיילוט של כמה אתרים, שבהם אנחנו מייצרים, הסברה שאנחנו יכולים מהיום למחר לבחור ספק ולהקים הצללות בכל מיני מקומות.

זאב גוטמן, הר חומה:

אבל הצללה היא רק חלק מהבעיה של עומס החום. נכון?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני רוצה שניה לפתוח

מאיה סטאר:

אני פשוט, יש לי תינוק קטן בבית, אני רוצה להגיע אליו.

מאיה טפרו, חברת הועדה:

אני רק אומרת לא קיבלתי תשובה, אם כן, לא הבנתי

מאיה סטאר:

אז התשובה היא שמתחילים להתייחס לזה, ויש התעניינות עירונית בכל הנושא, בעיקר בגלל צמתים שיש בעיה של כל מיני עצמים, הם צריכים להיות בגובה מסוים כדי שמשרד התחבורה לא יכנס בנו. אבל אנחנו כן חושבים על זה, זה לא בסקופ של התכנית הצללה

מאיה טפרו, חברת הועדה:

וגם התוצאות של הסקר, יש?

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אולי נעצור פה

דוברת:

נעשה עוד ועדה

שיר שרון, נציגת לובי 02:

תודה על התכנית. אני רק רציתי להגיד, פשוט שמעתי את ישראל מדבר "זו לא הפעם הראשונה".
העניין של להתייחס לעץ ותיק, אני יודעת שאתם לא מתייחסים לזה רק ככה, בתור איזשהו גורם של
צל, זה משהו שמאוד חורה לי. אנחנו פה בתור כל התושבים, כל עץ שנכרת, יש על זה וואטסאפים. כל
עץ זה ממש משהו בחיים של התושבים

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה גם וגם

מאיה סטאר:

זה גם וגם, חשוב לשתול עצים. הייתי רוצה לפתור את זה. אבל

שיר שרון, נציגת לובי 02:

חשוב לשתול עצים, אבל הייתי רוצה לראות שימור, הדבר הראשון, בשקף שהוא רק...

זאב גוטמן, הר חומה:

זאב שימור. היא לא הדגישה את זה, אני מסכים איתך

שיר שרון, נציגת לובי 02:

זה ממש משהו בנפשנו, זה ממש חשוב, ואפילו הכספים, ממש חשוב מה שאמרת, שאפשר להעלות פה
את הקנסות. אבל זה מעבר לכסף. זה ממש נכס

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

זה נכס, צריך להתייחס לזה כנכס

שיר שרון, נציגת לובי 02:

זה נכס וזה ההיסטוריה שלנו

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה מאה אחוז נכון, ואני גם רשמתי על הנייר. זה תלוי בתכנון. יש תכנון מחשב עצים, ויותר חשוב לשמר עץ 1 מאשר 200 עצים. זה המסר המקצועי שצריך להעביר אותם לכל הגורמים וגם למהנדס העיר.

מאיה סטאר:

אני מסכימה לגמרי, וזה לא הודגש, לא כי אנחנו לא חושבים ככה

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

בפגישה שהייתה אצל ראש העיר, חד משמעית אמרתי שזה לא משמעותי בכלל בעיני כמה עצים נוטעים בעיר.

מאיה סטאר:

תודה רבה וסליחה שאני יוצאת.

דוברים:

תודה, כל הכבוד, תודה לך

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אני לא מתרשם, שראשי ערים מצהירים, אנחנו נוטעים 10,000 עצים חזרה. זה לא המוטו שלנו. המוטו שלנו צריך להיות שימור עצים. אגב, נסיעת עצים לא צריך להתאמץ על זה בכלל. אין דבר כזה שיש פרויקט ציבורי או פרטי שלא שותלים עצים. זה מחויב. שותלים עצים מפה עד הודעה חדשה. מה? אם לא מטפלים בהם טוב, כמו שצריך... שימור יותר חשוב מהכל. חד משמעית. גם בפרויקט, זה צריך לבוא לידי ביטוי באגף שפ"ע, וגם ברישיונות שזיווה נותנת.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לגמרי מסכים עם הדבר הזה אני רוצה שניה רגע, כולם פה לוחצים אותי גם בוואטסאפם לסיים.

דוברת:

למה? זה עד 18:30

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לא, הוגדר עד 18:00. קודם כל, תודה שהגעתם. מקווה שתהיו שותפים קבועים בוועדה הזאת. אני רוצה שניה לסכם מבחינת הנושאים. אין לי... הקטע הזה של שימור עצים, באמת זה, זה קריטי. בין אם יש כלים, בין אם צריך לעשות כלים חדשים, חייבים לשים את זה, אני רוצה שאנחנו נכנס לזה שוב. אני אשמח לעשות

שמואל שפט, עו"ד:

את שני הפנים שלו, גם על הפן של מה שמחויבים מכוח החוק לעשות. כלומר לבדוק שכל העצים שצריך לטעת, נוטעים אותם וכל הדברים האלה. וגם שמי שכורת, מה לעשות איתו.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

בעיני זה ממש קריטי ואני אשמח שנתכנס סביב הדבר הזה. אני מהצד שלי, אני גם אברר שניה עם שפי"ע את העניין של טופס 4. ז"א באמת, באמת קריטי. יכול להיות שלפני, אפשר כבר להתחיל עם הדבר הזה, לא צריך לחכות.

אור ניאגוב, נציג לובי 02:

השאלה אם יש להם מי שיבדוק את זה.

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

אני מציע לכם עוד הצעה לחדר. חבל ש.. אני דיברתי עם מי שדיברה איתי, אמרתי לה חבל שלא הייתם מעורבים בתהליך. לפי דעתי אתם צריכים, כמו שראש העיר ביקש כל 3 חודשים לקבל דיווח, צריכים פעם בחצי שנה לבקש לקבל דו"ח התקדמות. מותר לכם. אמנם אתם לא גוף משפיע, לפי דעתי אתם לא גוף משפיע. אבל עדיין, בסדר, מדברים. אתם יודעים בעבר כמה דיברו על עצים וזה לא השפיע על השטח בכלום.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כל מה שראש העיר מקבל, הוא מידע ציבורי שאפשר לבקש אותו ולקבל אותו, לא צריך...

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

זה לא מספיק, תקדישו ישיבה כל חצי שנה. אני אומר לכם זה שווה. כי זה עיניים ששומעות, זה לא, מאיה ומירי הן רק מתכללות. זה החברה של השטח. אם יהיה איזה מין דיווח לוועדת איכות הסביבה אז אנשים ירגישו מחויבויות. כי זה לא נעים להגיד שרק בתחום שלנו לא התקדמנו כלום. אני אומר לכם זה יכול להיות זרז חיצוני לכל התהליך הזה.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

מבחינתי זרז פנימי. זה לא חיצוני, אני רואה את זה..

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא זה זרז פנימי. נכון אתה לא משפיע ביום-יום על מנהלי אגפים. אבל ראש העיר ביקש בצורה מאוד חזקה, לא יודע אם הוא יעמוד בזה אבל הוא ביקש. אז אתם ועדה של נבחר ציבור באופן עקרוני.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אנחנו נבקש את זה

ענת שרטור:

צוות

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ומעבר לזה יש כאן הרבה מאוד מדדים וכלים אוטומטיים של AI, וזה מש.. עכשיו אני מסתכל על קטמון שהתחילה איתה, אני מעריך ששנה מהיום המצב שם יהיה גרוע יותר.

מאיה טפרו, חברת הוועדה:

וואי אני לא סובלת

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

קטמון, טלביה

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני לא חושבת שבלחיצת כפתור אפשר לקבל את המצב הזה

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

יש פרויקט בבקעה, פרויקט יוקרה, לא זוכר את השם שלו, רחוב, ברח לי השם. פרויקט יוקרתי. כל העצים הלכו שם. היו שם אורנים בני 100 שנה. כולם הלכו

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אנחנו נבקש את זה, נדרוש את זה. אני לא מעלה את זה להצעה

ענת שרטור:

ליד התיאטרון

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לא. לא באישור. הם היו לשימור וכולם הלכו

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

אני לא מעלה את זה להצעה, לחלטה כי אנחנו רק שנינו פה. אבל אנחנו נעשה את הדבר הזה. אנחנו נשוב ונתכנס על הנושא הזה כי גם לא הגענו להכל, גם הוא חשוב, וגם אני באמת רוצה שהעניין הזה של השיניים של האכיפה יקבלו קדימות. כי עצים שיתנו לי צל ב-2040 זה נחמד, אבל יש לי עצים שנותנים לי צל היום, אני רוצה שיתנו גם מחר. תודה רבה רבה למי שהגיעו והשתתפו

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

יונתן, אני יכולה רק שתי מילים

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

כן מירי

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני חייבת אני רוצה להודות לישראל

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

ממש, ותודה גם שבאת היום

ישראל גלון, מומחה לייעור עירוני ויועץ עירוני בתחום גינון בר קיימא:

לדעתי כל הצוות

מירי רייס, הממונה על איכות הסביבה בעיריה:

אני חייבת את הקרדיט להמון המון אגפים וראשי אגפים שהיו מעורבים ממש באופן ממשי בסיפור הזה. ונעזרו לבצע דברים, פעולות שהן לא אינטואיטיביות שלהם. וצריך להגיד את זה וזה נכון שזה מגיע מהראש, וישראל אמר, זה אירוע שמתגלגל מלמעלה. אבל גם צריך לתת קרדיט למי שבא והגדיל את הסקופ שלו, ושפך אור על הצד שלו.

יונתן פלג, יו"ר הוועדה:

לגמרי. תודה מירי תודה לכולם. תודה לישראל. תודה רבה.